

UNGRÓOZKYN: ÉLŐVIRÁSZÁSI ÉS

ÁLLATTANI ÉS ORVOSI ÉRTÉKELÉSE

DR. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ. SZ.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

UDVARTONYI ÉS TÁRSAI KIADÓK.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

UDVARTONYI ÉS TÁRSAI KIADÓK.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

UDVARTONYI ÉS TÁRSAI KIADÓK.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

UDVARTONYI ÉS TÁRSAI KIADÓK.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

UDVARTONYI ÉS TÁRSAI KIADÓK.

1900. ÉVI KIADÁS. BUDAPEST.

MC
109.840

ÉLŐ VIZEK FORRÁSÁ NÁL

ÉLŐ VIZEK FORRÁSÁNÁL

ÉLŐ VIZEK FORRÁSÁNÁL

*Könyvem szerzői tiszteletdíját
a valláserkölcsei alapon működő
ifjúsági egyesületekre, intézményekre
és jótékony célra fordítom.*

„Új nemzedéket szeretnénk, akiknek erős a hitük és szilárd erkölcsi
alapjuk van. A magyar nép fiai és leányai legyenek testben-lélekben tisztá
emberek, a hazának hű polgárai.”

(Dragon Pál)

UGRÓCZKY GYULA

ÉLŐ VIZEK FORRÁSÁNÁL

beszélgessünk
a cserkész törvényekről!
minden
jószándékú
emberrel

BUDAPEST, 1990

Köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik szakvéleményükkel és munkájukkal hozzájárul-
tak a könyv megjelenéséhez:

Bleicziffer Laura O.C.D., Petren Györgyné, Máté Józsefné, Szolnoki Jánosné, Robb
Andrea, Tarnai Lászlóné, Görbe László..

Dragon Pál

A cserkész és őrsvezető jelölteknek, akik a foglalkozásokat levezették:

Németh Henrietta, Barna Hajnalka, Dudás Melinda, Gajdos Edit, Kis Szőlgyémi Kata-
lin, Csutor Anikó, Summer Eleonóra, Meggyes Zsuzsanna, Széles Bernadett.

HC 109840

1990

Fotó: Ugróczy Gyula, Mudrák Attila
Felelős kiadó: Ugróczy Gyula
Terjedelem: 12,6 A/5 ív
Dabasi Nyomda, Budapest–Dabas
Felelős vezető: Bálint Csaba igazgató
Munkaszám: 89-2395

A CSERKÉSZTÖRVÉNYEK:

1. *A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazat mond.*
2. *A cserkész híven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik.*
3. *A cserkész ahol tud, segít.*
4. *A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.*
5. *A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.*
6. *A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.*
7. *A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.*
8. *A cserkész vidám és meggondolt.*
9. *A cserkész takarékos.*
10. *A cserkész testben-lélekben tiszta.*

GYÉMÁNTKA

Kirándulni mentünk egy szép júliusi napon.

Megcsodáltuk Vác néhány műemlékét. A fehérek templomának fából faragott, aranyozott díszrácsait, a templom harmonikus egységét. Kíváncsi-an néztük a főoltár érdekes képét, amely a lepantói tengeri csatát, az egyesült európai keresztény hajóhad fényes győzelmét hirdeti, a gyilkolva és fosztogatva hódító törökök felett.

Majd a váci székesegyház monumentális méretei láttán, átéltük kicsinységünket.

A ferencesek templomában a barokk szobrok és faragások gazdagságában gyönyörködtünk. Tekintetünket magukkal ragadták a szűnni nem akaró, hullámzó vonalak és formák. A barokk művészetben nincs szögletes mérvség, egyenes vonalak alig ismertek.

A műemlékek megtekintése után, autóbusszal a vácrátóti Botanikus kerthez érkeztünk. Nagyon szép idő volt. Élveztük a fák hűsítő árnyékát, a tisztások simogató pázsitját.

Sétálás közben igyekeztem mindegyik gyerekkel külön-külön beszélgetni. Érdeklődtem tanulmányi eredményeikről és családi helyzetükről. Így került sorra Gyémántka. Mielőtt közepes tanulmányi eredményét közölte, bevezetésként és minden további magyarázkodás elkerülése érdekében kijelentette:

– Utálok tanulni!

Ezt azzal a meggyőző erővel mondta, amire mindenféle ellenérv vagy jóirányú biztatás fölösleges erőlködésnek bizonyulna. Egy pillanatig sem kételkedtem őszinteségében és nem is próbáltam többé erről beszélni. Hallgattuk a madarak meg-meg újuló füttykoncertjét, gyönyörködtünk a növényvilág változatosságában és néhány jelentéktelen mondatot váltottunk.

A kirándulás után sokszor találkoztam Gyémántkával. Olyankor mindig fülembé csengtek vácrátóti szavai: „Utálok tanulni!”

Két év telt el beszélgetésünk után. 1989 tavaszán cserkésztororzást tartottam. Gyémántka kérte felvételét a jelöltek közé. Keserű küzdelmet kellett vívnia szüleivel a belépési engedélyért. Alaposan megszenvedett a kétes értelmű beleegyezésért.

Szorgalmasan járt a foglalkozásokra. Mindössze két és fél hónap telt el, amikor nagy lelkesedéssel beállított hozzám Napsugárka társaságában. Szemei csillogtak az örömtől, arca ragyogott. Csodálkozva néztem rá. Kellemes hangján, hirtelen áradni kezdtek a szavak:

– Tessék elképzelni, amióta cserkész vagyok két tizedet javítottam a tanulmányi átlagomon. Most már háromegész hét tized lesz az évvégi bizonyítványom. Tudom, ez nem sok – tette hozzá szerényen –, de már ez is valami.

Madarat lehetett volna fogatni vele, annyira örült.

Ha a gyémántot csiszolják, akkor egy értékesebb drágakő, briliáns lesz belőle. Gyémántka a cserkészlet szellemi kezei között értékesebb ember lett.

LÉGY RÉSEN!

- mert az élet előre nem látható eseményeket és alig észrevehető veszélyeket tartogat minden embernek.
- mert sokan szeretnének megnyerni maguknak, hogy tartsál velük és a sok hamisan csengő érc között neked kell megtalálni az egyetlen értékeset.
- mert hamis eszmékkel akarnak megszédíteni, emberalkotta „világmegváltó” tanokkal, új korunk hamis prófétái.
- mert barátodnak és jóakaródnak tüntetik fel magukat, akik rossz útra és erkölcstelenségbe akarnak taszítani.
- mert olykor csábítóbb a rosszat megtenni, mint a jót, kényelmesebb a tétlenség, mint a munka.

Azt hirdetik, hogy élvezd az életet, idd ki a gyönyörök poharát amikor csak megkívánod. A szabados-élet hirdetői megkeseredett lelkeket és tönkrement családokat hagynak maguk mögött.

– LÉGY RÉSEN!

Sokszor keverednek az emberek bűnbe úgy, hogy elhitetik magukkal és másokkal, amit tesznek kellemes, jó, sőt eleve hasznos. Így kerülnek a legszörnyűbb helyzetekbe.

– LÉGY RÉSEN!

Szemed, vágyaid és érzékiséged által akar a világ elfordítani a szellemi és a lelki értékektől.

– LÉGY RÉSEN!

Isten sokszor állít választások elé, amikor döntened kell életutadról. Vigyázz, nehogy elszalaszd a felkínált új lehetőséget, mert mulasztásoddal, rossz döntésseddel, sok bajt okozhatsz.

– LÉGY RÉSEN!

Embertársaidnak jólesik, amikor segítesz nekik, bátorítod, vigasztalod őket. Rajtad múlik, hogy meglátod-e a kínálókozó lehetőséget és segítesz-e.

– LÉGY RÉSEN!

Megpróbálnak eltántorítani vallásodtól komolynak látszó érvekkel.

– LÉGY RÉSEN! – ez a cserkészek jelszava.

„– JÓ MUNKÁT!”

Mire biztat bennünket ez a köszönés?

Ha nem dolgozott volna értem az édesanyám, akkor nem maradtam volna életben. Édesapám munkájára is szükség volt, hogy édesanyám ennivalót, ruhát tudjon vásárolni és legyen lakásunk, házunk és minden, ami az élethez hozzátartozik. Rajtuk kívül még sok ember dolgozik ránk nap mint nap. Sokak munkájára van szükség, hogy emberhez méltó életet tudjunk élni. A mi munkánkra is szüksége van embertársainknak. Nekünk szintén ki kell venni részünket az egymásért való fáradozásból. Dolgozni Isten akarata és embertársaink iránti kötelességünk. Most tanulás vagy munkahely és házimunka jut nekünk. Ezeket végezzük el jól, erőnknek és tehetségünknek megfelelően. A jó munkához akarat, igyekvés, szorgalom és kitartás kell. Ezért biztatják egymást a cserkészek ezzel a köszöntéssel: – Jó munkát! A cserkész igyekszik munkájában a tőle telhető legjobbat nyújtani. Így hoz megbecsülést a cserkész-névre.

A „– Jó munkát!” a cserkészjellem kialakítására is vonatkozik, ami kemény önévelés eredménye.

A munka segíthet a rossz gondolatok, kísértések legyőzésében. Néha tapasztaljuk, hogy olyan gondolatok kerítenek hatalmukba, amelyektől szeretnénk megszabadulni. Ha szembeszállunk velük, rengeteg energiánk vesz el és idegállapotunk rosszabb lesz. A nemkívánt gondolatok jobban zaklatnak. Ilyenkor tanulással vagy munkával tudjuk elterelni figyelmünket.

Makárius nevű remetének egy fiatal társa arról panaszkodott, hogy kísértések nyugtalanítják gondolataiban. Makárius, aki ismerte a remete tétlen életét, azt tanácsolta neki, hogy dolgozzék reggeltől estig megállás nélkül. Rövid idő múlva Makárius felkereste és érdeklődött, hogy „gyötrik-e még kísértések”. Mire ezt a választ kapta: – Még pihenésre sincs időm, hát hogyan volna kísértésre!

Munkád által tedd gazdagabbá életedet és embertársaid életét. Dolgozál keményen az élet alakításában, ahogyan azt **Baden Powel** a cserkészlet megalapítója is elképzelte az igazi cserkészjellem kialakításához:

„Nekem az a legény kell, aki előre néz, s a maga erejével hajtja előre csónakját, vagyis maga szabja meg az útját.”

A munka hasznosságáról tanít „Az okos pásztorlány” története

Élt egyszer, valamikor régen Perzsiában egy király, akinek trónörökös fia beleszeretett egy szépséges pásztorlányba. Őszintén bevallotta édesapjának:

– Atyám, nagyon szeretem azt a lányt és feleségül szeretném venni.

– De fiam, hogyan gondolhatsz ilyent? Te vagy egyetlen fiam és ha meghalok, te leszel a király. Ezért nem vehetsz feleségül egy szegény pásztorlányt.

A fiú azonban tovább erősködött. – Már pedig kedves apám, én nem tágitok és mindenképpen feleségül veszem azt a lányt! Ha én leszek a király, ő legyen a királyné!

A király belátta, hogy fia szerelme komoly és ezért beleegyezett a házasságba. Hírnököt küldött a lány apjához ezzel az üzenettel:

– A fiam szereti lányodat és feleségül szeretné venni. Kérjük beleegyezésedet!

A lány dobogó szívvel hallgatta az üzenetet, de megkérdezte a hírnököt:

– Milyen mesterséghez ért a királyfi, mit dolgozik?

– Hogy mit dolgozik? – kérdezte csodálkozva a hírnök. – A király fiának nem kell dolgoznia, megvan mindene.

– Márpedig én csak akkor leszek a felesége, válaszolta a pásztorlány, ha valami mesterséget is tanul.

A hírnök visszatért a palotába és elmondta a lány üzenetét. Ekkor a király így szólt fiához:

– A pásztorlány azt üzenete, csak akkor lesz a feleséged, ha valami mesterséget tanulsz. Nos, ezek után is feleségül akarod venni?

– Igen apám, felelte a királyfi. Kitanulom a szőnyegszövés mesterségét.

Azonnal a palotába hívtak egy szőnyegszövőt és a királyfi hamar elszakított a szövés mesterségét. Az első munkáját elküldte szerelmesének azzal az üzenettel, hogy íme, teljesítette kívánságát. Ekkor a pásztorlány igent mondott a királyfi kérésére és feleségül ment hozzá.

Nem sokkal ezután történt, hogy a királyfi Bagdad utcáin sétált és mert igen meleg volt, betért egy vendéglőbe valami hűsítő italra. Azt természetesen nem sejtette, hogy a vendéglő, rablók és gyilkosok tanyája. Elhurcolták a királyfit és börtönbe zárták.

Mivel a rablók nem tudták kilétét, így szólt hozzájuk:

– Szőnyegszövő vagyok és szőnyegeimért mindenütt magas árat fizetnek.

A rablók kaptak a jónak ígérkező üzleten és megparancsolták a királyfinak, hogy azonnal lásson munkához. Három nap alatt el is készült a sző-

nyeg. A szőnyegbe beleszötte fogságának helyét. Szerencséjére a rablók nem tudtak sem írni, sem olvasni. Így szólt hozzájuk:

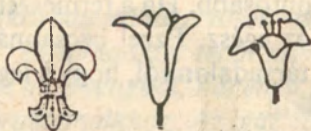
– Vigyétek a királyi palotába, ott arannyal fizetnek érte!

Azok engedelmeskedtek neki és a király fölismerte a szőnyegbe írt üzenetet. Ebből tudta meg, hogy fia hol raboskodik. Azonnal katonákat küldött a rablók tanyájára, akik kiszabadították a királyfit.

Amikor visszatért a palotába, leborult felesége előtt és így szólt hozzá:

– Kedvesem, neked köszönhetem az életemet. Ha te nem kívánod, hogy mesterséget tanuljak, ma már nem vagyok az élők sorában.

A CSERKÉSZJELVÉNY

A cserkészjelvény egy stilizált lilium. (A stilizálás azt jelenti, hogy a liliumot egyszerűsítve ábrázoljuk.) Hasonlítsuk össze a liliumot a cserkészjelvénnel. Jól érzékelhető a hasonlóság és az eltérés is.

A lilium szirmai a magyar királyi korona fogja össze. A magyar cserkészeknek ez a sajátos jelük. Különbözik a világbármelyik részén hordott cserkészjelvényhez.

A három szirma a hármasság fogadalomra emlékeztet, miként a köszönetnél és tisztelgésnél a három feltartott ujj is. Vagyis: kötelességeimet teljesítem, embertársaimnak segítek, a törvényeket ismerem és betartom. Röviden: kötelességteljesítés, segítőkészség, törvénytartás. Jelenti még: Isten, haza, embertárs.

A lilium a lelki tisztaság jelképe. Ezt fejezi ki a tizedik törvény: „A cserkész testben, lélekben tiszta.”

Franciaországban leljük a liliumnak ezt az ábrázolását a XII. században. Ezért francia liliumnak mondjuk. A Bourbon (ejtsd: burbon) királyi családról Bourbon liliumnak is nevezik. 1179. óta a francia királyi címerekben is megtalálható. A címerben több lilium volt, de 1364-ben háromra csökkentették.

Magyarországon a XIV. században jelent meg a francia lilium. Az Anjou uralkodó ház, – az Árpád-házi királyok kihalása után (1301) – igényt tartott a királyi trónra, az Árpád-házzal való rokonság folytán. Ezért az Árpádok címerébe betették a saját címerükből a liliumot. Ezzel is nyomatékot akartak adni magyarországi trónigényüknek. Az Anjou-k a franciaországi Provence

(ejtsd: provenc) grófjai voltak és a francia királyi családhoz tartoztak. Sikertelt megszerezniük a nápolyi királyságot. Anjou Károly 1255 körül feleségül vette Árpádházi Máriát. Az ő unokája Károly Róbert, aki 1307–1342 között Magyarország királya volt. Így került első ízben Magyarországra a francia lilium. Másodízben pedig a cserkészek által indult el ez a jelvény hódító útjára hazánkban. A Bourbon lilium az angol cserkészettől számítható, mint a cserkészlet jelvénye. Általában minden nép behelyezi a liliumba a saját szimbólumát vagy nemzeti címerét.

VALLÁSOS INDÍTÉKOK A TÖRVÉNYEK KIFEJTÉSÉHEZ

A természetfeletti indítékokat feltétlenül szükséges belevinni a törvények értelmezésébe és megvalósításába. Ez legyen a legfontosabb. Ha a természetfeletti szempontok kimaradnak, fából vaskarika az egész. Ezzel becsapnánk azt az ifjúságot, amelyik joggal várja el a felnőtt társadalomtól, hogy a legértékesebbet nyújtsuk mindenből, megalkuvás nélkül.

A vallásérkölcsei magyarázatoknál ne a tiltó parancsolatokon legyen a hangsúly! Inkább a megvalósítás lehetséges módozatain és pozitív szemléleten. Vagyis azon: „mit tehetek azért, hogy értékes ember lehessen.” Kevés az, ha valamit kerülök, de semmit sem teszek az értékek kibontakoztatásáért.

Eszményként a fiatalok elé állítható nagy emberek életpéldája ne maradjon el.

„Az élet igazi öröme, ha valaki ráébred, hogy élete olyan célt szolgál, melynek ő maga ismerte fel nagyságát.”

(G. Allport)

„A jellemfejlesztés alapja a vallás, mint a lélek tökéletességre való törekvésének irányítója. Ezért a vallási gyakorlatokat és lelkületet minden cserkészjelöltnek előbb-utóbb magáévá kell tenni. A vallási élet elmélyítésében ez a könyv nagy segítséget ad. Vigyázni kell, nehogy a külsőség, a forma, a hangulat uralkodjék a belső átérés, a tartalom felett.”

(A leánycserkészlet útmutatója 1938.)

BEVEZETŐ A CSERKÉSZTÖRVÉNYEK KIFEJTÉSÉHEZ SÍK SÁNDOR ÚTMUTATÁSA ALAPJÁN

A Baden-Powel-féle (ejtsd: bédn pael) szuggesztív módszerhez a magyar cserkészmozgalom kezdettől fogva hozzácsatolja az erkölcsi megbeszélésnek azt a minden ízében gyakorlati és termékeny módszerét, amelyet a régi nagy pedagógusoknak (Sokrates, az Evangélium, a nagy keresztény nevelők) évezredek bölcsessége alapján a nagy német nevelő, Foerster Frigyes Vilmos napjainkban olyan zseniálisan kifejtett. Ennek a módszernek alapgondolata a következő: „Erkölcse segíteni, megmutatni a helyes utakat vagy még inkább magukkal a fiatalokkal felfedeztetni őket – ez fontosabb, mint morált prédikálni és tanítani.” (Foerster: Schule und Charakter, 81.1) „Minden erkölcsnevelés lényege abban áll, hogy a magasabb követelményt éppen azoknak a természetes hajlamoknak nyelvére fordítsuk le, amelyek egy bizonyos életkorban minden törekvés előterében állnak.” (U.o. 82.1)

Ez a módszer tehát mindenekelőtt nem fölülről indul ki, hanem alulról, nem a törvényből, hanem a fiatalokból. Alkalmazkodik az ő igényeikhez, az ő problémáikhoz. Az igazlelkűség tanításánál nem keresi, hogy hogyan kerül el kényes helyzetben a hazugságot egy ügyvéd vagy egy kereskedő, hanem azokat a problémákat veti fel, amelyek az ifjú életében fordulnak elő. Nem kérdezi, hogy mit jelent az engedelmesség parancsa egy színésznek, hanem mit jelent a cserkésznek tanáraival, szüleivel, munkaadójával szemben. A felebaráti szeretetet nem fejtegeti arról az oldalról, hogyan adjon alamizsnát a felnőtt gazdag ember, hanem azt próbálja megértetni és megéreztetni a fiattal, hogyan lehet ő a szeretet apostolává beteges anyjával, kimerült, ideges, vagy talán éppen iszákos apjával, hörcsögtermészetű kisöccsével, gyenge tehetségű iskolatársaival szemben.

Ez a felfogás abból indul ki, hogy aki gyermekkorában megszokta a helyes cselekvést és el tud igazodni a maga kis életének csak a távolról szemlélő előtt apró, de az ő életében döntően nagy problémái között, az meg fogja találni a feleletet későbbi életének nehéz helyzetei között is.

Tehát nem azt kérdezi magától: – Milyen követelményeket foglal magába ez a törvény? –, hanem: – Milyen természetes erők vannak a fiatalok lelkében, amelyek ennek a törvénynek kedveznek, s amelyeket így hasznunkra fordíthatunk? A serdülő leghatalmasabb vágya, hogy az élet birtoklásáról érettséget mutasson és elismerést szerezzen környezetében. A lélektannal dolgozó pedagógus tehát például az abszolút igazmondást, mint a személyes kapcsolatok alapját és a másokkal való viszony kifejezését mutatja be.

A fiatal sóvárogja a szabadságot; engedelmesség, fegyelem, rossz hangzású szavak egy serdülő fülében. Ha tehát azt akarom, hogy az ifjúságot igazi fegyelemre neveljem, mely a saját lelkéből nőjék ki, akkor meg kell neki mutatnom, hogy a legmagasabb rendű szabadságot éppen a fegyelem iskolájában szerezheti meg.

A törvény követeléseinek, ez a természetéből kiinduló és az ő igényeikhez alkalmazott részletezése azonban feladatunknak még csak az első része: A „Mit?” után következik a „Miért?” Meg kell értetnünk az ifjúsággal azt is, hogy miért kívánja tőlük a törvény a cselekvésnek ezt a módját.

Meg kell mutatnunk, hogy az erkölcsi törvény nem önkénynek, nem szeszélynek, nem valami őket gyötörni akaró szívtelen akaratnak az ötlete, hanem az életnek, s az igazságnak szava. Az emberhez méltó életnek feltétele, legmélyebb, legigazibb énjüknek követelménye. Ezt legjobban úgy mutathatjuk meg, ha a tapasztalatainak felhasználásával, cselekedeteik következő ményeit tárjuk fel.

Mi lesz abból, ha valaki hazudik? Mi lesz annak a következménye, ha elhanyagolja iskolai kötelezettségeit? Mi lesz a következménye, ha valaki durva a barátaihoz? Mi lesz ebből a legközelebbi jövőben? Mi később és mi még később, felnőtt korban? Tapasztalat szerint, a fiatalok lázas érdeklődéssel mennek bele az erkölcsi kérdések egészen gyakorlati tárgyalásába és egy ilyen beszélgetés alapján minden nehézség nélkül ráébredhetnek őket az erkölcsi törvények belső, immanens szükségszerűségére. Természetesen ezt az eszmemenetet legtöbbször két irányban is végig kell vezetnünk: meg kell mutatnunk az egyes cselekedeteknek, például a hazugságnak romboló következményeit az egyénre is, meg a társadalomra is.

A helyes erkölcsi megbeszélésnek talán legfontosabb része csak ezek után következik. A „Mit?” és a „Miért?” után mostmár meg kell beszélni a „Hogyant?” is. Nem elég, hogy tisztában legyenek valamely erkölcsi törvénnyel, valamely hiba elkövetésének lélektani feltételeivel és következményeivel: kell, hogy megmutassuk nekik azt is, mit kell tennünk? Magával az erkölcsi követelmény kifejtésével a legtöbb ifjúnál még édes-keveset értünk el. A jóakarát a legtöbbjénél megvan, tennék a jót szívesen, de vagy nem tudják hogyan fogjanak hozzá, vagy pedig ha hozzá is fognak fiatalos lelkesedéssel és tapasztalatlansággal, csakhamar akadályokba ütköznek, melyekre nem voltak felkészülve, amelyekkel nem tudják hogyan felvenni a harcot, s hamarosan leteszik a fegyvert. A legjobb esetben felveszik a küzdelmet többször is, de minthogy nem ismerik a helyes módszert, szükségtelen erőparázásra kényszerülnek, elvesztik kedvüket és a végén mégiscsak abbahagyják a harcot.

Hány hibát követnek el a fiatalok minden rosszakart híján csupán azért, mert nem kaptak szakszerű útmutatást.

A fáradt szervezetek, kimerült idegrendszerek korában élünk: a régi korok királyi művészetét, az akarat nevelését kell felfedeznünk a magunk számára és fel kell fedeztetnünk a fiatalokkal is a maguk számára. Nem elég tehát megtanítani arra, hogy nem szabad hazudni, hanem rá kell őket vezetni, melyek azok a gyakorlati módok, azok a mindennapos eszközök, amelyekkel meg is lehet valósítani – bár nehézségek között, – például az abszolút egyes-lelkűség programját. Nem elég azt mondani: – Gyermekeim, ne veszekedjél az öcséddel! – hanem meg kell tanítani azokra az elvekre, azokra az egyszerű cselekedetekre, amelyeknek mindennapos gyakorlása megadhatja neki a képességet arra, hogy úrrá legyen indulatán. Ha mindezeket tekintetbe vesszük, akkor a helyes erkölcsi megbeszélés a következő főrészeket foglalja magában:

1. Világosan meghatározzuk és megmagyarázzuk, hogy mit jelent a megnevezett erkölcsi törvény.
2. Az ifjúsággal való beszélgetés alapján meg kell felelni arra a kérdésre, hogyan jön létre egy bizonyos cselekvés vagy szokás.
3. Meg kell mutatni, hogy miképpen ítél az élet a cselekedet fölött, azaz meg kell beszélni a cselekedet közelebbi és távolabbi következményeit a cselekvőre és másokra.
4. Adjunk minél több vonzó motívumot a jóra. Mégpedig úgy, hogy az ő lelkükben keressük meg azokat a meglévő erőket, amelyekre építve kívánatossá tehetjük számukra a helyes cselekvést.
5. Meg kell mutatni, hogy az előbbieken világossá lett célt milyen eszközzel lehet elérni.

Ez a séma természetesen nem azt akarja jelenteni, hogy minden egyes megbeszélésnél mindezeket a szempontokat okvetlenül tekintetbe kell venni és a fenti öt részt mindig szigorúan meg kell különböztetni.

Nem a kész előadás vázlata, hanem csak az előkészületekhez akarja megadni a szempontokat. Az előadásban a mindenkori szükségletekhez képest szűkíthető vagy bővíthető, egyik-másik rész esetleg elmaradhat, mások viszont nagyobb helyet foglalhatnak el. Két dolognak azonban sohasem szabad elmaradnia: az egyik a törvény tartalmának részletes és konkrét módon, a fiatalok igényeihez és élményeihez szabott kifejtése; a másik, a követésre vezető gyakorlati eszközök részletes elmagyarázása. S még egy dolog, amit nem lehet eléggé hangsúlyozni; megbeszéléstről van szó, nem szónoklatról; beszélgetésről, nem előadásról; az eredménynek a vezető és az ifjúság közös gondolkodásából, a vezető okos irányítása mellett magukból a fiatalokból kell kinőjjék. Hogy erre útmutatást adjunk és a törvény kifejtését megmutassuk, példaként közöljük az első cserkész-törvény megbeszélését 11–18 évesekkel.

Jakobei Károly (1850) Szent István király intelmei Szent Imréhez

A CSERKÉSZTÖRVÉNYEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE

ELSŐ TÖRVÉNY

A CSERKÉSZ EGYENESLELKŰ ÉS FELTÉTLENÜL IGAZAT MOND

(Dőlt betűvel vannak nyomtatva a főbb kérdések és a válaszok.)

Vezető: Ma rátérünk a cserkészlet lényegének megismerésére. Az eddigiekből már jól tudjátok, hogy az egész cserkészletben a legfőbb dolog a cserkészlet-törvény. Cserkész az, aki a cserkészlet-törvény szerint él; aki a törvényt meg nem tartja, az nem cserkész, ha akkora cserkészalapja van is, mint egy malomkerék, s olyan hosszú botja, mint egy magasfeszültségű villanypózna. A múltkor felolvastam nektek a törvényt: biztosan lesz, aki tudja már könnyű nélkül. *Ki mondja el az első törvényt?*

Valaki elmondja a törvényt.

Vezető: Jól van, örülök, hogy ennyien megtanultátok. Most fogjunk hozzá az első törvény megbeszéléséhez. Mit is jelent voltaképpen? Nézzétek csak milyen érdekes: *Vajon mi lehet az oka, hogy oly sok és fontos dolog közül, amiket a törvények magukban foglalnak, éppen ezt tették első helyre?*

Válasz: Mert ez a legfontosabb.

Vezető: Persze. Nyilván azért került oda. Azzal szoktuk kezdeni, ami a leg-sürgősebb. Dehát vajon *miért a legfontosabb az igazmondás meg az egyenes-lelkűség?* Nem volna ennél nagyobb dolog?

Válasz: Mert aki hazudik, annak úgyis hiába beszél az ember. – Mert ez a legnehezebb. – Mert erre nem szoktak gondolni. – Mert az olyan lány, vagy fiú, aki mindig hazudik, az úgysem tartja meg a többi törvényt sem. – És ha megszegi a törvényt, akkor úgyis letagadja.

Vezető: Igaz, a hazug emberrel kár beszélni egyéb törvényekről. Az igazlelkűség a jellem ábc-jében az á betű. Ha olyan embert, aki még nem jutott el az igazlelkűségre, cserkészfegyelemre akarnánk tanítani, vagy hősiesszere-tetre, az olyanféle volna, mint futni tanítani egy kisbabát, aki még járni sem tud. Tehát abban megállapodhatunk, hogy az igazlelkűség az egész cserkész-törvényben a legelső és legfontosabb. Kérdés már most, *mit is értünk volta-képpen igazlelkűségen?*

Válasz: Hogy mindig igazat kell mondani. – Hogy nem szabad hazudni.

Vezető: Helyes. Nem szabad hazudni. Dehát vajon *csak hazugsággal lehet vétkezni az igazlelkűség ellen? És vajon hazudni csak szóval lehet?*

Válaszok: Nem, hallgatással is. – Meg úgy is, hogy valaki jámbor képet erőltet magára. – Viselkedéssel. – Képmutatással.

Vezető: *Mit hívunk képmutatásnak?*

Válaszok: Mikor valaki úgy tesz, mintha jó volna, pedig rossz. – Mikor valaki úgy tesz, mintha nem ő rendetlenkedett volna, pedig ő kezdte a verekedést. – Aki másra fogja a bűnét.

Vezető: Miért jelentkeztek? Tessék.

Válaszok: Az már nem képmutatás, ha másra fogja. Az már hazugság. – Rágalom.

Vezető: Igazad van. Hát talán mondjuk így: *képmutatás az, amikor valaki nem szóval hazudik, hanem a viselkedésével.* Jó lesz így?

Válasz: Jó.

Vezető: Így hát ez is csak a hazugság egy fajtája. Hanem gondolkozzunk csak, vajon *nem lehet-e az igazlelkűség ellen másképp is vétkezni, mint hazugsággal?*

Válaszok: Az se igazlelkűség, ha valaki sugdolódzik. – Meg aki úgy beszél, hogy mindig csak félig mondja meg amit gondol. – Aki mindig másról beszél. – Aki mindig köntörfalaz és akinek mindig hátsó gondolatai vannak.

Vezető: Jó. Ez nagyon igaz. De nem tudom, értitek-e miről van itt szó? *Ki tud példát mondani az effélékre?*

Válasz: Hogyha egy gyereknek nem szabad egy másikkal barátkozni és mégis elmegy hozzá és mielőtt hazamegy vesz egy füzetet. Aztán amikor otthon kérdezik, hogy hol volt, azt mondja, hogy füzetet vásárolt.

Vezető: Jól van. Tud-e valaki más példát is?

Válaszok: Egyik osztálytársam felelt az iskolában, nem tudott semmit és amikor otthon kérdezték, azt mondta, hogy nem felelt. – Ez hazugság! – De nem, mert ő úgy gondolja, hogy csakugyan nem felelt egy szót sem.

Vezető: Ebből látszik, hogy voltaképpen ez is a hazugságnak egy fajtája. Ezentúl ilyen *tágabb értelemben fogjuk érteni a hazugságot: minden hazugság, ami ellene van az igazságnak és az egyeneslelkűségnek.* Most már tudjuk mit kíván az első törvény. Ismerjük az ellenséget úgy nagyjából. Az ellenség a hazugság minden atyjafiával. Mielőtt azonban megindítja az ember a háborút, egy kicsit jobban szét kell nézni az ellenség birodalmában: pontos katonai térképet kell készíteni róla. Az előbb már kifejtettük, hogy mennyi ága-boga, mennyi fajtája van a hazugságnak. Nézzük meg közelebbről az egyes fajokat és nemeket.

Miért szoktak hazudni a gyerekek?

Válaszok: Mert félnek, hogy kikapnak. – Hogy ne tudják meg, ha rosszat tettek. – Hengegésből, hadd higgyék a többiek, hogy ők ezt meg azt tudják, pedig nem is igaz! – Mert nem tanulták meg a leckét. – És azt mondják ott-hon, hogy nem feleltek. – Lustaságból is szoktak hazudni. Hogy ne kelljen valahová elmenni a mamának, hát azt mondják, hogy tanulni kell. – Aki későn jár iskolába az sokszor hazudik. – Azért is lehet hazudni, hogy barátunkat meg ne büntessék. – Vagy ha valaki magára vállalja ami rosszat a barátja csinált, hogy az ne kapjon ki. – Tréfából is szoktak hazudni. – Azért is hazudnak, hogy mást ne szomorítsanak meg, például ha valami rossz hírt kell elmondani, hát nem mondják meg.

Vezető: Jól van. De most foglaljuk össze ezeket. Mert mindez összevonható néhány főcsoportba. Melyek azok? (Közös megbeszélés után felírja a táblára)

1. Félelemből. 2. Lustaságból. 3. Dicsekvésből. 4. Kíméletből. 5. Önfeláldozásból. 6. Tréfából. Ha már most ezzel tisztában vagyunk, nézzünk szembe a kérdéssel. Gondoljátok meg jól: *Érdemes-e hazudni?*

Válasz: Nem. Nem érdemes!

Vezető: Én tudom jól, hogy vannak most köztetek többen, akik csak azért mondják ezt mert tudják, hogy én így gondolom és ezt akarom a végén kihozni, de magában azt gondolja, hogy néha mégiscsak érdemes hazudni. Főleg ha nagy bajból menekülhet ki az ember. Annak nincs értelme, hogy ilyen hátsó gondolatokat tartogassunk. Cserkészek vagyunk és a cserkész őszinte. Amit gondol, azt mondja. Azért vagyunk itt, hogy minden gondolatot megbeszéljünk, ami fölmerülhet bennetek. Szóljatok, de őszintén: *Érdemes-e hazudni?*

Válasz: Nem érdemes.

Egyesek (félénken): Talán. – Néha érdemes. – Lehet olyan eset.

Vezető: A többség azt mondja, hogy nem érdemes. *Lássuk, hogy miért nem?*

Válaszok: Mert úgyis rajta érik az embert. – Előbb vagy utóbb úgyis kitudódik az igazság és akkor még jobban kikapunk. Könnyebb utolérni a hazug embert, mint a sánta kutyát.

Vezető: Igazatok van. A hazugság a legtöbb esetben kiderül. Ha nem hamarosan, hát később. Néha jóval később. Ki tudna erre példát a maga tapasztalatából?

Egyikük mond egy ilyen esetet. Ha nem akad senki, akkor a vezető mond egyet a maga (esetleg gyermekkori) élményeiből.

Vezető: *Mit gondoltok, miért olyan könnyű rajtakapni a hazug embert?*

Válaszok: Mert utóbb elfelejti amit hazudott és elszólja magát. Ha sokat hazudik, akkor belebonyolódik a sok hazugságba.

Vezető: Úgy van. Aki elkezd hazudni, az letér az igazság biztos talajáról; süppedékes talajra lépett és bizonytalan lesz az állása. Erőt, biztonságot csak

az igazság ad. Hogy az egyik hazugság ki ne derüljön, kénytelen másikat hazudni, később harmadikat és bizony nem könnyű következetesen hazudni. Azért mondja a közmondás, hogy a hazugnak jó emlékezőtehetsége legyen. Azért a hazugságok legnagyobb része előbb-utóbb kiderül. De vajon ennyivel megelégedhetünk-e? Vajon *minden hazugság kiderül?*

Egyesek: Igen.

Mások: Nem minden hazugság.

Többen hallgatnak.

Vezető: Van úgy, hogy nem derül ki egy-egy hazugság. Nagyon ügyesen gondolták ki, vagy szerencséje van az illetőnek (ha ugyan szerencse ez!). Szóval vannak hazugságok, amelyek sohasem derülnek ki. Kérdés: *ha nem derül ki a hazugság, akkor érdemes hazudni?*

Válasz: Nem, mert azt sose lehet tudni előre, hogy kiderül-e?

Vezető: *De tegyük fel, hogy az ember biztosan tudja, a hazugság nem fog kiderülni. Akkor érdemes?*

Válasz: Nem.

Vezető: Vajon *miért nem?*

Válaszok: Az Isten akkor is látja. – Az utolsó ítéleten kiderül. – A lelkiismerete furdalja az embert.

Vezető: Nagyon igazatok van. Voltaképp nincs is olyan hazugság, amelyik ki ne derülne, mert a jó Isten előtt aki a szíveket és veséket vizsgálja, nincsen titok. Az ítéletkor számot adunk minden kis szóról, nyilvánvalóvá lesz az egész világ előtt minden egyes hazugság. És az Úristen nem ismer kivételt. A tízparancsolat, minden „hamis tanúságot”, tehát minden hazugságot tilt. „Iszonyat az Úrnak a hazug ajak, . . .” (Példabeszédek könyve 12,22). Krisztus Urunk az Igazság és aki a tanítványa, az nem szennyezi be a lelkét semmiféle hazugsággal. Okos embernek, keresztény embernek ez éppen elég orvosság mindennemű hazugság ellen. De most lépünk tovább. Azt állítom és meg akarom nektek mutatni, – hogy *földi szemmel nézve sem érdemes hazudni. Mi mutatja legjobban, hogy érdemes-e megtenni valamit, vagy sem?*

Válasz: Ha azt nézzük, hogy mi jön ki belőle.

Vezető: Úgy van. *Vizsgáljuk a következményeit.* Nézzük hát mire visz a hazugság? Akkor is, ha gyakran sikerül! *Mi lesz az olyan ifjúból, aki hazudni szokott?*

Válasz: Ha már egyszer sikerül az embernek, akkor máskor még könnyebben megteszi.

Vezető: Igazad van. Másodszor könnyebben, harmadszor még könnyebben. Minél többször teszünk valamit, annál könnyebb megtenni; a végén már alig lehet meg nem tenni. Így, *aki sokszor hazudik, a végén hazug emberré lesz. Ez kellemes állapot?*

Válaszok: Nem. Mert előbb-utóbb mégiscsak megtudják. – És nem hisz neki senki. – Nem lesz barátja. – Nem bíznak benne.

Vezető: Aki megszokta a hazudozást, mit gondoltok, más dologban jobban megállja a helyét? Aki az igazsághoz nem ragaszkodik, nem tud hű maradni, vajon hű marad-e a becsületességhez? Vagy a kötelességhez? Aki egyszer rájött, hogy lehet tisztességtelenül boldogulni, nem fogja-e más téren is tisztességtelenségre adni magát? Ugyan mi lesz a hazug ifjúból, ha például nagy felelősséggel járó beosztásba kerül?

Válaszok: Nem lesz becsületes. – Hagyja magát megvesztegetni. – Sikkasztó lesz.

Vezető: És ha kereskedő, tanár, vagy iparos lesz?

Válaszok: Becsapja a vevőket. – Talán börtönbe jut.

Vezető: Hát tudjátok, az nem biztos, hogy csakugyan börtönbe jut, sőt még az sem, hogy csakugyan csaló, sikkasztó, megvesztegethető ember lesz. Visszatérés, hála az ember szabad akaratának és az isteni kegyelemnek, mindig lehetséges –, de annyi bizonyos, hogy aki hazudik, az rálépett arra az útra, mely a jellemtelenség felé visz. Ehhez a gondolatmenethez azonban még egy másikat is érdemes hozzá fűzni. Ne csupán a magunk szempontjából nézzük a dolgot, *mi lesz a társadalomból, ha elharapódzik a hazugság?*

Válasz: Akkor senkinek sem lehetne hinni.

Vezető: Lehetne úgy élni? Képzeljétek el, mi volna akkor, ha nem hihetnétek szüleiteknek, tanáraitoknak, pajtásaitoknak. Ha azt kellene hinnetek, most hazudok és be akarlak csapni benneteket. Ha nem hihetnétek a szakácsnak és nem mernétek megenni az ételt, mert ki tudja mi van benne? Nem lehetne doktort hívni mert hátha rosszat akar. Lehetne így élni? Ugye nem!? A társadalom is csak a feltétlen igazmondáson épülhet fel. *Dehát soha, semmilyen körülmények között sem szabad hazudni? Nem lehet-e mégis kivételt tenni egyszer-kétszer? Van-e eset, amikor szabad hazudni?*

Válasz: Tréfából.

Vezető: Jó. Lássuk: *szabad-e hazudni tréfából?*

Válaszok: Szabad, mert azt úgysem hiszik el. – Az nem is igazi hazugság.

Vezető: Nem az? Nézzük, *mit is hívunk hazugságnak?*

Válasz: Ha valaki azért nem mond igazat, hogy mást félrevezessen. De mikor valaki tréfából hazudik, akkor nem akarja félrevezetni a másikat, hanem csak mulatságot akar.

Vezető: Akkor nyilván ezen fordul a dolog. *Ha nem vezetünk félre senkit, akkor az nem hazugság, tehát szabad. Ha azonban megtévesztünk vele mást, akkor hazugság, tehát cserkész nem teszi tréfából sem.* Világos persze, az ilyen apró tréfa-hazugság a hazugság legártatlanabb formája. De lám, nem árt megjegyezni, hogy a nagy jellemek mennyire óvakodtak még ettől is. Aristidesről is tudjátok:

Aristides úgy szerette az igazságot, hogy még tréfából sem hazudott.

Vezető: Helyes. A középkor nagy tudósáról és szentjéről Aquinói Szent Tamásról feljegyezték, hogy egy társa azt mondta neki: „Ni, ott repül egy

ökör”. Ő felnézett, s mikor amaz kinevette, azt mondta: „Könnyebb elhinnem, hogy az ökör repül, mint hogy keresztény ember hazudik.” Nohát ugye könnyebben elhihető, hogy az ökör repül, minthogy egy cserkész hazudik! – *Miért kell kerülni a tréfahazugságot is?*

Válasz: Mert aki sokat hazudik tréfából, megszokja a hazudozást és utóbb hazudik komolyan is.

Vezető: Úgy van. De lássunk egy más kérdést: szabad-e hazudni kis dolgokban, apróságokban?

Válasz: Nem szabad.

Vezető: Miért nem?

Válasz: Mert az ember könnyen rászokhat és később nagyobb dolgokban is hazudik.

Vezető: Az apró hazugság még veszedelmesebb, mint a nagy, mert erre könnyebben elhatározza magát az ember. De van a hazugságfajták közt még egy-kettő, amelyik mintha ártatlanabb volna, sőt talán még szép és nemes is. Mit szólnak az önfeláldozásból való hazugsághoz? Az talán megengedhető? Vagy talán dicséreendő is?

Válaszok: Az szép, ha valaki feláldozza magát a barátjáért. – Azért mégis csak hazugság! – Mindegy, azért hősiesség dolog.

Vezető: Tagadhatatlan, hogy az ilyenben van egy hősiesség vonás és ennyiben tisztelet is illeti az „önfeláldozó” gyereket. Az ilyen jószándékból cselekszik és nemesen gondolkodik. De most ne őt nézzük, hanem magát a cselekvést. Vajon jól tette, hogy hazugsággal vállalta más bűnét? Mit gondoltok használt-e vele annak a másiknak?

Válaszok: Igen mert az nem kap büntetést. – De azért nem hasznos neki, mert máskor megint elköveti és akkor rajtakapják és csak kikap.

Vezető: És ha nem kapják rajta?

Válasz: Akkor máskor könnyebben megteszi.

Vezető: Látjátok ez az! Az ilyen könnyebben követi el a hibákat, hiszen vannak jó bolondok, akik vállalják helyette a bűnt. Az ilyen már rálépett arra az útra, amelyről az előbb szóltunk, amelynek a végén nem biztosan, valószínűleg jellemtelenné válhat. Hát használt neki az a szerencsétlen, okatlan hős, aki rákapatta a hitványságra?

Válasz: Nem használt.

Vezető: Akkor nagylelkűségből sem érdemes hazudni?

Válasz: Nem.

Vezető: Van olyan eset, amikor szabad hazudni?

Válaszok: A betegnek lehet azt mondani, hogy nincs nagy baja. – Kíméleteségből lehet hazudni.

Vezető: Vigyázzatok! Szó sincs arról, hogy durván a szemébe mondjuk valakinek a lesújtó igazságot. Az igazlelkűség nem jelent durvaságot. Erről szó lesz részletesebben is.

Most az a kérdés, *szabad-e a halálos betegnek, akár kíméletből is hazudni?* Világos, hogy nem szükséges a szemébe mondani, hogy „te biztosan meghalsz” – annál is kevésbé, mert voltaképpen ezt még az orvos sem mondhatja ki soha teljes biztossággal. Magam is több esetet tudok, amikor az orvosok egyenesen megmondták a beteg hozzátartozóinak, hogy a helyzet teljesen reménytelen, a beteg 24 órán belül meghal. Mégis teljesen felgyógyult, ma is él. Istennek semmi sem lehetetlen és a természet néha csodálatos dolgokat művel. Tehát nem lehet elcsüggeszteni a beteget az amúgy sem biztos halálos ítélet kimondásával. De *szabad-e tagadni a veszedelem lehetőségét?*

Lehet hazugság-hálót szőni körülötte, mint napjainkban annyiszor megteszik? *Hátha annak az embernek elintézni való ügyei vannak a világon? Bűnök, igazságtalanságok, amelyeket jóvá kell tennie,* tartozások, amiket le kell rónia, haragosai, akiknek jobbát akarná nyújtani. Van-e jogunk megfosztani ettől akár őt, akár a másikat? Van-e jogunk valakitől elrabolni az utolsó óráit, az élet legfontosabb perceit?

Aztán ide tartozik az a borzasztó bűn is, amelyet olyan sokszor elkövetnek nálunk szeretteik ellen az emberek; hogy pogány szentimentalizmusból eltitkolják a beteg előtt a bajt és nem hívnak lelkész, s így meggátolják, hogy a beteg keresztény módon halhasson meg. *Ha könnyebb az a betegség és nem halálos, szabad-e hazudni?*

Válaszok: Nem szabad, mert úgylis kitalálja! – Észreveszi azt az ember mindjárt.

Vezető: És ez jó a betegnek?

Válasz: Nem mert akkor már nem mer többet hinni senkinek, ha látja, hogy becsapják.

Vezető: Ez az! Akkor vége a bizalomnak és vége a beteg nyugalmanak. Pedig a beteg ember amúgy is izgatottabb mint az egészséges. A hazugság még kíméletből sem jó. Az embernek joga van az igazsághoz. A betegnek is. *Mondjuk ki, hogy nincs kivétel, hogy sohasem szabad hazudni?*

Válaszok: Igen. – *De néha van olyan eset, hogy muszáj hazudni.*

Vezető: Például?

Válasz: Például... most nem jut eszembe, de azért lehet olyan eset, hogy úgy érzi az ember, muszáj hazudni mert mást nem lehet tenni.

Vezető: Jó. *Tegyük fel, hogy úgy érzi. Vajon szabad-e akkor hazudni?*

Válaszok: Nem szabad. – Talán.

Vezető: Mondjátok meg, hogy miért nem szabad!

Válaszok: Mert akkor mindig azt mondanánk, hogy muszáj volt. – Akkor mindig lehetne hazudni. – Mikor az ember hazudik, akkor mindig azt mondja, hogy muszáj.

Vezető: Igazatok van. Ha egy helyen kivételt teszünk, akkor nincs többé megállás. *Ha szabad valaha is kivételt tenni, akkor hogyan hihessek ezután másnak?* Ki biztosít róla, hogy nem éppen akkor, éppen velem szemben látja-e jónak kivételt tenni?

A tízparancsolat nem ismer kivételt. „Hamis tanúságot ne szólj!” – nem mondja: kivéve, ha kímélni akarsz valakit, – kivéve ha muszáj. Nem lehet játszani sem Istennel, sem a jellemünk épségével. Tehát a cserkész feltétlenül igazat mond. Kivétel nincs.

Mostmár igazán csak a legfőbb kérdés van hátra. Ismerjük már a hazugság birodalmát, láttuk, hogy hazudni nem érdemes és nem szabad soha; hátra van még a nagy kérdés: Hogyan lehet elkerülni a hazudozást? *Hogyan lehet sajátunkká tenni a feltétel nélküli igazmondás művészetét?* – mert nagyon szép és nem is könnyű dolog, valódi művészet ez. Azzal, hogy belátjuk még nem tettük rögtön magunkévá. Mit gondoltok, mit lehet tenni, hogy csakugyan ne is hazudjunk semmilyen körülmények között? Elég-e egyszer elhatározni, hogy „többé nem hazudok”?

Válasz: Nem elég! Nagyon kell akarni.

Vezető: Úgy van! Nagyon erősen, egész lélekre és *egész életre szólóan el kell határozni: Élet vagy halál!* – *de soha semmi kincsért hazudni nem fogok!* „*Legyen igazság és inkább vesszen a világ!*” – *mondta a római.* Ezzel az elszántsággal kell a cserkésznek is elhatároznia magát az igazság szolgálatára. Ez az első lépés.

És ha nehezen megy, ha könnyen elfeledkezel magadról, akkor minden egyes nap, a reggeli imádságod alkalmával újra meg újra fel kell indítani ezt az erős elhatározást. Eszedbe fog jutni, ha majd kísértésbe jutsz.

A kísértéssel pedig nem szabad szóba állni. Aki már alkudozni kezd, aki már azt fontolgatja, hogy „hátha mégis?” vagy „hiszen csak egészen kis füllenésről van szó”, – az már elveszett. Itt csak egy mód van a menekülésre: bedugni a fület, mint Odysseus társai tették a szirének dalára. A gonosszal, a jellemtelenséggel nincs alku! Cserkészek vagyunk.

Egy másik eszköz: a mindennapi beszéd közben kerüljünk minden eltérést az igazságtól. Ne nagyítsunk, ne túlozzunk, ne színezzük ki a dolgokat, főképp, ha a magunk dolgairól van szó, vagy ha másokról hallott dolgokat kell elmondani. Ragaszkodni a tényekhez, a valósághoz: ez az igazlelkűség iskolája. A cserkész tisztelettel nézi az élet fogható valóságait, amelyek közt él a táborban és a szabad természetben. Odaadással hajlik meg a tények, a természet és az élet valóságai előtt, amelyeket meg akar figyelni. Megadja az igazlelkűség nemes adóját a valóságnak szóban is. Az igazságtól soha, egy hajszálnyira el nem tér. Ezt kívánja az első törvény.

Olyanoknak, akik különösképpen nehéznek érzik ennek a törvénynek a teljesítését, akiknek erős hajlamuk van a hazugságra, azoknak adok még egy tanácsot. Ellenőrizték magukat! Tartsanak erre a célra egy kis naplót, vagy használják erre a célra a cserkészfüzetüket. Minden este az imádsággal együtt tartsanak egy kis lelkiismeretvizsgálatot a következő módon: hazudtam-e ma? Írják le minden este, ha hazugságon, ferdítésen, vagy nagyításon kapták rajta magukat.

A szegyenkezés és megbánás közben újítsák fel erős elhatározásukat. Meglátják, lassan egyre kevesebb írivalójuk lesz! Akin pedig ez sem segít, az legjobban teszi, ha közli a dolgot egy atyai jóbaráttal (lelkiatya, szülő, cserkésztsízt, tanár, vagy idősebb cserkészárs) és annak ellenőrzése alá helyezi magát. Magam is szívesen segíték.

Most már csak egy dolgot akarok mondani. *Tisztában kell lennünk vele, hogy a föltétlen igazmondás nem kis dolog és sokszor igen nehéz helyzetbe kerül az ember. Mit kell ilyenkor tenni? Ha például választani kell súlyos keletmetlenség vagy hazugság között?*

Válasz: Az ember kívágja magát.

Vezető: Igen, ha ügyes és okos! Erre érdemes egy kis észternát rászánni. Mennyi szellemi energiát fogyaszt némely gyerek egy-egy ravasz hazugságra és az abból fakadó újabb és újabb következtetes hazugságok kieszelésére. Hát nem érdemesebb-e erőfeszítését arra szánnia, hogy hogyan vágja ki magát becsületes módon? Tehát: mit lehet tenni ilyenkor? *Egy bizonyos: hazudni cserkész nem fog! Mit tehet?*

Válasz: Hallgasson.

Vezető: Úgy van. A törvény azt mondja, hazudni nem szabad, de azt nem mondja, hogy az igazat minden esetben meg kell mondani. Lehet hallgatni is. Ez a legegyszerűbb megoldás. Ám sokszor nem lehet hallgatni, vagy mert kell felelni, vagy mert a hallgatás is felelet volna. Mit lehet tenni ilyen helyzetben?

Válasz: Másra tereli a szót.

Vezető: Hogyan érted ezt?

Válaszok: Hogyha lehet, másról beszél az ember. – Vagy kitérő feleletet ad.

Vezető: Jó. Például?

Válasz: *Az unokabátyám beteg volt Erdélyben. Egy reggel halálhírét hozta a posta. A mamája súlyos betegen feküdt és kérdezte tőlem, hogy mi hír a Feriről? Azt mondtam nem írt. Igaz! Mert azt nem ő írta!*

Vezető: Helyes. Lehetséges azonban olyan nehéz helyzet is, hogy még ezt a megoldást sem lehet használni. Akkor kell aztán elővenni a cserkész-leleményességet. Lássunk ilyet is! Ki mond egy ilyen nehéz esetet?

Válasz: *A múltkor az osztályban, nagy rendetlenség volt. (elmondja az esetet) A tanár úr kérdezte: ki volt? Nem jelentkezett senki. Akkor a tanár úr megkérdezett egy gyereket, hogy ki volt. Ő tudta, hogy ki volt és meg is mondta. Az egész osztály azt mondta, hogy spicli és nem beszélnek vele. Hát akkor sem szabad azt mondani, hogy „nem tudom ki volt?”*

Vezető: Nagyon jó, világos eset! Itt ugye nyilvánvaló, hogy a helyzet igen súlyos. Csak kettő között van választás: vagy hazudik, vagy vállalja a spicliséget, ami borzasztó. Nyilván egyiket sem szabad. Mit szóltok hozzá? Mit kellett volna tennie?

Válaszok: Hallgathatott volna. – Azt nem lehet, ha a tanár úr azt parancsolja, hogy feleljen. – Hát akkor azt kellett volna mondania, hogy nem mondja meg. – Majd adna neki a tanára!

Vezető: Szóval: nincs kitérés! Felelni kell! Mit lehet tenni?

Válaszok: Megkéri a tanár urat, engedje meg, hogy ne kelljen elmondani. – Úgysem engedi meg. – ... Hogy ne kelljen megmondania, de ő megígéri, hogy az illető maga fog jelentkezni. Aztán beszél az illetővel, hogy jelentkezék. – Igaz! – Ez igazán nagyszerű gondolat!

Vezető: Nagyon jól van. Ez kitűnő megoldás. De ez nem biztos. Két baj is lehet. Mi?

Válaszok: Hogy a tanár úr nem egyezik bele, hanem követeli, hogy rögtön mondja meg. – Vagy pedig az lehet, hogy a bűnös mégsem akar jelentkezni.

Vezető: Látnivaló tehát, hogy végül, minden kötél elszakadhat. Ekkor mi a teendő?

Válaszok: Akkor meg kell mondani. Hazudni nem szabad. – Nem szabad, meg kell mondani.

Vezető: És ha a társai spiclinek mondják?

Válasz: Nem mondják; mert látják, hogy nem akarta megmondani, csak mert muszáj volt.

Vezető: De ha mégis akad olyan ostoba, aki ennek ellenére árulónak mondja?

Válasz: Ostobákkal nem kell törődni.

Vezető: Szóval lehet olyan végső nehéz helyzet is, amikor még a legnagyobb kellemetlenséget is vállalni kell, mégsem szabad hazudni?

Válasz: Nem lehet mást tenni.

Vezető: Úgy van, a törvény végső szava ez! Mindent megtesz az ember ügyesen, okosan, hogy kikerülje a kellemetlenséget, de fordulhat úgy is, hogy nem lehet kikerülni. Nos, akkor a cserkész mégis egyeneslelkű és föltétlenül igazat mond – és vállalja ami jön. Legyetek vele tisztában, hogy a föltétlenül igazlelkűség: hősiesség és minden hősiesség bizonyos értelemben vértanúságot is jelent. Az anyai szeretet ugyancsak nagyszerű dolog és mennyi szenvedést foglal magában! A törvény végső szava ez a hősiesség.

Ez a példa természetesen nem úgy értendő, hogy mindezt szóról – szóra így kell elmondani. Hiszen ez már csak azért sem lehetséges, mert nem biztos, hogy a fiatalok mindazt elmondják, amit a fentiekben olvastunk. Főleg eleinte nem könnyen szólalnak meg. De ebbe nem szabad belenyugodni. Addig-addig kell őket kérdezni, biztatni, ösztökélni, míg belemelegszenek a beszélgetésbe.

Ne gondoljuk azt, hogy a kérdés nem jó és máskor nem fogjuk alkalmazni. Ami az egyik csoportnál semmilyen hatást nem vált ki, az egy másik csoportnál vagy a későbbi újratárgyalásnál megmozgat néhány fiataalt. Ha a

kérdésre nem tudnak válaszolni, akkor tegyünk fel kiegészítő kérdést, majd esetleg újabbat. Amennyiben így sem tudnak válaszolni, ne gyötörjük a jelölteket. Mondjuk meg a választ, minden oktatgatás és szemrehányás nélkül. A kérdéseket életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelően változtathatjuk. Természetes, hogy a szükségletnek megfelelően a fentiek egyik-másik részét el is lehet hagyni; az egész, több óra tárgya is lehet (legalább kettő, de lehet négyé is).

A megbeszélések történhetnek őrsi órán, csapat-összejöveteleken, táborban, kiránduláson, ... Igen hatásosan és szerencsésen alkalmazhatók a tábortűz mellett. Az angol cserkészéletben – de nálunk is sokféle – igen nagy súlyt helyeznek az ilyen tábortűz körüli megbeszélésekre. Baden-Powell jóformán az egész jellem és honpolgári nevelést erre alapítja, minden kérdést ily módon dolgoz fel. Az alábbiakban megpróbálunk egy sereg témát adni efféle „erkölcsi megbeszélésekre” – mert kell, hogy ezek gazdagok, változatosak, érdekesek, de következetesek és módszeresek legyenek.

A következőkben a törvényt magyarázatok „Sík Sándor útmutatása alapján” az „öt szempont” szerint lettek csoportosítva.

A magyarázatoknál található példákat tetszés szerint lehet változtatni, alkalmazkodva az életkori sajátosságokhoz. Kereshetünk történeteket más irodalomból és a hétköznapi életből, de ne akarjuk a vallásos motívumot „humanizmussal” felcserélni, mert a nevelés kudarcához vezetne.

A CSERKÉSZ HÍVEN TELJESÍTI KÖTELESSÉGEIT, MELYEKEL ISTENNEK, HAZÁJÁNAK ÉS EMBERTÁRSAINAK TARTOZIK

Hűség

– Mit jelent az, hogy híven? – Híven = hűségesen?

– Mivel érdemli ki az ember, hogy hűségesnek mondják? Kihez kell hűségesnek lennie egy feleségnek... férjnek... édesanyának... édesapának... gyerekek... katonának... keresztény embernek...

Az 1960-as években történt a következő eset. Egy hitét hűségesen gyakorló lány feleségül ment egy katonatiszthez. A férj teljesen vallástalan volt és rossz szemmel nézte felesége vallásosságát. A fiatalasszony azonban továbbra is hűségesen járt templomba, ahogyan azt a házasságkötése előtt tette. Amikor a templomból hazament, férje durva volt vele és állandó kellemetlenségekkel, szidalmazással akarta vallásgyakorlatától eltéríteni. Ez így ment tíz éven keresztül, minden vasárnap. Tíz év elteltével egy szép vasárnapon a szentmise után a férj felesége elé állt és ezt mondta:

– Jövő vasárnap én is veled megyek a templomba.

Az asszony meglepődve nézett rá.

– Amikor vasárnaponként hazajöttél, – magyarázta a férj elhatározását, – te mindig türelmes voltál velem, pedig én mindent megtettem azért, hogy elvegyem a kedvedet a templomba járástól. Soha nem vesztetted el a fejedet szidalmazásaim ellenére sem, sőt nagyobb szeretettel voltál irántam. Ha neked ilyen sokat jelent a mise, annyi örömet, békeséget ad, mint amit nálad tapasztaltam, viselkedésedből éreztem, akkor ezentúl én is veled megyek.

A megbízatásunkhoz is lehetünk hűségesek.

– Milyen megbízatásaitok vannak? – Nótafa, pénztáros, ...

– Mit jelent a megbízatáshoz való hűség?

– Mi az, amihez nektek leginkább hűségesnek kell lennetek? – A napi jócselekedethez, tanuláshoz, hitünkhöz, családunkhoz, hazánkhoz, ...

– Hitünkhöz még áldozatok árán is hűségesnek kell lennünk?

– Biztathatunk másokat is áldozatra? – Tudtok-e erre példát mondani saját tapasztalataitokból?

Kötelesség

- Mit jelent az, hogy kötelesség? Kötelező?
- Anyukád vagy apukád kötelezhetnek-e arra, hogy kötelességedet teljesítsd például az iskolában? – Igen.
- Mit gondoltok, mi a helyes, ha valaki önként megteszi kötelességét vagy ha állandóan figyelmeztetni kell, hogy tegye meg?
- Milyen okok miatt hanyagolják el az emberek a kötelességeiket? – Lustaság, hanyagság, miatt.

Kötelességemet mindenáron teljesítem, mert ezzel tartozom a jó Istennek, hazámnak és embertársaimnak, valamint magamnak is. Sokan vannak a lányok és a fiúk között olyanok, akik az iskolából hazamenve takarítás, mosogatás, mosás, vasalás vagy bevásárlás vagy kerti munka után hozzálátanak a tanuláshoz és csak miután minden kötelességüket híven teljesítették mennek TV-t nézni, vagy beszélgetni, olvasni.

Kötelességeinket még áldozatok árán is igyekszünk teljesíteni. A hősie kötelességteljesítés a cserkész legszebb erényei közé tartozik.

Több száz évvel ezelőtt történt. Izidor nagyon elkeseredett. Nem ment úgy a tanulás, ahogyan szeretne volna. A sok erőlködést hiábavalónak érezte. Nem tudott úgy előre haladni, ahogyan azt elképzelte. Csüggedtség vett rajta erőt. Sétálás közben leült egy kút mellé. Észrevette, hogy a kút keresztfáján amivel a vödört húzták fel, szép csigavonalszerű mélyedés van. A kút melletti kövön pedig egy kis kráter volt. Egy vizet merítő asszonytól tudta meg, hogy a fán a puha kötél csiszolta ki a mélyedést, a kövön pedig a lecseppenő víz vájt krátert. Ha ezek a gyöngye anyagok hosszú idő alatt ilyen nehéz munkát végeztek, akkor a szívós, kitartó munka, a kötelesség teljesítése is meg fogja ugyanezt tenni – gondolta. Valóban, így is történt. Újult erővel fogott neki a tanulásnak.

MIT JELENT A JÓ ISTEN IRÁNT HÍVEN TELJESÍTETT KÖTELESSÉG?

Elisabeth Leseur (ejtsd: elizabet lézőr) a XX. század egyik áldozatos lelkű asszonya volt. Férje Leseur Félix hitetlen, de a házasságkötésük előtt megígérte Elisabethnek, hogy szabadon gyakorolhatja hitét. Amikor férje egy istentagadó társaságba került, mindent megtett, hogy feleségét eltérítse vallásosságától. Ez a próbálkozása azonban a jó Isten kiszámíthatatlan kegyelme folytán fordítva sült el. Felesége elkezdte olvasni a Szentírást és arra a meggyőződésre jutott, hogy Istenben találja meg életének értelmét és célját.

Mostmár megalapozva a hitben, még nagyobb szeretettel fordult férje felé. Érte imádkozott egész életében. Szenvedéseit elsősorban őerte ajánlotta fel. Szenvedésből bőven kijutott neki, mivel rákos beteg volt. Több évtizeden keresztül, türelmesen elviselte a megújuló fájdalmakat. Egészen biztos volt benne, hogy ezért Isten megadja férjének a megtérés kegyelmét. 1914-ben bekövetkezett halála után ez valóban meg is történt. Férje megtért.

– Melyek a kötelességeink Isten iránt? – Istentiszteleten való részvétel, hittanra járás, ima, a tízparancs megtartása.

– Mit gondoltok, kinek jó az, ha a jó Isten iránti kötelességeinket meg tesszük, a jó Istennek, vagy nekünk?

– Hogyan válik hasznunkra az istentisztelet, a hittan, az ima, a törvények betartása?

Elisabeth Leseur ezt írja naplójában:

„Teljesíteni, ami kötelességem: a szeretet műveit, önfeláldozás a többiekért, vagy a szegényekért, olyan módon, hogy ne legyen kellemetlen senki másnak és ne károsodjanak tőle elsőrendű kötelességeink; soha fel nem áldozni és rendszeresen végezni a lelkieket, ezenfelül egy kicsit társaságbelinek is lenni, otthonomhoz, az egyszerű élethez és a magányhoz való szeretetem ellenére is, hogy tesseм férjemnek és környezetemnek. Egyszerűen teljesíteni a legkülönbözőbb feladatokat, anélkül, hogy bárki is sejtene, milyen nehezemre esik ez a teljesítés; megfeledezni önmagamról, kibontakoztatni, amit Isten adott nekem értelemben és tehetségben, mindenestül számúzni a kevélységet, még legfinomabb formáiban is; szeretni erősen, önmagam keresése nélkül; elvégezni minden nap

és minden órában Isten kegyelméből azt a feladatot, amelyet a jelen hoz és sohasem hanyagolni el egy feladatot sem, akármilyen csekély legyen is – ez az én utam.”

„Kereszténynek lenni, teljesen értelmesen, természetfelettien; imádkozni, cselekedni, dolgozni, szeretni.” Íme az egyszerű eszközök, amelyekben minden benné van, ami szentté teheti az embert. Imádkozni: imádkozza a megszokott gyakorlatokat, nem akar kiemelkedni, nem jár semmi különleges ájtatosságra; végzi az Egyháznak az átlagos keresztény számára előírt, annyira mélyen emberi s ugyanakkor isteni gyakorlatait, ahogy az átlag jó keresztény végzi. Cselekedni: cselekedni az irgalmasság cselekedeteit, amint egy átlagos jó ember cselekszi, de természetfeletti alapon: Istenért. Dolgozni: végezni a legkülönbözőbb állapotbeli kötelességeket. Szeretni: amennyire bírjuk érzelemmel, de mindenesetre akarattal a felebarátot és ennek a cselekvő szeretetnek megfelelően viselkedni. „A szeretet minden” – mondja.

Naplójában a legszebb mondat ez: „Gondolkozni szép, imádkozni jobb, szeretni minden.”

– Hogyan lettetek hívőkké?

– Kitől kaptatok indítást a hitre? – Szülők, nagyszülők, hitoktatók, barátom beszélt róla. . . .

– Helyes döntés volt, hogy elfogadtátok a tízparancsolatot és azt, hogy szeressetek minden embert, tegyetek jót mindenkivel? Miért?

– Hogyan lesznek hitetlenné az emberek? – Soroljatok fel néhány példát. Hitetlen szülők, nevelők, rossz példa a hívektől, bűnös élet miatt elpártol, félelemből üldözések idején anyagi vagy más előnyökért, felületes volt a hite, nem szívből átélt hit.

Alexis Carrel (1873–1944) Nobel-díjas tudós és orvos. Gyermekkori hitét elhagyva, ateista ifjúként élt. Lassan megváltozik véleménye és felnőtt fejjel, tudósként, újból a hit útjára lép.

„Hinni akarok és hiszem mindazt, amit az egyház élénk tár, hogy higgyük és ebben nem tapasztalok semmi nehézséget mert semmi tényleges ellentétet nem látok közte és a tudomány biztos adatai között. Igaz, Dr. Carrelt nem sorolhatjuk a „jámborkodók” közé. Egész valója ágaskodott azoknak az embereknek az eljárás módjával, tetteivel és gesztusaival szemben, akik a vallást azonosítják egy szűk és száraz külsőséges magatartással. Mindaz, ami közletről vagy távolról ilyesmihez hasonlított, egyszerűen visszataszító volt nyílt, szabadlelkű és őszinte természetek.”

Hitéért nagyon megszenvedett. Mivel írt egy vallásos tartalmú újságcikket, ezért ateista előljárói megfenyegették és követelték írása

visszavonását. Nem nézték jó szemmel Franciaországban, ha valaki hívő tudós volt. Vallásos meggyőződéséért és kortársait messze meghaladó tudása miatt, bosszúból és irigységből kétszer megbuktatták a sebészeti szakvizsgán. Ezért hagyta el hazáját és ment az Egyesült Államokba, ahol gáncsoskodás nélkül végezhetette tudományos kutatásait.

– Mit mondanak az emberek azokról, akik hisznek? „Valamiben mindenkinek hinni kell.” „Jó nekik, mert legalább valamiben hisznek és így könnyebben viselik el az életet.” „Elhiszik, hogy a halállal nincs vége az életnek és a szenvedésnek van értelme. Ez megnyugvást ad nekik.” „Boldognak látszanak, amikor a templomból kijönnek vagy imádkoztak.”

Természetesen mi nem valamiben hiszünk, hanem az Istenben és az ő egyszerű Fiában Jézus Krisztusban és a Szentlélekben.

– Aki hite szerint él, az összeütközésbe kerülhet a törvénnyel?

– Bűnöző lesz belőle? – Miért nem? Mert ez nem lehetséges, ha valaki betartja a parancsokat.

– Csökkentheti-e a bűnözést, a hit elterjedése?

– Mi tartja vissza a nem hívőket a bűnözéstől? – A törvény ismerete, becsületes szeretne maradni. Ez sokaknál elég lehet. De sok olyan dolog van, amit a törvény nem tilt, nem ír elő. Nincs előírva, hogy mindenki szeresse házastársát és gyermekét, legyen hűséges hozzájuk. Ezt nem is lehetne előírni, mert ki tudja ellenőrizni, hogy kiben mekkora a szeretet vagy a hűség. A hívő ember ilyenkor is tudja, hogy mit kell tennie, mert Isten a szeretet és Őt szeretnénk mindenben követni. A törvények megtűrik az abortuszt, amit a hívő ember bűnnek tart és kerül. Mostmár láthatjátok, hogy egyedül a hit az, ami meg tudja védeni az embert a súlyos eltévelyedéstől és lelkének vesztétől, amire még a törvény sem képes.

– Hallottátok már azt, hogy „csak az a bűn, amit észrevesznek”, – mint ahogyan ezt sajnos sokan állítják?

– A hívő ember miért nem mondhatja ezt? Valamikor majd számot kell adni mindenről, még arról is, ami nem derül ki itt a földön.

– Ezek után megkérdézem tőletek, hogy szükséges lenne-e a hit minden embernek, hogy kevesebb legyen a bűn, a szeretetlenség itt a földön?

Mostmár láthatjátok, hogy milyen nagy előnyökkel jár a hit minden embernek, a családoknak és az egész magyar népnek.

Péter apostol ezt írja első levelében: „Noha nem láttátok (Krisztust) mégis szeretitek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok a megdicsőültek kimondhatatlan örömével, mert eléritek hitetek célját: lelketek üdvösségét.”

(I.Pét. 1,8–9)

Az erényeket a hit tárja elénk és tanít rájuk.

„Éppen ezért minden igyekezetetekkel legyetek rajta, hogy hitetek megeremje az erényt, az erény a tudást, a tudás a magatok fölötti uralmat, a magatok fölötti uralom a jóban való kitartást, a jóban való kitartás a vallásos érzületet, a vallásos érzület a testvériességet, a testvériesség pedig a szeretetet.”

(II.Pét. 1,5–7)

- Ha valakit nem neveltek vallásosan tehet arról?
- Ha valaki rájön, hogy sok érték van a hitben, de mégsem követi, mert le kellene mondania sok mindenről, például bűnös életéről, kényelméről és ezért nem követi a megismert igazságot, helytelenül döntött-e?
- Ha valaki hívő volt, de kényelemből, anyági előnyökért elhagyta a hitét, helyesen járt el?
- Mit tehetünk értük? – Jó példa, ima, szeretet gyakorlása.

Isten türelme és szeretete végtelen, ahogyan azt a Rómaiakhoz írt levélben is olvashatjuk „Naphosszat a hitetlen és ellenszegülő nép felé tárom karomat.” (Róm. 10,21)

Szent Ágoston, aki felnőtt fejjel nyerte meg a hit ajándékát, ezt írta: „A hit az ég legnagyobb ajándéka, többet ér aranynál, ezüstről, pénznél, vagyonnál és minden gazdagságnál.”

- Miért ér többet mindezeknél?
- Minden gazdag ember boldog?
- Minden szegény ember boldogtalan?

Az Úr Jézus megjelent Tamás apostolnak, aki nem hitte el apostoltársainak, hogy feltámadt. Megmutatta kezén és oldalán a sebeket és ezt mondta: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.” (Jn. 20,29)

- Akartok boldogok lenni? Íme, a hit az Úr Jézus szerint boldoggá tesz.
- Mit ad hozzá a te életedhez ha hiszel?
- Mi hiányzik a hitetlenek életéből? – Az Istennel való szeretetkapcsolat.
- Vágyakoztok-e arra, hogy valaki szívből, önzetlenül szeressen benneteket?
- Van-e valaki itt a földön, aki ezt meg tudja adni a maga teljességében? – Csak az Isten! Öröktől fogva szeret bennünket, már születésünk és a világ megteremtése előtt. Szeretetből akarta, hogy legyünk.

Ezért szeressétek Őt a hitben és lakjék bennetek szent Fia, ahogyan Pál apostol tanítja: „... a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s gyökeret verjétek és alapot vessetek a szeretetben.” (Ef. 3,17)

– Ha az édesanyádnak vagy édesapádnak segítesz, csak kötelességből teszed, vagy más is vezérel téged? – Igen, a szeretet.

– Visszaélhetünk-e édesanyánk szeretetével? – Tudom, hogy szeret és ezért, ha elhanyagolom a kötelességemet nem szól, vagy nem is feltételezi ezt rólam.

– Visszaélhetek-e a jó Isten szeretetével hitem gyakorlásának az elhanyagolásával?

– Akit szeretsz annak szívesen teszed meg még azt is, ami nehezedre esik?

– Egyáltalán, nehéz megtenni annak valamit, akit szeretünk?

– Annak, aki annyira szeret bennünket mint az Isten, hiszen Ő szeret bennünket és szeretetből teremtett, nehéz megtenni kérését?

– Elképzelhető, hogy a jó Istennek is szeretetből tegyük meg, amit eddig kötelességből tettünk vagy megszokásból? Templomba-, hittanra járás, imádkozás...

Ti mindannyian tudjátok, hogy az élet küzdelemmel van tele. Ez nem baj, de tanuljatok meg küzdeni és győzni. – Szerettek győzni?

A legnagyobb és a legszebb győzelmet úgy szerezhítetek meg, ha a hitet megtartjátok, mert egy örökkévalóságon át fogjátok élvezni a jutalmát.

Timóteusnak így írt szent Pál apostol: „Vívj meg a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet...” (I.Tim. 6,12)

„Légy hű mindhalálig és életet adok neked győzelmi koszorúul.” (Jel. 2,10)

Hitet megőrizni, Isten iránti kötelességeinknek eleget tenni csak azoknak fog sikerülni, akik szilárdak, következetesek és erőteljesek tudnak lenni.

Szent Pál apostol is ezt írja: „Vigyázzatok, tartsatok ki állhatatosan a hitben, viselkedjétek férfiasan, legyetek erősek.” (I.Kor. 16,13)

– Mit jelent az, hogy szilárd? Megingathatatlan, állhatatos.

– Mit jelent az, hogy következetes? Amit elkezdett, be is fejezi és jóvég-re viszi, ...

– Mit jelent az, hogy erőteljes?

– Határozott és azonnal cselekszik, ha jó ügyről van szó. Még erején felül is tud vállalni Isten, haza és az embertársak szolgálatában.

Szent Pál apostolnak a Kolosszeieknek írt levelében ez van: „Ha testileg távol is, de lélekben köztetek vagyok, s örömmel látom a körötökben uralkodó fegyelmet és rendíthetetlen hiteteket Krisztusban.” (Kol. 2,5)

Perpétua vértanút letartóztatása után a börtönből a fórumra hurcolták, hogy kihallgassák társaival együtt és hittagadásra bírják. A börtönben vezetett naplójában részletesen leírta, hogy mi történt. „Rám került a sor. És akkor megjelent apám fiammal együtt, lehúzott a lépcsőről és ezt mondta: „Végezd el az áldozatbemutatót! Könyörülj ezen a gyermekem!” És Hilarianus kormányzó, aki az akkor meghalt Minucius Timinianus proconsul utódjaként megkapta a bírói hatalmat, így szólt hozzám: „Irgalmazz atyád ősz fejének, irgalmazz gyermek fiadnak! Mutass be áldozatot a császár üdvére!” És én ezt válaszoltam neki: „Nem teszem!” Hilarianus megkérdezte: „Keresztény vagy?” Én válaszoltam: „Keresztény vagyok.” Ahogy apám ott állt, hogy meggyőzőn, Hilarianus kiadta a parancsot, a földre fektetve vesszőzzék meg. Nekem fájt apám esete, mert olyan volt, mintha engem vertek volna. Fájdalmat éreztem emiatt a szánalomra méltó öregség miatt.”

- Vannak-e különbségek a vallásos emberek között?
- Te kinek a társaságát keresed, aki komolyan veszi a hitét, vagy annak, aki sok lazaságot enged meg magának hitében?
- Meg tudsz-e válaszolni azoknak, akik kényes kérdéseket tesznek fel hiteddel kapcsolatban?
- Szoktál-e kérdéseket feltenni hittanórán, vagy szüleidnek?
- Olvasol vallásos könyveket?
- Olvasod a Bibliát?

Szent Péter apostol erre tanít bennünket: „Urunkat, Krisztust szentül tiszteljétek szívetekben, legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljétek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek. De ezt szelíden, tisztelettel tanúsítva és jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik Krisztusban való szép életetekért elhíresztelnek benneteket, a rágalmaikkal szégyenben maradjanak.” (I.Pét. 3,15–16)

- Mi a hit és a hiszékenység közötti különbség? – A hiszékeny embert könnyen be lehet csapni. A hívő ember tudja, hogy a hit útján biztosan juthat el az örök életre és hitében sok jót tehet embertársainak. Hite igazat mondó emberek tanúságára épül.
- Vezetitek a lelki naplót?
- Tartasz minden este lelkiismeretvizsgálatot?
- Tettél már elhatározásokat, hogyan fogod bűneidet, hibáidat megja-

vítani? Szállj szembe a bűneiddel, hibáiddal! Ne hagyd, hogy a bűn győzzön le téged, te győzd le a bűnt!

- Szoktátok kritizálni a templomba járókat?
- Szoktátok kritizálni a hittantársatokat?
- Sikerült valamilyen eredményt elérni a bírálással?
- Van-e értelme?
- Tehetünk valamit azért, hogy jó közösség legyen a templomban, a hittanon, a cserkészetben? Igen. Te legyél nagy szeretettel és mutass jó példát. Tegyé meg mindent, hogy szeretetközösség legyen a templomban, a hittanon és a cserkészetben. Apró kis figyelmességek, szeretetgyakorlatok sok mindenben előre vihetik a közösséget.

Nagai Takashi (1908–1951) japán orvos és a világhírűvé vált „Nagaszaki harangok” című könyv írója. Nem született kereszténynek. Egyetemista éveiben tudatos ateista volt. Vakon hitt több orvoskollégájával együtt az anyagelvű tudományban. Az ember, sejtek, idegek, törvényszerű, elemezhető, magyarázható reakciók szövevénye. Bonyolult gépezet, ám a tudomány által irányítható, szabályozható szerkezet. A boncoláskor sem találni egyebet sejtek és idegek szabályszerű működésénél. A lélek, s következésképpen a vallás, a propagandisták csaloéka találmánya, legjobb esetben szárnalmas illúzió, önámítás. Isten nincs, nincs is rá szükség. S Nagai egész jól érzi magát ebben a kényelmes, problémátlan világnézetben.

Ebben az időben, kosztos diákként egy családnál lakott. Az egész család hívő katolikus volt. Étkezéskor együtt imádkoztak. Naponta háromszor megszólaltak a közeli urakami templom harangjai az angyali üdvözlöt hirdetve. Ez a harangszó egész életében visszhangozni fog majd Nagai fülében.

Nyugtalanító gondolatok kezdik gyötörni az élet értelmével kapcsolatban. Úgy gondolja, hogy az állatok boldogabbak, mint az emberek, mert nem nyugtalanítják őket ezek a kérdések: – Miért születünk, miért is élünk?

Közben meghalt az édesanyja. Ez adta meg az első lökést a komolyabb gondolkozásra. Vívódásaiban sokszor gondolt rá. Nem megmondta még halála előtt, hogy vele lesz ezután is. Csakugyan: érzi, tudja, hogy valahogyan most is mellette van. Mert lehetetlen, hogy teljesen megsemmisült volna a halálban.

Majd Pascal jutott eszébe. A nagy tudós, a lángelméjű gondolkozó, mélyen hívő ember volt! S mégse látott semmi ellentétet a hit és a tudomány között.

Feladat: a következő törvényrészhez készítsünk elő földrajzi és történelmi atlaszt; képeket; képeket tartalmazó könyveket hazánk műemlékeiről, népművészetéről, néphagyományairól, művészetéről, természeti szépségeiről. Tanulmányozd népünk nagy embereinek az életét.

A Himnusz, Szózatot és Radnótitól „Nem tudhatom” című versét keresni. Ajánlott olvasmány, Gyökössy Endre: Mai példázatok.

MIT JELENT A HAZA IRÁNTI KÖTELESSÉG?

Gróf Széchenyi Ferenc (1754–1820) a haza jövőjéért bölcs előrelátással dolgozott. II. József magyarellenes rendelkezései miatt, annak haláláig minden közeleti szereplésről lemondott. Több vármegye főispánja és helyettes országbírói tisztséget töltött be. Hatalmával, vagyonával és tudásával igyekezett a magyar nép javára lenni. Értékes magángyűjteményét – 1802-ben – felajánlotta a nemzetnek. 11 884 darabból álló, akkor világhírűnek számító könyvtárát, 1150 kéziratot tartalmazó irattárát, 2675 érmet, amiből 702 aranyból készült, 142 kötetnyi térképet és rézmetszetét, 2019 nemesi címet. Ez az anyag képezte alapját az általa alapított Nemzeti Múzeumnak. A később különvált könyvtárát róla nevezték el, jelenleg a budai várban működik. A gyűjtemény 160 000 forintot ért a forint akkori értékének megfelelően. Elkészítette az adományozott művek katalógusát. Több külföldi egyetem és akadémia tagjai sorába választotta.

Felesége gróf Festetics Júlianna 1808-ban odaajándékozta köztgyűjteményét. Jelenleg a Természettudományi Múzeum anyagát képezi.

- Mit jelent a szülőfalum, a szülővárosom?
- Mit jelent a szülőhaza kifejezés?
- Mit ad nekem ez a haza? (– Ez a föld táplál és éltet, ebben a hazában tanulok, gyarapszik tudásom, kultúrája az én kultúrámat és művészi érzékemet is fejleszti.)
- Hol fekszik földrajzilag hazánk? Térképen megkeresni, megmutatni, miután már valamit mondtak.
- Mi által értjük meg egymást, hogyan közöljük gondolatainkat egymással? – Beszéd, nyelv által.
- Milyen anyanyelvűnek születtünk? – Magyar.
- Ebben a hazában többnyire magyarok élnek. A közös nyelv jellemző a hazára?
- Azok, akik ugyanazt a nyelvet beszélik, ugyanazon hazához tartoznak?
- Meghatározza a hazát a közös történelmi múlt is? Olvassuk el a Himnuszt!
- Milyen kötelességeim vannak hazám iránt? – Tanulás, munka, alkotással és hivatással gazdagíthatom, jóhírére vigyázok külföldön és itthon, külföldiek jelenlétében.

Gróf Széchenyi István (1791–1860) folytatta édesapja munkáját. Bejárta Európa minden iparilag és társadalmilag fejlett országát. Értékes tapasztalatait felhasználta a tudomány, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság és a társadalom fejlesztésére. Mindent átfogó tevékenysége beszél széles látóköréről, a lényegyet megragadó bölcsességéről és áldozatot, fáradságot nem sajnáló munkaszeretetéről. A főurak közül ő ismerte fel elsőnek a polgári reformok szükségességét. Az ország jövőjét így látta: „Sokan azt gondolják Magyarország volt, én azt szeretném hinni: lesz!”

Mit tett ezért?

1822-ben a hazai lótenyésztés fellendítéséért meghonosítja Pesten a lóversenyzést és megalapítja az Első Lótenyésztő Egyesületet.

1825-ben az országgyűlésen felajánlotta egy évi teljes jövedelmét – 60 000 forintot – a Magyar Tudományos Akadémia létrehozására.

1827-ben Pesten megalapította a Nemzeti Kaszinót, a főurak találkozási helyét, hogy biztosítsa köztük a reformeszmék terjedését.

1828-ban megjelent első könyve a lovakról.

1830-ban a Hitel című könyvében felvázolja reformeszméit. A korszerűbb árutermelés megvalósításáról és a hitelviszonyok megváltoztatásának szükségességéről ír. Sikra szállt a jobbágyfelszabadításért.

A reformeszmék ellen megindult támadásokra válaszolt 1831-ben a Világ című iratával.

1831-ben a nagy paraszttmozgalom, a „kolerafelkelés” után írta „Stádium” megnevezésű művét.

Része volt a dunai gőzhajózás megteremtésében, a pesti Hengermalom és a Kereskedelmi Bank alapításában.

Foglalkozott a magyar színház ügyével.

Fokozta a bortermelés és a selyemhernyó tenyésztés hatékonyságát minőségi és mennyiségi szempontból.

Királyi biztos volt az Al-Duna szabályozásánál, a Vaskapu hajózhatóvá alakításánál.

Nevéhez fűződik az első dunai vashíd, a Lánchíd megépítése 1840-ben, a Tisza-szabályozás elkezdése, a balatoni gőzhajózás beindítása.

Az 1848-as forradalom idején részt vett a Batthyány-kormány munkájában közlekedési miniszterként.

Ezek után Kossuth Lajos megállapítása jogos, aki a „legnagyobb magyarnak” tartotta Széchenyit.

(Hogyan alakulhat ki bennünk a haza iránti szeretet? Ezt a témakört vesszük.)

– Tudom szeretni azt, akit nem ismerek?

– Kit tudsz jobban szeretni, azt akinek sok jó tulajdonságát ismered, vagy akiről csak keveset tudsz?

– Jobban fogom szeretni hazámat, ha többet ismerek meg róla?

– Mit ismerhettek meg hazámról, ami által jobban fogom szeretni?

– Kisegítő kérdés: – Milyen tantárgyak vannak az iskolában, amelyekben hazánkról tanultok? Földrajz, élővilág, történelem, magyar, művészetekkel foglalkozó szakkörök, mint: Kézimunka szakkör, Múzeum szakkör, Ismerd meg hazádat szakkör, ... (könyvek, képek megtekintése)

– Mik vannak még, amik által jobban megismerhetem hazámat és megszerethetem? – Megismerem a nép életét, néprajzát, népművészetét, hazánk tudományos életét, hitvilágát.

– Kiktől hallottatok ezekről? Tudjuk-e, hogy kilenc Nobel-díjasunk van? Ilyen szép nagy számmal csak egyetlen nemzet, – Ausztria – dicsekedhet a környezetünkben. Még nagyobb népek is elismeréssel adóznak ezért a magyar népnek.

Olvassuk el Radnóti Miklós versét: Nem tudhatom...

– Mit jelent a haza iránti hűtlenség? Elhagyhatom hazámat anyagiak végett?

Szomorú történetről tudok. Egy magyar állampolgár elhagyta hazáját, mert jobban akart élni mint itthon. Hogy jobban menjen az üzlet, még a nevét is elhagyta és holland nevet vett fel. A pénzért, az üzletért nemcsak hazájáról, de még nevééről is képes volt lemondani, ami utolsó kapocs volt népéhez, szülőföldjéhez.

– Van-e mentség arra, ha valaki elhagyja hazáját? – Igen, ha üldözik meggyőződéséért, hite miatt, ha külföldivel köt házasságot, ha tudományos munkája miatt, amit az egész emberiség javára akar végezni, olyan országba megy, ahol rendelkezésére állnak a legkorszerűbb tudományos eszközök. Nobel-díjasaink többnyire külföldi kutatóintézetekben dolgoztak hosszú évtizedeket. Papok, szerzetesek, szerzetesnővérek saját elhatározásból vagy előjáróik utasítására külföldi missziókban is tevékenykedhetnek a keresztény hit terjesztése érdekében. Szent Hedvig királyné élete ragyogó példa arra, hogyan vállalja valaki a lelkek üdvösségéért más népek szolgálatát, egyéni érdekeiről lemondva.

– Hogyan ronthatja valaki hazája hírnevét külföldön?

Viselkedésével, rosszindulatú megjegyzéseivel, az ételek sértő visszautasításával, szemeteléssel, lopással, erkölcstelen viselkedéssel, a törvény megsértésével...

– Hogyan ronthatom hazám jóhírét itthon külföldiek jelenlétében? – Ha nem vagyunk segítőkészek és udvariasak velük szemben, rossz példát mutatunk utcán, szórakozóhelyen, nyaralóhelyeken, ...

Széchenyi naplójából:

Minden, amit elkezdek haladni fog. Minden mag, amit elvetek, kikel majd, fáim virágozni fognak és megtermik gyümölcseiket. – De ebből dicsőséget én nem nyerhetek; mert ahhoz, hogy kikeljenek, el kell hitetnem a világgal, hogy valamely más kertész ültette őket. Számomra az irigység, a rosszakarat veszedelmes volna: engem nem szeretnek.

Liedemann: „Ha ön a fő(herceg)et rá akarja bírni valamire, bánjék vele úgy, hogy azt higgye, ő bírta rá valamire önt!”

1826. nov. 16-án

Időm, tehetségem, vagyonom a hazámé.

1826. nov. 12-én

Életem legyen a hazámnak, legyen az emberiségnek szentelve!

Az a nép, mely számos oly férfiúval rendelkezik, akik polgári erényekkel tündökölnék: szabad lesz, ha rajta mégoly súlyos rabláncok csörögnek is –

Ha nem ma, hát holnap ha nem holnap, akkor 50, 100 esztendő múlva.

1826. nov. 16-án

– Mit tartanak az emberek azokról, akik hűségesek hazájukhoz még üldözések, nehézségek idején is? – Hazaszerető, áldozatos emberek.

– Mit tartanak arról, aki szabadságát, sőt életét is kész feláldozni hazájáért? – Hős! Elmehetett volna, elmenekülhetett volna, de mégis maradt, pedig tudta, hogy ezért üldözés, börtön vagy halálbüntetés jár.

– Mit mondanak az emberek azokról, akik szabadidejüket, magánéletüket feláldozzák hazájuk és népük szebb jövőjéért? – Áldozatos emberek. Sajnos vannak olyanok is, akik lenézik azokat, akik fizetés nélkül, ingyen és elismerés nélkül dolgoznak másokért. A hős lelkek ezt is szó nélkül elviselik!

„Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet anyagi tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt! Világosíts meg egy kerub szellemével és gondolkodó erejével; engedd a jövőbe pillantanom; a jó magot a rossztól megkülönböztetnem. Sugalld nekem, mit és hogyan kell kezdenem, hogy egykoron a tőkével, (tehetségét érti alatta) melyet reám bízál, elszámolni tudjak. Gondolkodni és dolgozni akarok, éjjel-nappal, életem fogytáig. Gyarapítsd, ami jó – tipord el születésekkor, ami netán rossz gyümölcsöt teremne. Segíts nekem, hogy minden szenvedelmemet elfojthassam magamban. Engedd, hogy a világon mindent lelkem igaz alázatával szemlélhessek és kezdhessek –”

Széchenyi István naplójából

1826. dec. 10-én

Szózat elolvasása.

– Tudtok-e olyan magyarokat felsorolni, akik hazánkért, népünkért áldozatot hoztak, hősök voltak, a tudományokat és a művészeteket pártfogolták, a nép felemelkedéséért dolgoztak? Szent István és szent László királyok, Nagy Lajos király. . . , Zrínyi Miklós, Dobó István, Bornemissza Gergely, II. Rákóczi Ferenc, Hunyadi János, Petőfi Sándor, Széchenyi Ferenc és István, Egri nők, Zrínyi Ilona, szent Margit, Szilágyi Erzsébet, Rozgonyi Cicelle, Kanizsai Dorottya, Enyigi Török Bálintné, Országh Borbála, Teleki Blanka, Leőwy Klára, boldog Gizella királyné, Ráskay Lea, Sövényházi Márta, Drágffy Anna, Kanizsa Orsika, Bánffy Kata, Zrínyi Margit, Zrínyi Kata, Országh Ilona, Homonnai Drugeth Fruzsina, Frangepán Katalin, Bocskay Klára, Wesselényi Anna, Lórántffy Zsuzsanna, Veres Pálné Beniczky Hermin, Erzsébet királyné, szent Erzsébet, boldog Kinga, boldog Hedvig, boldog Erzsébet és még sokan mások.

– Szoktatok hazánk történetével kapcsolatos könyveket olvasni? Soroljatok fel néhányat.

– Foglalkoztok népi hagyományok megismerésével ruházatban, kézimunkában, fafaragásban, építészetben, zenében, festészetben, . . .

– Mit ismertek ezekről? Beszéljete rőla.

– Ismeritek hazánk szép tájait, természeti képződményeit?

– Mit tudtok ezekről mondani? Soroljatok fel néhány szép helyet, ahol már jártatok.

Hortobágy, Kisbalaton, Tihany, Badacsony, Szalajka völgye, aggteleki cseppkőbarlang, . . .

– Milyen régi építészeti nevezetességeket ismertek?

– Soroljatok fel várakat!

– Soroljatok fel régi templomokat!

– Soroljatok fel régi szép kastélyokat!

– Mondjatok olyan városokat, ahol szép régi házak, utcák vannak.

– Megálltok-e, amikor autóval mentek vagy gyalogosan kirándultok, templomok, műemlékek, múzeumok megtekintésére?

– Ismeritek falutok, városotok, megyétek műemlékeit, népi hagyományait, történelmét, . . . ?

– Mennyi a határainkon kívül élő magyarok száma?

– Ismeritek a határainkon kívül élő magyarok sorsát?

– Mit tudtok rőluk? Erdélyi, felvidéki, újvidéki kárpátaljai, burgenlandi helyzet ismertetése.

– Mit tudnánk tenni értük?

Hazánkért imák a mellékletben (97–98. oldal.)

Feladatok: gyűjtsünk hazánkra vonatkozó verseket, elbeszéléseket, az eddig tanultakról képeket. Népművészet, templomok, ... Régi magyar mondák elolvasása: A magyarok eredete, Csodaszarvas, A fehér ló mondája, Lehel kürtje, Botond legyőzi a görög óriást.

Ajánlott könyvek: Régi magyar mondák; Takáts Sándor: Bajvívó magyarok, Régi magyar nagyasszonyok; Gárdonyi Géza: Egri csillagok; Fekete István: Koppányi aga testamentuma; Lipták György könyvei...

MIT JELENT AZ EMBERTÁRSÁK IRÁNT HÍVEN TELJESÍTETT KÖTELESSÉG?

Albert Schweitzer (1875–1965) Nobel-békedíjas orvos és lelkész. Kitűnően értett a filozófiához, teológiához, zenéhez, orgonához. Keresztény misszionáriusok beszámolóiból értesült az afrikai négek mérhetetlenül sok szenvedéséről, orvosok és gyógyszerek hiányában. Harminc évesen elhatározta, hogy orvos lesz és Afrikában gyógyítja a betegeket. Rokoni és ismerősei megütközéssel hallgatták tervét. De ő így válaszolt nekik, évek múltán: „Orvos lettem, hogy ne szavakkal dolgozzak. Eltérő volt az idő, amikor szavakkal akartam embertársaimnak segíteni. Természetesen, örültem amikor lekipásztori és tanári munkámat végeztem. Most már nem beszélni fogok a szeretet vallásáról, hanem gyakorolni fogom embertársaim szolgálatában.”

Az afrikai Gabonba került, ahol Lambarénében dolgozott 1913-tól kisebb-nagyobb megszakításokkal 1965-ig, haláláig.

– Kik a mi embertársaink?

– Mindegy, hogy milyen fajhoz tartozik, eszkimó, germán, finnugor, ...?

– Mindegy, hogy milyen színű, fekete, fehér, barna, rézbőrű, sárga?

– Bármilyen nyelven beszél valaki, akkor is a mi embertársunk? – Igen.

– Kik az embertársaink szűkebb körben? Szüleink, testvéreink, osztálytársaink, szomszédaink, munkatársaink, rokonaink, vagyis, akiket jobban ismerünk.

– Kik az embertársaink tágabb körben? – Akik az utcán mellettem ismeretlenül elmennek, a közértben és áruházban mellettem vásárló emberek, akikkel egy faluban, városban élek, ebben a hazában és a világon élő minden ember. Velük személyes ismeretségem nincs.

– Melyek a kötelességeink embertársaink iránt?

– Amikor valaki a munkahelyén dolgozik, kiknek tesz vele jót? Családjának pénzt keres.

– A pék csak családjának süti a kenyeret?

– A varrónő csak családjának varr a munkahelyén?

Az egyik ember vet, a másik ember arat, az egyik autót szerel, a másik otthon főz, vasal, takarít, gyereket nevel. Ez mind mások iránti kötelesség. Bármit teszünk sok embert érintő munkát végzünk. Ha a feleség szépen ellátja otthonát és férje kipihenten mehet dolgozni, akkor a férje munkahelyén sokkal jobb munkát végez és jobb lesz a kapcsolata embertársaival. Így szolgálhatja egy otthonában dolgozó asszony embertársait és ezzel eleget tesz kötelességének.

Kassai oltárkép. XV. századból, ismeretlen művész alkotása.
Szent Erzsébet betegeket ápol

– Nektek mi a kötelességetek? A tanulás? – Igen az is, mert nem csak magamnak tanulok, hanem embertársaimnak is. Nagyobb tudással másokat gazdagíthatok, családomnak jobb lehetőséget biztosíthatok. Jól kitanulom a szakmámat mint gépmunkás vagy varrónő és szebb, pontosabb munkát végzek mások megelégedésére és örömére. Vagy ápolónői hivatással járó ismereteket jobban elsajátítom és így jobban fogom szolgálni embertársaim gyógyulását. Az irodában végzett munkával embertársaim iránti kötelességemnek teszek eleget, de az élet bármilyen területén, bármilyen munkát végzek, akkor is. Az én javamra is sokan dolgoznak, nekem kötelességem ezt viszonzni és másokért dolgozni. Ez embertársaim iránti kötelességem. Mi nemcsak pénzért dolgozunk! Mi nem csak azért tanulunk, mert szüleink mondják! Mi elsősorban embertársaink javára teszünk mindent, a tanulástól kezdve az otthon díszítéséig, rendbentartásáig.

– Kötelességünk más embereken segíteni? – Igen. – Mondjatok példát!
– Öregebbet átvezetni az úton, áldott állapotban lévőnek helyet adni, beteg ismerősnek bevásárolni és orvosságot beszerezni, . . .

– Kötelességünk embertársaink iránt vallásos ifjúsági egyesületekbe vagy az egyházközség életébe besegíteni?

– Tudtok olyanokat, akik ezt megteszik?

„Cselekedjük, ami erőnkből futja. – írja Albert Schweitzer. Ne maradjunk az egyszerű létezés szintjén. Kevés arra hivatkozni; „Dolgozok, hogy pénzt vigyek családomnak. Munkámat becsületesen elvégzem. Jó apa és férj vagyok. Vallásomban kötelezettségemnek eleget teszek.” Ez mind nagyon szép, de valami még hiányzik. Keresni kell a jócselekedeteket, egyéni adottságunknak megfelelően. Így leszünk igaz emberek és találunk rá emberi méltóságunkra. Legyen időnk embertársainkra. Dolgozz azokért, akik rászorulnak a te jóindulatodra. Végezz valamit, amiért nem kapsz fizetést és vedd fizetésnek a másokért végzett munkát.”

– Beszélt már nektek valaki embertársaink iránti kötelességről? Kik?

– Mire tanítottak, mit mondtak, mit kell tenned embertársaidnak? Segíteni, udvariasnak lenni, . . .

„Az emberek azt mondják, – ha gazdag lennék segíteném a rászorulókat.”

Azonban mindannyian gazdagok lehetünk a szeretetben. Adjunk szeretettel és keressük meg, hogy ki szorul rá leginkább a segítségre, gyengédségre, figyelmességre, a meghallgatásra. Gondoskodást nyújthatunk embertársainknak és ez többet ér mintha pénzt adnánk.

Nagyon kérlek, nehogy eszedbe jusson a most következő részen viccelődni, gúnyolódni, tréfálkozni!

– Mit tartanak arról az emberek, aki embertársai iránt megteszi kötelességeit, jó munkájával, udvarias, köszön az idősebbeknek, családszerető, a közösségért áldozatot hozó ember?

– Nektek mi a véleményetek az ilyen emberről?

– Szeretnétek ti is, ha okot adnátok a jó vélemény kialakulásához magatokról?

– Mit mondanak az emberek arról, aki nem teljesíti embertársai iránti kötelességeit, például nem dolgozik, tanulni sem akar, nem udvarias, a közösségért semmit nem vállal, és éli a maga önző, kényelmes világát, vagy durva közönséges ember?

– Ha valaki mindent jól tesz és mégis rosszat mondanak róla, megkritizálják, szabad elkeserednie és abbahagyni a felismert helyes utat?

– A felismert helyes utat nem szabad elhagyni!

– Vigyázzunk, nehogy a jó látszata alatt rosszat tegyünk és eltérjünk Isten akaratától. Kérdezzük meg: – Az Úr Jézus mit tenne most a helyemben?

Afrikába indulása előtt hangversenyeket adott, hogy leendő kórházát felszerelje. Hatvan ládányi orvosi eszközt és gyógyszert gyűjtött össze és vitt hajón Lambarénébe. Pénzét aranyba fektette, hogy infláció vagy háború esetén elláthassa betegeit élelmiszerrel és gyógyszerekkel.

Nem volt könnyű elhagynia szülőföldjét. Elutazása előtti hónapokban messzire elkerülte az egyetemet ahol tanított, a templomot ahol az ígét hirdette, mert nehéz volt a búcsúzás. Hazalátogatásai alkalmával még évek múlva is elszorult a szíve, ha meglátta valamelyik épületet.

Nagy áldozatot jelentett hazája elhagyása. Mégis megtette. A beteg, a szenvedő néger embertársaiért vállalt mindent.

– Kit fognak jobban szeretni az emberek és felelősségteljes állásba juttatni, aki udvarias, jómodorú, pontos és megbízható, mindig jó munkát végez, jól tanul vagy azt aki lusta, durva, megbízhatatlan?

– Kit fognak jobban megbecsülni és szeretni az emberek, azt, aki családját szépen ellátja, tiszta, dolgoz, gyerekeit okosan neveli és tanítja, házastársával békében él, vagy azt, aki otthonát elhanyagolja, gyerekeivel csak a legszükségesebb esetben foglalkozik, de saját magával annál többet, házastársával veszekszik?

– Mi az Evangéliumban a főparancs?

„Szeresd embertársaidat, mint saját magadat.” Ki tanított erre bennünket? – Az Úr Jézus.

– Ki tudja elmondani az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédet? (Lk. 10,25) Olvassuk el!

Az irgalmas szamaritánus

Egy törvénytudó felállt, hogy próbára tegye (Jézust). „Mester – szólította meg –, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?” Megkérdezte tőle: „Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?” Így válaszolt: „Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes értelméből, felebarátodat pedig, mint saját magadat.” Helyesen feleltél. Tégy így és élni fogsz” – válaszolta neki. De az igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: „Kit tekintsek felebarátomnak?”

Erre Jézus átvette a szót: „Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment. Rablók kezébe került. Ezek kifosztották, véresre verték és félholtan otthagyták. Történetesen egy pap tartott lefelé az úton. Észrevette, de elment mellette. Ugyanígy közeledett egy levita is. Láta, de továbbment. Végül egy szamaritánusnak is arra vitt az útja. Amikor meglátta, megesett rajta a szíve. Odament hozzá, olajat és bort öntött a sebeire és bekötözte, magát az embert pedig felültette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta. Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadónak ezzel a kéréssel: Viseld gondját és ha többet költenél, visszatérve megadom neked.

Mit gondolsz, e három közül ki volt az igazi felebarátja annak, aki a rablók kezébe került? „Aki irgalmas szívű volt iránta” – felelte. Jézus így folytatta: „Menj és tégy te is hasonlóképpen.”

(A szamaritánus ellenségének számított mert a zsidók és a szamaritánusok származási viták miatt lenézték egymást. A szamaritánus szeretetet gyakorolt ellenségével.)

– Tehát ki a mi felebarátunk? – Még az ellenségünk is az.

– Mit tett az irgalmas szamaritánus?

– Minket mire tanít ez a példabeszéd? – Segítsünk embertársainkon. . . .

– Mi a különbség az embertárs és a felebarát fogalom között?

A felebarát fogalomban benne van a barát szó is és ez több mint a pusztán embertárs megnevezés. Barátnak kell tekinteni minden embert és még ellenségeinkkel szemben is úgy kell viselkedni, mint barátainkkal.

Egész nap dolgozott kórházában, vagy távoli falvakba ment csónakkal és gyalogosan, felkeresni a jární nem tudó betegeket. Amikor építették és bővítették a kórházat, együtt dolgozott néger munkásaival. Éjszaka írta könyveit, leveleit a világ minden tájára. Államférfiakkal levelezett, hogy az atomkísérleteket és a fegyvereket tiltsák be.

Alvásra csak 4–5 óra jutott. Mindig hulla fáradtnak érezte magát a kevés pihenés miatt. Ismerőseinek azt mondta, már évek óta fogalma sincs arról, hogy mit jelent kipihentnek lenni.

– A cserkészzet mire tanít, amivel majd embertársaidnak hasznára lehetsz? – Pontosság, munkaszeretet, fegyelem, főzés, kézimunka, rend, tisztaság, embertárs szeretetere, . . .

– Van-e valamilyen elképzelésetek, hogy mivel fogjátok embertársaitokat szolgálni felnőttként? A családon kívül ifjúságért, egyházközségért milyen munkát szeretnétek majd vállalni?

– Mi a véleményetek azokról, akik csak Istennek és embertársaiknak szentelik életüket?

– Milyen kötelességeink vannak magunk iránt?’

Franklin Benjamin-féle jellemfejlesztő teszt.

A Franklin táblázat a jellemfejlesztés egyik legkitűnőbb segédeszköze. Franklin Benjamin természettudós – a villámhárító feltalálója – és az Amerikai Egyesült Államok elnöke volt. Önéletrajzában kifejtette, hogyan haladt jellemének eszményi szintre történő nemesítésében. Táblázatot készített magának, amelyben leírta az elérendő jótulajdonságokat és a leküzdésre kijelölt hibáit. Az eredményt és az eredménytelenséget + és - jellel jegyezte.

Bárki készíthet táblázatot a következő elvek szerint.

	H	K	Sz	Cs	P	Sz	V	H	napok
Gyors felkelés	+	+	+	+	-	+			
Reggeli torna	-	-	-	+	+	+			
Mosakodás derékig	+	-	+	+	+	-			
Ima	-	+	+	-	+	+			
Jócselkedet	+	+	+	+	-	+			
Kötelességteljesítés									
otthon	+	+							
iskolában	+	-							
Hazudás - jel,									
ha nem hazudtam	-	-	+						
Engedetlenség	+	-							
Durva viselkedés									
és beszéd	+	-							
Lelki olvasmány	-	+							
A váratlan hibák									
és erények helye									
Napi célom: ma min-									
denütt pontos leszek	+	+							

Ha valamelyik célt elérted és tökéletesen begyakoroltad, vagyis véreddé vált, akkor beírhatasz újabbat. A táblázatra beírt célkitűzéseket, jellemed alakulása szerint változtassad.

A CSERKÉSZ AHOL TUD, SEGÍT

Dr. Alexis Carrel, Lindberg ezredessel, aki először repülte át az Atlanti-óceánt, megalkották az első mesterséges szívet. Ő volt a világon az első orvos, aki véredényeket, ereket tudott összevarrni. Ezzel milliók életét mentette meg és új lehetőségeket nyitott a sebészetben. Számptalan felfedezésével gazdagította az orvostudományt.

– Miért van szükség arra, hogy segítsünk egymásnak?

– Kitől hallottatok először arról, hogy segítsünk másoknak?

– Ki tanított mostanában arra, hogy segítsünk embertársainknak? – Szüleink? – Papok? – Tanárok? – Barátaink? – Szentírás?

De nem pusztán „elvont” tudós. Minden érdekli és mindenkin segíteni akar, aki hozzá fordul. Jó példa erre az 1909. január 17-én történt eset. Egy háromnapos csecsemő belső vérzését három orvos sem tudja elállítani. Vérátömlesztés megmenthetné, de hogyan férhetnek hozzá ilyen törekeny véredényekhez? Ha valaki, akkor Carrel doktor tud segíteni – veti fel az egyik. Vajon eljön-e éjjel, s ilyen ítéletidőben ez a „francia”? Carrel azonnal indul. Az apát a gyermek mellé fekteti, s érzéstelenítés nélkül – mert a pici élete pillanatokon múlhat – feltárja verőerét, majd a lehető legfinomabb tűvel és hajszálvékony vezetékekkel (neki mindez volt laboratóriumában) két ujjával kezdi átvinni az apa vérét a gyermek visszerébe. Alig pár perc: a gyermek füle kipirosodik, lélegzete szabályossá válik, s nemsokára anyja ölében pihen. Másnap az újságok tele voltak Carrel nevével. Alig pár méterre laboratóriumától aranybányának beillő rendelőt nyithatott volna. De hű maradt kutatásaihoz, amit életfeladatának tekintett.

– Mit mondanak az emberek arról, akiről látják, hogy segítőkész?

– Megbecsülésben van része?

– Tudtok példát arra, amikor valaki segített és szidást kapott?

– Helyes az a vélemény, miszerint: „Én nem segítek anyukámnak, mert a múltkor megszidott, amikor segitettem”?

– Helyes az a vélemény, hogy: „Én nem segítek ennek vagy annak az embernek, mert állandóan kioktatgat hogyan, mit csináljak, pedig én tudom mit kell tennem”?

– Sokszor segitettem másoknak, de jó helyett mindig rosszat kaptam. Amikor nekem kellett volna segíteniük, akkor bezzeg mind azt mondta,

hogy most nem ér rá. Elhatároztam, hogy soha, senkinek, semmit! Ez a véleményem és ez az igazság!

– Helyes ez a vélemény? Miért nem helyes? Az Úr Jézus arra tanított, hogy a rosszat jóval kell viszonzni. Olvassuk el Mt. 5,38–48.

Szent Péter apostol erre int: „Mert milyen dicsőség az, ha mint bűnösök eltűritek az arculütést? Ha ellenben jót tesztek és mégis türelmesen szenvedtek, az kedves az Isten előtt.” (I.Pét. 2,20)

– Mit tartanak az emberek arról, aki minden munkáját elvégzi, de segíteni nem szokott senkinek sem? Önző, szívtelen.

– Mit tartanak az emberek arról, aki csak pénzért hajlandó másokon „segíteni?” Kapzsi, ... Lehet ezt segítségnek nevezni?

– Mi a véleményetek arról, aki pénzt nem hajlandó elfogadni, de elvár egy kis ajándékot névnapjára, karácsonyra a segítségéért? Nem tökéletes az önzetlenségben.

– Mi a véleményetek arról, ha valaki senkitől nem akar semmilyen szívességet ingyen elfogadni, mindent pénzért fogad el? – Gőgös, nincs benne alázat. El kell tudni fogadni, hogy mások szeretetből segítenek nekünk, olyankor is, amikor talán nem szorulunk rá a segítségre.

– Aki mindig vonakodik segíteni, az milyen lesz? Lusta, szeretetlen. . .

– Ha csak néha-néha vonakodik segíteni, akkor ennek jó vagy rossz következményei lehetnek segítőkészségére? Előbb-utóbb minden segítsérről lebeszéli magát. Az elszalasztott jócselekedettel mások terhén nem könnyít és ez szeretetlenség

– Aki mindennap szívből teszi a jót társainak, az hogyan fog viselkedni akkor, amikor váratlanul valaki segítségre szorul? A lehető leggyorsabban fog segíteni és nem lesz neki fárasztó mert hozzászokott. Ráadásul derűsen fogja megtenni a jót.

Magatartása emberileg is meghozza a gyümölcsöt. 1912. október 17-én a reggeli újságokból tudja meg, hogy neki ítéltek oda az orvosi és fiziológiai Nobel-díjat. Pedig hivatalosan senki fel nem terjesztette. Alig 39 éves fejfel ő a legfiatalabb Nobel-díjas, az első Amerikában. Öröm és gratuláció az államelnöktől a kollégáig, a világ minden részéről.

– Éreztél biztatást magadban, hogy valakinek segítsél vagy jót tegyél?

– Volt öröm a lelkedben, amikor jót tettél?

– Szoktál örülni, ha más megajándékozol?

Szent Pál apostol, amikor búcsúzik az efezusi elöljáróktól ezt mondja: „Minden tekintetben példát adtam nektek, hogyan kell dolgozni, s a gyengéknek támaszokra lenni, Urunk Jézus szavaira emlékezve: „Nagyobb boldogság adni, mint kapni.” (Apcsel. 20,35)

- Édesanyátoknak és édesapátoknak sok fáradsággal járt a ti felnevelésetek?
- Mit tesznek és mit tettek értetek, ami fáradsággal jár, mondjatok példát? Mos, főz, bevásárol, takarít, munkába jár...
- Mit gondoltok, hogy miért teszik meg értetek? – Mert szeretnek.

Nyolc év körüli kislány cipelte karjaiban testvérét, aki alig volt kisebb nála. Látni lehetett rajta, hogy majd beleszakad az erőlködésbe. Egy ember megkérdezte tőle: „Kislány, nem nehéz a testvéred?” Mindenki meglepetésére ezt a választ kapta: „Nem nehéz, mert szeretem.”

Dr. Anna Dengel életét arra szentelte, hogy a legszegényebb országokban gyógyítsa a beteg anyákat és gyermekeket. Erre a célra orvosokból és nővérekből társulatot hozott létre. Ma már a világ számos országában működnek és segítenek a betegeken. 1975-ben fogadalmának 50. évében – az aranyjubiléum alkalmával – ezekkel a gondolatokkal ajándékozta meg az őt ünneplő nővéreket:

„Ha igazán szeretsz, találékony vagy.

Ha szeretsz, próbálsz tapasztalatokat gyűjteni és minden érdekel.

Ha szeretsz, alkalmazkodsz.

Ha szeretsz, adni akarsz, fáradhatatlanul, önzetlenül és nagyvonalúan.

Ha szeretsz, a szolgálatot keresed és nemcsak a munkát.

Az ember nem kíméli önmagát, amikor szeret...”

Nagyon örüljete, örüljete, ha jót tettetek! Örömmel tegyéte a jót. Ez nagyon fontos. Ugyancsak Dr. Anna Dengel mondja:

„Az öröm a szeretet gyümölcse, a szeretet munkája. Ha szeretettel végezed, örömmel végezed. Én sokkal komolyabb voltam fiatal koromban. Most a szívem könnyűvé válik. Mindig Istenhez kell emelnünk szívünket és ha szívünk Istennél van, akkor örömmel, nagylelkűen és sok szeretettel fogjuk tenni a kötelességünket.”

- Tettetek jót azzal, aki ellenségesen viselkedett veletek?
- Mire tanít minket az Úr Jézus, hogyan viselkedjünk ellenségeinkkel?

„...szeresséte ellenségeiteket és imádkozzatok üldözőitekért. Így lesztek fiaí mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is. Ha csupán azokat szeretíte, akik szeretnek benneteket, mi lesz a jutalmatok? ... S ha nem köszöntíte csak barátaitokat, mi különöset teszte? Nem így teszte a pogányok is?” (Mt. 5,44–47)

Loyolai Szent Ignác életében csodálatosan szép példát láthatunk arról, hogyan kell a keresztény embernek viszonzni a rosszat. Amikor Párizsban végezte egyetemi tanulmányait, együtt lakott néhány spanyol honfitársával. Minden pénzének kezelését rábízta egyik társára. Ez visszaélve bizalmával, a pénz egy részét eltékozolta, a többivel pedig megszökött. Ez a pénz tanulmányai elvégzéséhez, élelemre, ruhára, lakásra kellett volna. Egy idő után szent Ignác értesült arról, hogy az a fiatalember, aki őt meglopva teljes nyomorba jutott és súlyos betegen kórházba került. Ekkor leküzdve ellenszenvét Rouenba (ejtsd: ruán-ba) sietett. Megölelte ezt a mindenkitől elhagyott fiatalembert és egészen addig ápolta, míg teljesen meg nem gyógyult. Alalmazását kéregetett számára és barátai támogatását kérte, hogy új életet tudjon kezdeni volt tanuló társával. Ez az igazi felebaráti szeretet egyik legszebb példája.

A cserkészeknél az egyik legfontosabb elhatározás, hogy „a cserkész minden nap tesz valami jót.”

– Esténként szoktatok imádkozni?

– Imádság előtt szoktatok lelkiismeret-vizsgálatot végezni? A lelkiismeret-vizsgálatba ezentúl vegyettek bele azt is, hogy megtettem-e a napi jócselekedetemet. Mivel naponta számtalan jócselekedetre van lehetőség, ezért lehetőleg ne csak egy legyen, hanem több is, de legalább egyet tudatosan tegyél. A jócselekedet akkor az igazi, ha előre elhatározásból fakad és nem este a lelkiismeretvizsgálatkor keresek valami jót, amibe utólag belema-gyarázom, hogy ez az én napi jócselekedetem. Ne nagy dolgokat keressél: Lásd mrh az éppen kínálkozó legkisebb alkalmat. Egy terítő megigazítása, szeméért való lehajolás, krumplipucolás, . . . De lehet egy jó szó, egy mosoly, egy ellenszenves ember jószívvel való elviselése és egyéb. Például otthon nincs rendben a konyha, mert anyukádnak sok más munkája van, nem jut rá ideje. Akkor rögtön nekiállsz rendet rakni.

Titus császár (uralkodott 79–81-ig) azon a napon amikor semmi jót nem tett, ezt írta naplójába: „Díem perdidi” – Ezt a napot elvesztettem.

Akarod követni az Úr Jézust? Mire tanít, soroljuk fel! Legfőképpen arra, hogy: „Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.” A szeretet megkívánja, hogy jót tegyünk mindenkivel.

– Amikor kedves elfoglaltságaid valamelyikében vagy, mint televíziónézés, beszélgetés, olvasás és szól neked valaki a családból, hogy tegyél meg neki valamit, nehéz otthagyni, amivel foglalkoztál?

– Mit gondolsz, melyik jócselekedet ér többet, az, amikor unatkozta és ekkor hívott valaki segíteni, vagy az, amikor neked kedves dolgot kell félbeszakítanod és így indulsz segíteni másnak?

A jót nem azért tesszük, hogy megdicsérjenek, sőt igyekszünk titokban tartani a jótettünket. Ha megdicsérnek, tudjuk, hogy mi nem ezért tettük. Ha nem kapunk elismerést, esetleg még meg is szidnak, ennek ellenére méginkább tesszük a jót.

Sajátítsuk el a jó értelmű szent egykedvűséget, vagyis azt, hogy az emberek dicséretével és gáncsaival szemben teljesen független maradok. A dicséret nem tesz elbizakodottá, gőgössé, a rosszindulatú bírálat pedig nem veszi el a kedvem.

Tegyük a jót minden körülmények között. Viszont arra vigyázzunk, hogy ne legyünk tapintatlanok vagy tolakodók. Ha elutasításra találunk, gondoljuk át, hogy esetleg mi rontottuk el a dolgot. Nem volt a jócselekedet módja, vagy időpontja, vagy a körülmény helyesen kiválasztva.

Az Úr Jézus erre tanít minket:

„Ügyeljete, hogy a jót ne az emberek szeme láttára tegyétek, azért, hogy lássanak benneteket. Így semmi jutalom nem vár rátok mennyei Atyátoknál.” (Mt. 6,1)

– Milyen jócselekedetet tehetünk titokban?

– Mit tudnál segíteni öreg, beteg ismerőseidnek, nagyszüleidnek, rokonaidnak? – Meglátogatom, bevásárolok, a gyógyszert beszerezem, a tüzelőt bekészítem, ...

– Szoktátok látogatni nagyszüeleiteket? Kedveskedtek nekik? Kórházba jószívvel és kedveskedve mész idős, betegeket meglátogatni?

– Szociális otthonba, nevelőintézetbe szoktatok csomagot küldeni, látogatóba menni, egy kis örömet szerezni az elhagyottaknak?

Ajánlott olvasmányok: Joni Eareckson; Regőczy István: Az Isten vándora.

A CSERKÉSZ MINDEN CSERKÉSZT TESTVÉRÉNEK TEKINT

Jakob Kübler (1871–1949) saját maga írta meg önéletrajzát 72 éves korában, néhány barátja sürgetésére, – bal kézzel, mert jobb karja már le volt amputálva. Címéül ezt adta: „Köbi az ötödik kerék az élet szolgáltatásban.” Köbi, Jakob beceneve, az ötödik „kerék”-kel azt akarja kifejezni, hogy mindig ott ugrott be, ahol más nem állt rendelkezésre, „jobb” híján – mondaná.

Künzler a svájci Appenzell tartományban született. Apját, aki közműves volt, hat éves korában elvesztette. Az édesanya hét gyermekkel, vagyontalanul maradt hátra. Kénytelen volt gyermekei közül néhányat rokonok gondjaira bízni. Azonban már öt év múlva ő is meghalt. Az apátlan-anyátlan árva, keresztapjához került a szomszéd faluba, Steinbe. Iskolázása bizony elég hiányos volt, mert csak fél napig járt iskolába, a nap másik felében meg kellett keresnie az eltartásra valót. Kitanulta az ácsmesterséget. Szívesen tette, mert örömet okozott neki, ha házak építésénél segídezhetett: a nap végén láthatta munkája eredményét.

Amikor eljött az ideje, az evangélikus fiú részt vett a lelkészlakban a konfirmációs oktatáson, hetenként egy délelőtt. Később elmondta, hogy az oktatások nagy részét rég elfelejtette, de egy mondat nagyon az emlékezetébe vésődött: „Fiúk, ne legyetek ám majd fejlődő emberek!” Ez kedvére való intelem volt, mert vidám természettel volt megáldva és élete végéig ilyen is maradt.

Jól megjegyezni! (Nota bene!) Viccet, tréfát a kérdésekből, beszélgetésekből senki nem csinálhat!

- Kiket nevezünk testvéreknek? (Vannak édestestvérek és féltestvérek.)
- A családban hogyan jön létre a testvéri kapcsolat?
- Testi. – Miért testi? – Mert egy anyától és egy apától születtek.

Abban az időben szörnyű hírek érkeztek a távoli Örményországból. A Fekete-tenger és Mezopotámia között fekvő ország történelme mindig nagyon viszontagságos volt. Az egyik legrégebbi keresztény vidék, ahol a kereszténység teljesen összeforrt a nemzeti öntudattal.

Időközben diakónus lett és az ápolói munkakörben dolgozott. Az egyik orvos megkérdezte tőle, nem menne-e el Törökországba, hogy a szerencsétlen örményeknek segítségére legyen. Azonnal beleegyezett.

„Elhatározta, hogy igazán szolgál minden embernek Keleten és amennyire csak lehet, szereti is őket, még Mohamed híveit is.” – írja magáról.

Másfél évtizede élt már a diakónus Urfában, amikor kitört az első világháború. A törökök elhatározták az örmények átszállítását más területekre. A legtöbb ember belepusztult az út viszontagságaiba és a kegyetlenségekbe. Jakab testvér így gondolkozott látva az eseményeket: „Ha vannak olyanok, akik rabolnak, olyanoknak is kell lenniük, akik ajándékoznak. Ha vannak, akik üldöznek és elhurcolnak, olyanoknak is kell lenniük, akik megvendégelnek és befogadnak.” Nemcsak az üldözött örményekben látta testvéreit. A török katonák ellen sem fenyegetőzött. Minden gyűlölet és bosszú távol állt tőle. Igyekezett a törökökkel is jól tenni. „A diakónus szívesen dolgozott értük, szívesen élt köztük és sokak szeretetét és tiszteletét élvezte.” Megszívlelte orvosa intelmeit: „Miközben örmény testvéreinknek segít, arról sem feledkezzék meg, hogy ellenségeiket is szeresse egy kicsit és keresztény módon fizessen meg nekik.”

Ez nem könnyű feladat sokszor jelentett neki problémát. Úgy tűnt, mintha álarcot hordana, kettős életet élne, kétfelé hordana vizet. De nem hallgatott ezekre a gondolatokra, hanem továbbra is segített mindenkinek, aki hozzá fordult. Sohasem kérdezősködött nemzeti hovatartozás iránt. Jakab testvér nem beszélt a testvéri szeretetről: ő megtestesítette a szeretetet.

– Soroljátok fel a családon kívüli olyan közösségeket, ahol testvérnek tekintik egymást az emberek! – Cserkészek, templomban a hívek, ...

– Melyik az a két kapcsolat, ami szerint testvérei lehetünk egymásnak?

– Testi és lelki kapcsolat.

– Láttatok már olyant, hogy testi származás szerinti testvérek nem tudtak lelkileg is testvérek lenni?

– Soroljátok fel, hogy ez miben mutatkozik meg! – Veszekedés, nem járnak együtt, inkább másokkal barátkozik, mint a testvérével, ...

– Láttatok már olyanokat, akik testileg nem voltak testvérek és mégis úgy viselkedtek egymással, mintha igazi, jó testvérek volnának?

– Soroljátok fel, hogy ez miben mutatkozik meg!

Szeretettel vannak egymás iránt, társaik névnapját megtartják, segítik egymást, ...

Ezután a testvér megnevezésen azt értjük, hogy lelkileg is testvérei egymásnak, vagyis igazi, jó testvérek. Erre a testvéri szeretetre a jó Isten tanít bennünket. Szeretetből fakadó testvéri kapcsolat csak Istentől jöhet. Szent Pál apostol ezt így írja:

„A testvéri szeretetről nem szükséges írnom, hiszen Istentől tanultátok, s szeretettel is vagytok . . . minden testvér iránt. Csak arra kérünk titeket testvérek, hogy gyarapodjatok is benne.”

(1Tessz. 4,9–10)

– Milyen a kapcsolatotok más cserkészcsapatokkal és a szomszédos országok cserkészeivel?

– A cserkészeknek közös a céljuk?

– Mik ezek a közös célok? Soroljátok fel! – Törvények betartása, köteleseink teljesítése, önmagam legyőzése, munka és játék, táborozás, . . .

– Lehetnek egymásnak testvérei azok, akiknek közös a hitük és a törekvésük, mint a cserkészeknek?

– Testi vagy lelki testvériség ez? – Lelki.

Jakab testvér neve hallhatatlanná vált a gyerekekért végzett munkájában. Nem tudta elnézni a deportálás során elárvult gyerekek nyomorát és elhatározta, hogy segít rajtuk. Ehhez természetesen anyagi eszközök is kellettek. Elutazott Amerikába és ott saját kifejezésével élve, „hivatalos koldusként” kért segítséget. Előadást tartott, propagandát fejtett ki a gyermekek érdekében és nagylelkű adományokkal tért vissza. Megbízást kapott, hogy gyűjtse össze a Törökországban szétszórt gyerekeket és vigye ki őket az országból. Roppant munkába került a gyerekek felkutatása. Gyűjtőhelyeket létesített és nagy gyerekereget toborzott össze. Ezután elindult velük Szíria felé – gyalog. Hamarosan kiderült, hogy ez lehetetlen vállalkozás. A kicsik nem tudják megtenni a hosszú utat a pusztaságon keresztül. Lábuk kisebesedett, erejük felmondta a szolgálatot. Ezt látva mindenféle járműveket szerzett, azokra ültette fel őket. Még így is mérhetetlen fáradságába került a gyerekek százait, ezreit biztonságba juttatni. Vállalkozása sikerült és ezzel Jakab testvér az örmény gyermekek megmentője lett. Több mint nyolcezer gyereket vitt Szíriába, a modern történelem egyik legnagyobb mentőakcióját valósítva meg. Tettét csak Pestalozzi vagy a lengyel orvospedagógus Janusz Korczak teljesítményével lehet összemérni.

Szíriába érkezve előtte állt a nehéz kérdés: hol és hogyan helyezze el a gyerekeket. Több jóindulatú ember segítségével ez is sikerült. Ő maga feleségével egy gyermekotthon vezetését vette át a Libanon hegységben. 1400 lányról gondoskodott. Valóságos szervezői tehetséget követelt, hogy ekkora seregnek minden nap enni adjon, és foglalkoztassák őket. Bevezette a szőnyegcsomózást, amiben az örmény lányok igen ügyesnek bizonyultak. Ezzel sok felnövekvő lány megélhetését biztosította.

Jakab testvér nem annyira igazgatója volt a háznak, mint inkább

feleségével együtt az árvák apja és anyja. Azok szüleikként szerették mindkettőjüket. Így lett az egykori árvából, árvák százainak édesapja.

- Mit mondanak azokról a cserkészekről az emberek, akik szeretik egymást?
- Olyanok, mint a jó testvérek,...

– Ha látják az emberek, hogy türelmesek vagytok egymással, jó barátként, sőt testvérként köszöntitek egymást, azt fogják mondani, hogy azért szeretik jó testvérként egymást, mert ők már igazi cserkészek?

– Aki szereti cserkészársát, annak könnyebb lesz más emberekkel a kapcsolata? – Miben fog ez megmutatkozni, soroljátok fel! – Barátságos, megértő, megbocsátó,...

– Könnyebben fog az alkalmazkodni embertársaihoz, családtagjaihoz, osztálytársaihoz, aki megtanulja testvérként szeretni még a legkellemetlenebb cserkészt is? Milyen lesz? Békétűrő,...

– Mi a véleményetek azokról a testvérekről, akik veszekszenek, türelmetlenek egymással?

– Milyen cserkészeknek fogják tartani az emberek azokat, akik ingerülten szólnak egymáshoz, sértődékenyek, vagy ami mindennél rosszabb, még netalán haragszanak is egymásra? – Ezek még nem igazi cserkészek,...

– Aki nem tanulja meg testvérként szeretni cserkészársát – kivétel nélkül még a kellemetlent is –, lehetnek-e majd problémái a nehezen elviselhető emberekkel? – Milyen problémái lehetnek, soroljátok fel néhányat! – Veszekedés, türelmetlenség, életének megkeserülése,...

A gyerekek gondozása közben Jakab testvér rosszindulatú fertőzést kapott. Vérmérgezés következtében rövidesen le kellett vágni a jobb karját. Ez nagy csapás volt számára, nehezen tudott belenyugodni. „Miért? Miért kellett ezt az értékes tagomat áldozatul hozni, a jobb karomat, hivatásom eszközét? Miért éppen ezt? Végül belenyugodott és belátta, hogy nem minden „miért”-re van a földi életben felelet. Ezután bal kézzel írt. Azt sem engedte meg, hogy felsegítsék a kabátját. Nyomorékká lett, de feltette magában, hogy „vidám nyomorék” lesz.

Egyik kortársa ezt írta róla: „Ez egy olyan ember, aki sohasem vesztette el gyermeki szívét, véghezvitte ebben a dühös korban a nagy tettet, hogy szívét megossza két olyan nép között, amelyek a föld minden népe közül a legkeserűbb ellenségeskedésben állnak: törökök és örmények között és mindkettőnek lakást nyújtson benne.” Szerinte Jakab testvér „egyedülálló jele a keresztény ember függetlenségének.” A megsemmisítésre törő világban „Isten pártjára állt.”

Aki Jakab testvérral találkozott, finom mosolyt vett észre az arcán. Ismerősei csodálkoztak, hogy honnét van ez. Hogyan képes mosolyogni, amikor annyi bajt, annyi szenvedést lát? Mosolya nem gyökerezhe-

tett másban, mint abban a keresztény derűben, amelynek alapja a megtapasztalt megváltás az élet minden kínján-baján túl. Ezért nem kerítette hatalmába a csüggedés, a világmegvetés. Azzal sem törődött, hogy egymagában édes-kevésre megy a gyűlölködő világban. Csak egyre törekedett, amit így fogalmazott meg: „Isten irgalmának jelét állítani.” És ez sikerült is neki, kitörölhetetlenül.

– Voltatok már úgy, hogy valakiben bíztatok és visszaélt bizalmatokkal? Például elmondta, amit bizalmasan mondtatok neki.

– Milyen érzés volt ez, mit éltetek át, beszéljeteek róla!

– Bizony sokszor nehéz megállni, hogy ne mondjuk el, amit más bizalmasan közöl. Ennek a hibának a leküzdésére jó, ha mindenkit kisebb-nagyobb csalódás ér. Ez arra jó, hogy egyrészt igyekszik a mindent kifecsegs hibájáról leszokni, másrészt megtanulja, hogy bizalmas dolgait inkább csak az édesanyjával, édesapjával és a jó Istennel igyekszik megbeszélni.

– Előfordulhat, hogy valamelyik testvérem elkövet valamilyen hibát velem szemben? Soroljátok fel, hogy milyen hibákat követhetünk el egymás ellenében! Udvariatlanság, figyelmetlenség, ingerültség,...

– Mit kell tennem, ha cserkésztestvérem vétett ellenem?

– Többé nem szólok hozzá, nem barátkozom vele vagy néha éreztetem vele bűnét büntetésként? Meg kell bocsátani!

– El kell felejtetni a bennünket ért sértéseket? – (Igen.)

– Lehet bennem ellenszenv csak egyetlen cserkésztestvéremmel is? – (Nem.)

– Mit tudok tenni, ha valakivel szemben akaratomon kívül kialakul egy kis ellenszenv, hogyan győzhetem le ezt? Soroljátok fel! – Ahol tudok jót tenni vele, mindenhol megvédem ahol szidják vagy támadás éri, legalább egy jó tulajdonságot keresek benne,...

– Szoktatok keresni társaitokban jó tulajdonságokat, hogy jobban tudjátok értékelni őket? Soroljátok fel jó tulajdonságokat, amiket társaitokban tapasztaltatok, különösen a cserkészeknél.

– Láttatok már valakit szomorkodni osztálytársaitok vagy barátaitok közül, mert valaki csalódást okozott neki? – Megvigasztaltátok? – Mit mondtatok neki?

Még egy nagyon figyelemre méltó dolgot mondok. Az igazi lelkek nem elfutottak az őket megsértő, kellemetlenkedő emberek elől, hanem szeretettel elviselték. Sőt azt tartották, hogy ha nincs kellemetlen ember a környezetben, akit nehéz elviselni, akkor vásárolj aranyért. Kellemetlen társad mellett kitűnik, hogy te mennyire vagy már igazi cserkész és igazi Krisztust követő ember.

Ha neked van igazad, akkor is te menj először a másikhoz békülési szándékkal. Ne várd, hogy az jöjjön hozzád. Sokan azt mondják, hogy „ő kezdte a veszekedést, kezdje ő a békülést is.” Ez gőgös beszéd, egyáltalán nem keresztényhez illő. Az Evangéliumban benne van, hogy a rosszat jóval kell viszonozni. Jó szívvel nyújtsatok kezet egymásnak, ha játék, munka vagy beszélgetés közben megbántásban volt részetek. Mi hányszor viselkedtünk ellenségesen bűneink miatt az Úr Jézussal, de Ő ennek ellenére életét adta értünk és nagyon szeret minket. Ezért nekünk is nagyon kell szeretnünk egymást.

Szent Péter apostol így biztat: „Mindenkit tiszteljete, szeressétek a testvéri közösséget...” (1Pét. 2,17)

Szent János apostol közel száz évet ért meg. Öreg korában már nem tudott prédikálni. Amikor a hívek kérték, hogy beszéljen nekik, állandóan csak ezt mondta: „Fiacskáim szeressétek egymást.” A hívek kezdték unni, hogy mindig csak ezt ismételgeti, ezért megkérdezték tőle: „Miért csak ezt az egyet hájtogatod nekünk?” Ő ezt felelte: „Mert ezt a parancsot magától az Úrtól hallottam, s ha ezt megtartjátok ez egymagában is elég!”

A cserkésznek elég lesz, ha családtagjaival ismerőseivel így viselkedik, különösen pedig cserkésztestvéreivel.

Az Úr Jézus így biztatott bennünket az egymás iránti szeretetre:

„Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szeretlek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról tudják majd meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn. 13,34–35) „Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint aki életét adja barátaiért.” (Jn. 15,12–13)

– Mindenki lássa meg rajtatok, hogy ti cserészek vagytok és azért szerítetek egymást.

– Tettetek már jót azzal, aki megbántott? – Mondjátok el, hogy mivel bántottak meg és milyen jót tettél!

– Ezután, ha valamelyik cserkész megbánt, azonnal tegyél vele valamilyen jót. Például megdicséred, barátságosan szólsz hozzá, játékban társadnak válaszod,...

– Szent Ágoston szépen biztat arra, hogy a hibái ellenére is szeretni kell embertársunkat. „Szeresd az emberben nem a hibát, hanem az embert! Az ember ugyanis az Isten műve, a hiba pedig az emberé. Szeresd amit Isten alkotott, nem pedig, amit az ember művelt!”

Olvasni „A jutalomra legméltóbb tett” a mellékletből. 99. old.

– A cserkészfoglalkozáson igyekszel mindenkihez barátságos lenni? Ne muljon el foglalkozás, hogy valamelyik társadnak ne tennél jót.

– Most mindenki választ egy olyan cserkésztestvért, akiért minden nap imádkozni fog. Senkinek sem áruljuk el, hogy ki az, de ha a parancsnok megkérdezi, neki négy szemközt megmondhatja. Most azonnal tegyétek meg a választást, mégpedig sorsolással, nehogy ugyanazt a személyt ketten is válasszák. Csak akkor mondjuk meg, hogy kiért imádkoztunk, amikor végleg elhagyjuk az őröt. Például elköltözés vagy más őrbe való áthelyezés, ... (Papírszeletkékre felíratjuk neveiket és sorsolunk kihúzással.)

– Soroljátok el, mit tudtok tenni azért, hogy igazi testvéri szeretet legyen az őrön belül! – Névnap megtartása, karácsony, Mikulás alkalmával egymás megajándékozása, ...

– Miben lehetnétek egymás segítségére? – Például betegség esetén, tanulmányi eredmény javításában, könyvek kölcsönzésével, ...

Barátodat lehetőleg a cserkészek közül válaszd. Elsősorban cserkésztestvérrel barátkozzál és az ő barátságukat keresd.

– Tanuljatok meg minden embert szeretni, ez nagyon fontos. Hitünknek és a cserkészetnek is közös ebből a szempontból a célja, ahogyan azt Szent Pál apostol írja Timóteusnak:

„A tanításnak a célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és őszinte hitből fakadó szeretet.” (1Tim. 1,5)

– A cserkész nemcsak cserkésztestvérét, de minden embert szeret, megkülönböztetés nélkül. Úgy, ahogyan azt Kláver Péter a néger rabszolgák apostola megtette.

Dél-Amerikában a kartagéniai kikötőben évente 10–13 ezer rabszolgát raktak partra a rabszolgakereskedők. Egy alkalommal Biafrából érkezett rabszolgák megsegítésére ment, akik közül sokan veszélyes vérhasban szenvedtek. Egy ugyanabból a törzsből való néger nőt vett maga mellé tolmácsnak. Az első néger beteg, akit nagy szeretettel ápolni kezdett, olyan undorító és visszataszító betegségben szenvedett, hogy a néger nő iszonyatát nem tudván legyőzni futásnak eredt. A szeretet apostola azonban így kiáltott utána: „Az Isten nevében Magdolna jöjj vissza! Hiszen testvéreink a szegények. Emberek, akiket Jézus Krisztus vére árán váltott meg!” A néger nő szégyenkezve tért vissza és bámulva nézte a válogatást nem ismerő felebaráti szeretet megnyilvánulását, ahogyan a szent férfiú a betegek sebeit mosogatta, kötözte, azután pedig oktatta és előkészítette őket a szent keresetségre.

„Miután lelketeket az igazságnak engedelmeskedve már megtisztítottatok az őszinte szeretetre, hűségesen szeressétek egymást, tiszta szívből.” (1Pét. 1,22)

Salkaházi Sára a Szociális Testvérek Társaságában élt harmincéves korától. Meg kellett tapasztalnia, hogy mindennemű szeretetszolgálat és szociális munkánál nehezebb dolog zárt közösségben együtt élni olyanokkal, akik talán nem rokonszenvesek nekünk, de a velük való érintkezés elől mégsem térhetünk ki.

Hogyan vagyok az elviseléssel? Akit nehéz elviselni, miért nehéz? Vizsgáljam magam: mit tettem, hogy ezen segítsek? Mennyit imádkoztam azért, akit nehéz elviselni? Próbáltam-e közeledni hozzá? Igyekeztem-e lelkemben, szívemben őszintén leküzdeni az ellenszenvet és igyekeztem-e őszintén felindítani a szeretetet? Gondolkoztam-e azon, hogy mi benne a jó, a szeretetre méltó? Vagy csak mindig hibáit vettem észre és azt ápolgattam magamban?

Mégis: ha netán előfordult, hogy súrlódásai voltak, sohasem a másikonban, de mindig önmagában kereste a hibát. Hamar eljutott a felismerésig: érvekkel, a magunk igazolásával sohasem győzhetjük meg azokat, akik másként gondolkodnak, mint mi. Egyedül a megbocsátás, a megbántások elfelejtése, a szeretet képes arra, hogy továbbvigye bármiféle közösség – sőt az egész emberi társadalom – ügyét is.

1944. december 27-én az esti órákban Budapesten a Duna-parton agyonlőtték mert zsidók százait rejtegette az üldözések idején.

Ajánlott olvasmányok: Rónay László: Hajrá Felhegy!; Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk; Veled is történhetett volna (Róma 1974)

Feladat: A könyvtárból tessék olyan könyvet kölcsönözni olvasásra, ami a társasélet szabályairól szól. Például: Etikett, társasélet, protokol stb. Szüleiteket kérdezzétek meg, hogy mik voltak az udvariassági szabályok fiatal korukban, férfiaknak nőkkel szemben, idősebbekkel szemben, előljárókkal szemben.

A CSERKÉSZ MÁSOKKAL SZEMBEN GYÖNGÉD, MAGÁVAL SZEMBEN SZIGORÚ

Dr. Nagai Takashi a kínai-japán háború idején, mint röntgenorvos dolgozott. Mivel az orvosok nagy része a fronton volt szolgálatban, kétszer-háromszor több időt töltött a röntgengép előtt, mint a megengedett időtartam. Amikor a röntgenfilm elfogyott, közvetlenül a gép elé ülve vizsgálta a beteg embereket. Tudta, hogy a korszerűtlen röntgengép sugarai tönkreteszik szervezetét. Embertársai iránti szeretetből és orvosi esküjéhez híven, mindezt vállalta. Egy alkalommal megvizsgálta magát és megállapította, hogy a mája teljesen tönkrement és vérrákja lett. A sugárzással való állandó érintkezés fehérvérűséget idézett elő.

– Soroljátok fel azokat a cselekedeteket, tulajdonságokat, amelyekre azt mondják, hogy ez egy gyöngéd ember.

– Udvarias, szelíd, kedves, segítőkész, ...

– Megegyezik a kedves szó a kedveskedéssel, a kedvben-járással? – Régebben általános volt, hogy akit szerettek kedvesnek nevezték.

– Hogyan lehet kedvére tenni embertársainknak, soroljátok fel! – Például: Olyat teszek, amivel örömet szerzek nekik? Finom étellel? Jó szóval vagy mosolyommal? ...

– Lehet kedveskedni morc ábrázattal, ridegen?

– A kedvességhez mi tartozik hozzá, milyen magatartás? Mosolygás, szelőség, jókedv ...

– Soroljátok fel, hogy mit tesz az udvarias ember? – Köszön, idősebbeket előre engedi, nem vág mások szavába, helyét átadja közlekedési eszközökön idősebb embereknek, ...

Sajnos ma sokan vannak, akik durvák, durva sportokat űznek, verekszenek, beszédükkel mindenkin túltesznek, öltözetükben durvaság nyilvánul meg.

– Láttatok ilyent? Mi a véleményetek erről?

– Mit nem tehetnek meg azok, akiket szelideknek, gyöngédeknek mondanak? – Nem veszekszenek, nem szólnak durván, a hanghordozásuk nem sértő, nem állnak bosszút, ...

Az asztma is kezdte kínozni. Fájdalmas köhögési rohamai miatt sokat kellett szenvednie. Mégis, ilyen állapotban is kész egy távoli asztmás beteget meglátogatni, pedig éjszaka volt és sötét hegyi ösvényen kellett

odamennie. Neki is épp aznap volt asztmarohama, amely ágnak döntötte. Felesége semmiképpen sem akarta elengedni. Nagai azonban nem tágitott. Felkelt, eltántorgott valahogy az öreg emberhez. Az azonnal jobban érezte magát az injekciótól. Ő halálos fáradtan indult haza az egyre jobban hulló hóban. Útközben lepte meg a roham, amitől annyira félt. Egy kunyhószerű fészerben húzta meg magát és várta megadással, hogy mi lesz vele. Képtelen volt saját magának beadni az injekciót. Ebben az állapotban talált rá felesége, aki férjéért aggódva, eléje jött egy viharlámpával. Az orvosi táskából előkereste az injekciót és beadta neki. A havas éjszakában Nagai alig tudott a lábára állni. Feleségének kellett a hátán hazacipelnie.

Mert Nagai már ilyen volt. Nem ismert fáradságot, ha az orvosi kötelesség hívta. A szenvedő, a beteg emberért kész volt minden áldozatra. Ilyenkor magáról teljesen elfeledkezett.

– Mit gondoltok, az ember gyöngédnek, udvariasnak, szelídnek és kedvesnek születik, vagy azzá kell nevelnie magát?

– Ki tanított benneteket az udvariasságra, gyöngédségre, szelídségre, kedvességre? Szüleink, tanáraink, hitoktatónk.

– Hogyan lehet valakiből durva, rosszmódoú ember, kitől tanulja ezt? – Rossz barátoktól, osztálytársaktól, züllött szülőktől.

– Lehet romlott emberrel baráti viszonyt kialakítani vagy fenntartani? – Nem. – Miért nem?

– Melyik közmondás figyelmeztet arra, hogy tartózkodjunk a rossz emberek társaságától? – „Aki korpa közé keveredik, megeszik a disznók.”

– Jó az olyan ember társaságában lenni, aki gyöngéd, udvarias, szelíd, kedves?

– Szeretik és megbecsülik az ilyen embert?

– Mik lesznek a következményei annak, ha valaki már fiatalon megtanul gyöngédnek lenni?

– Általában mi a véleményük az embereknek a durva, rossz módoú fiatalokról?

– Milyen következménye lesz annak, ha valaki már gyermekkorában durva?

Dr. Nagai Takashi a korszerűtlen röntgengép és az atombomba okozta sugárzások miatt végleg ágnak dőlt. Mi lesz a gyermekeivel – egyik hat, a másik meg tizennégy éves volt, amikor felesége meghalt –, miből tartsa el őket, ha már fizetést sem fog kapni? Nagai nem csüggedt el: „Karomat és ujjaimat még tudom mozgatni. Legalább is a jobbkezemen. Tehát írni még tudok, azaz csak írni tudok már. Így tehát írni fogok.”

És elkezdett írni. Primitív körülmények között, szűk szobácskában, gémberegett ujjakkal. Kávével kényszerítette agyát a koncentrálásra. 15 könyvet írt utolsó éveiben. A „Nagaszaki harangok”-at nemsokára az egész világon olvasták.

„Írok, mert élni kell” – szokta szerényen mondani.

– Megállapodhatunk abban, hogy egy igazi cserkész gyöngéd, udvarias, szelíd és kedves tud lenni minden körülmények között?

– Ha visszaélték a gyöngédségeddel, jóságoddal, mit kell tenned? Az Úr Jézus azt tanítja, hogy a rosszat jóval kell viszonzni.

Amadé fejedelem rendkívül egyszerűen élt, udvarából száműzött minden ingyenélőt és fölösleges kiadást. A szegényeket azonban minden nap terített asztal várta a fejedelmi udvarban. Amikor egy vendége figyelmeztette, hogy nyilván sok értelmetlen visszaél bőkezűségével, ezt felelte: „Ennek nem akarok pontosan a végére járni, mert ha Isten velünk is ezt tenné, sokszor vissza kellene tőlünk értelmetlenektől vennie bőkezű adományait.”

Sokszor megtapasztalhatjuk, hogy gyöngédségünk miatt követelőzve jönnek hozzánk az emberek. Ilyenkor mit tegyünk?

„Aki perbe fog, hogy elvegye ruhádat, annak add oda a köntösödet is. S ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira. Aki kér, annak adj, s attól, aki kölcsönt akar tőled, ne tagadd meg.” (Mt. 5,40–42)

Diogenes világos nappal, lámpással a kezében, kutatva ment át a piacon. – Kit keresel? – kérdezték tőle a járókelők. – Keresek egy embert! – felelte röviden. Igen, külsőleg mindenki embernek nézett ki a piacon, de belülről már nem voltak igaz emberek. Ma ugyanígy lehetne igazi fiatalokat keresni, akikben megvannak azok a szép, emberi tulajdonságok, mint a gyöngédség, szelídség, kedvesség, családszeretet, Isten és embertársak iránti kötelesség teljesítése. Te nem vagy éppen azok közül való, akikből még hiányzik valamelyik erény? Határozd el, hogy mostantól fogva igyekszel ezeket az erényeket elsajátítani. Nem adják ingyen, keményen meg kell dolgozni értük. Jónak nem születünk, csak azzá lehetünk, kemény önnevelés által, a jó Isten kegyelmével.

– Ismertek olyanokat, akik szigorúak? Beszéljete róluk!

– Miért szigorúak?

– Szükség van igazságos szigorúságra? – Miért? – Ha a gyermek nem akar tanulni, csavarog, hazudik, ...

– Mit jelent az, hogy valaki önmagával szemben szigorú? – Mit jelent napirendjében, tanulásban, munkában, kényelemben?

– Kivel könnyebb szigorúnak lenni, magammal vagy másokkal szemben? – Másokkal. A cserkésztörvény ötödik pontja szerint: A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú. Ezentúl ehhez kell tartani magunkat.

– Megtehetem azt, hogy másokat elmarasztalok, magamat pedig fölmentem?

Az Úr Jézus is szigorú volt önmagával szemben. Ettől senki sem tudta eltántorítani. „Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, de harmadnap feltámad. Péter félrevonta és szemrehányást tett neki ezekkel a szavakkal: „Isten mentsen Uram! Ilyesmi nem történhet veled.” Megfordult és rászólt: „Távozz tőlem sátán! Botránkoztat, mert nem arra van gondod, amit az Isten akar, hanem arra, amit az emberek akarnak.”

(Mt. 16,21–23)

– Mi lehet a következménye annak, ha valaki másokkal szigorú magával szemben pedig gyöngéd? – Kiállhatatlan, elkényeztetett ember lesz, ...

– Szeretik az olyan embert, aki szigorú másokkal szemben?

– Kit nehezebb legyőzni, másokat, vagy magunkat? – Általában magunkat.

– Ha valaki veled szemben szigorú, megsértődsz?

– Le tudod győzni féltékenységedet, irigységedet, rosszindulataidat, haragodat vagy rátámadsz a társadra?

1945. augusztus 9-én tizenegy óra 2 perckor, kórházától hétszáz méterre felrobbant az atombomba. Újabb mennyiségű sugárzás éri. Utolsó éveit ágyban fekvé tölti és fekvő helyzetben írja könyveit. Éjfélig, sőt gyakran reggelig írt. Ugyanakkor fogadta a látogatók véget nem érő sorát. Minden író tudja, melyen nagy kereszt az írás közben érkező vendég. Nagainak is sokszor terhére voltak a kíváncsi látogatók. Mégis kedvesen, nagylelkűen fogadott mindenkit, parányi lakásában, amely mindössze hét négyzetméter volt! Nem volt nehéz bejutni hozzá, hiszen az utcáról be tudtak lépni az ágyához. Mindenkihez volt egy-két szava: vigasztalta, bátorította, megneveltette őket. Már a sír szélén állt, s mégis mindig tréfálkozott a körülállókka l. Nem egyszer mentek el mosolyogva, megkönnyebbülten a látogatók a lassan, de biztosan haldokló orvos-tól.

Maga volt az egyszerűség és a jóság. Nem titkolta emberi oldalát, esze ágában sem volt a hőst játszani. Viszont panaszkodni sohasem panaszkodott.

**Feszület. Kozma György S. J. alkotása
(USA Sík Sándor cserkészpark)**

– Figyelsz arra, hogy udvariasan viselkedj másokkal?

– Mit tehetünk, ha utólag rájövünk, hogy nem voltunk udvariasak? – Elnézést kérünk, legközelebb igyekszünk udvariasan viselkedni.

– Hogyan tudnátok kedveskedni másoknak, soroljátok fel! – Édesanyádnak, testvérednek, osztálytársadnak, cserkésztestvérednek . . .

– Hogyan viselkedjünk, hogy azt mondják ránk, ez egy szelíd, jólelkű ember?

– Mit ne tegyünk, hogy ne az ellenkezője alakuljon ki, vagyis, hogy ne legyünk durvák beszédben, viselkedésben, öltözködésben?

– Most mindenki tegye fel magának a kérdést és válaszoljon magában: tudsz keményen küzdeni rossz tulajdonságaid, bűneid ellen? Van szigorú napirended?

– Pihenőnapon is teszel jót másokkal, feláldozva kényelmedet, pihenésedet? A pihenőnapon, szünetben, teszel valami hasznosat jövőd szempontjából, lelkikönyv olvasása, művelődés, . . .

– Vezeted rendesen a lelkinaplót vagy a Franklin táblázatot?

Ismered és alkalmázod-e az akaratnevelő gyakorlatokat?

1. Tegyel erős fogadást, hogy először a tanulást és a munkádat végzed el és csak utána jöhet a kikapcsolódás, beszélgetés és minden más.
2. Munkanapokon az első szóra vagy az óracsörgésre kelj föl az ágyból.
3. Szabadnapokon, amikor még kissé álmos vagy, kelj föl, ne lustálkodjál. A lustaság sok bűn melegágya.
4. A fürdést pár másodpercig tartó hidegvizes zuhanyozással fejezd be.
5. Reggel egyél annyit mint egy király, ebédedet oszd meg a barátoddal, vacsorádat add a rászorulóknak. Étkezés közben a televízió nézésével, rádiózással, olvasással és más dolgokkal ne foglalkozzál.
6. Edd meg a kevésbé kedvelt ennivalót is, különösen más helyeken, vendégségben, nyaraláson. Ne panaszkodj az ételekre. Ne válogass!
7. Az étkezési időn kívül ne egyél semmit, még süteményt, csokoládét és cukrot sem. Kivétel, ha megkínálnak. Olyankor szeretetből fogadd el és edd meg.
8. Az étkezési időn kívül ne igyál üdítőitalt csak vizet. Itt is kivétel, ha megkínálnak vagy vendéged van. Az állandó jellegű üdítőital fogyasztás sok bajt okozhat a fiatal szervezetben. Víz napközben több alkalommal is igyál, kis mennyiségben.
9. Az utcán ne bámulj meg minden embert és kirakatot. Ne fordulj meg senki után, ha valaki megtetszett neked és a ruhája vagy más megnyerte tetszésedet. Győzd le kíváncsiságodat!
10. Gondolataidat mindig teljes egészében arra irányítsd, amivel foglalkoznod kell.

11. Vasárnap soha ne hagyd el az istentiszteletet, misét, akármilyen az idő, bárhol vagy és bárki jött hozzád vendégségbe. A hittant se hagyd el.

Ki lehet találni ehhez hasonló akaratnevelő gyakorlatokat. Természetesen nem szabad túlzásba esni. Örülj mindennek az életben, de fegyelmezetten és a tiszta örömeket keresve. Ne legyél besavanyodott ember, örülj a jó Isten minden adományának.

Feladat: Keressetek képeket és könyveket szép természeti képződményekről, növényekről, állatokról, tájakról!

Keressetek érdekes történeteket állatokról, növényekről, a természetről!

Gianna Beretta Molla (1922–1962) a hősie önfeláldozásnak ragyogó példája. Negyven éves volt, amikor negyedik gyermekét várta. Szervezetében, gyermekével együtt egy rákos daganat is fejlődni kezdett. Az orvosok választás elé állították: vagy ő hal meg és a magzata életben marad vagy a magzata hal meg és ő marad életben. Gianna (ejtsd: dzsina) gondolkodás nélkül választotta gyermeke életét, a saját életéről pedig lemondott. Tudta, de azt akarta, hogy gyermeke is örüljön az életnek. Ezeket mondta lelkivezetőjének:

„– Nagyon sokat imádkozom ezekben a napokban. Hittel és reménnyel az Úrra hagyatkozom, az orvostudomány rettepetes szava ellenére: vagy az anya élete vagy a gyermek élete. Igen, bízom Istenben, de most teljesítenem kell anyai kötelességemet. Megújítom az Úrnak életem feláldozását. Mindenre készen állok, hogy megmentsem gyermekemet.” Ezt a szilárd, megingathatatlan elhatározását közli orvosai-val és férjével, aki fájdalomtól és csodálattól meggöngyölt, némán hallgatja.

Tovább dolgozik orvosi rendelőjében. A közismert odaadással, kedvességével áll betegek rendelkezésére. Nyugodt, derűs, örömteli lelkületéből nem rabolt el semmit, a halál közelségének ténye. Mindenki csodálkozott rajta, hogy ebben a helyzetben is megmaradt szép lelkülete és békéje. Lakásában még utoljára mindent rendbe tett és bement a kórházba 1962. április 20-án. Másnap megszületett kislánya. Egy hétre rá, április 28-án reggel indult el lelke az égi haza felé, amelyben annyira bízott.

A CSERKÉSZ SZERETI A TERMÉSZETET, JÓ AZ ÁLLATOKHOZ ÉS KÍMÉLI A NÖVÉNYEKET

– Mik tartoznak ebbe a fogalomba, hogy természet, soroljátok fel! – Növények, állatok, csillagok, folyók, tenger, hegyek, ...

– Tehát mit jelent ez a szó általános értelemben, hogy természet? –

– Soroljátok el, kinek mi tetszik legjobban a természetben? – Rózsa, mókus, méhecske, naplemente, ...

– Kinek köszönhető ez a világ és sok szépsége?

Olvassuk el az „Isten nyomai” történetet. (100. old.) Olvasmányok a mellékletben. A zárójelbe tett olvasmányokat akkor vegyük, amikor későbbiekben újra tárgyaljuk a törvényt. Ekkor az előző alkalommal vett olvasmányt hagyjuk el és a zárójelessel helyettesítsük. Az olvasmányokat beszéljük meg, hogy kinek mi tetszett, mit tanult belőle és milyen hasonló történet jut eszébe, amit elmondana a többieknek.

– Kik tanítottak a természet szeretetére? – Szüleim, tanárain, hitoktatóm, barátaim. ...

– Mire tanítottak, mondd el!

– Milyen példát láttatok másoktól a természet, az állatok és a növények szeretetéről?

A természettudósok, a természetet megismerve, az alkotóját dicsérték. Vallomásaikban arra tanítottak minket, hogy a tudós meglátja a természetben annak alkotóját, az Istent. Nagy tudásuk nem teszi őket elbizakodottá, öntelté, hanem még nagyobb alázattal dicsérik Istent, mindenek teremtetőjét és alkotóját.

Olvassuk el „Természettudósok Istenről”. (101. old.) Dr. Szent-Györgyi Albert tudós imája (108. old.)

(„Szent Ferenc megszeli a gerléket” 108. old.)

– Mit tartanak arról az emberek, aki szereti a virágokat?

„Rossz ember nem lehet!” – Miért? – Aki szereti a szépet nem lehet durva ember.

– Milyen ember lesz az, aki szereti a természetet, jó az állatokhoz, kíméli a növényeket?

– Mi a véleményetek azokról, akik szégyellnek kezükbe venni egy csokor virágot, hogy édesanyjuknak, leánytestvérüknek, menyasszonyuknak,

feleségüknek ezzel a gyöngéd figyelmességgel örömet szerezzenek? – Nem vall gyöngéd lelkületre.

– Mi a véleményetek azokról, akik élő fába vésik a nevüket, szívet és azt, hogy szeretlek? Kíméletlen a növényekhez és értelmetlen dolog.

– Mi a véleményetek azokról, akik lecsúzlizzák vagy légpuskával lelövik a madarakat?

– Láttatok már olyat, hogy valaki madarat lelőtt? – Milyen érzés volt? Rossz? – Miért?

– Miért nem szabad kínozni az állatokat? Neked sem esne jól, ha veled is ugyanezt tennék. Az állatnak is fáj ha kínozzák. Aki állatokat kínozt, durva lelkületű ember.

Olvassuk el: „Állatokat megvéd üldözőiktől” (102. old.) (Olvassuk el „Kormos” történetét 108. old.)

– Levághatók a háziállatok?

– Miért, kit kell, hogy szolgáljanak?

– Mit lehet tenni, ha látjátok, hogy valaki állatot kínozt vagy a növényeket pusztítja? Figyelmeztetjük, jelentjük parancsnokunknak, tanárunknak, szüleinknek.

Olvassuk el a „Veréb” történetét (102. old.)

– Láttatok már ehhez hasonló jelenetet a természetben vagy filmen? Beszéljete róla!

– Ki tud történetet mondani arról, hogy mennyire hűségesek az állatok?

Olvassuk el „Gerázimus remete s az oroszlán” történetét (103. old.)

– A természet sok érdekességet rejt magában. Tudtok valami igazán érdekeset mondani a növény vagy az állatvilágról? Aki tud valamit, mondja el!

Olvassuk el „Az állatvilág ökolívója” ismertetést (103. old.)

– Mire tudjuk használni az állatokat? A lovat igavonásra használta az ember, a bárány gyapját ad, bőrdolgok készítésére, tejet, mézet adnak,

...

Olvassuk el „A vak kutya” történetét (104. old.)

(Olvassuk el „Dox a mesterdetektív” történetét 110. old.)

– Mire tudjuk felhasználni a növényeket? – Ennivaló, ruhaanyag, gyógytea, gyógyszerek és még sok más készül belőlük.

– Mire tudjuk felhasználni a természeti kincseket? Ércet, szén, ásványi anyagokat, olajat, ...

– Milyen energiákat tudunk felhasználni a természetben? Napenergia, vízenergia, ...

Assisi Szent Ferenc erdők rejtekében, barlangok mélyén, imáiban elmélyülve eggyé lett a természettel. A természetben, a közös Atyának alkotásait testvérek gyanánt szerette. Kunyhóját virágokkal ültette körül, a vadakat, madarakat megszelídítette. Dicshimnusz zengett szárnyaló

költészetével a naphoz és a természet többi erőihez. Assisi Szent Ferenc az a szent, akinek tisztelete az évszázadokkal mindinkább terjed, élénkül és mélyül. Október 4-ét, az ő napját, állatvédelmi világnappá nyilvánították. Nálunk a madarak és fák napja, hivatalos állatvédő nap az iskolákban. Ezt általában tavasszal, nyár elején szokták megtartani. A cserkészek október 4-én megünneplik a hivatalos állatvédelmi és természetvédelmi világnapot, Szent Ferenc tiszteletére.

Olvassuk el „Assisi Szent Ferenc beszélget a madarakkal” (105. old.) (Olvassuk el „Naphimnusz” Assisi Szent Ferenctől 111. old.)

– Mi történik akkor, ha az ember felelőtlenül tönkreteszi a természetet, szennyezi a levegőt, folyókat, tengereket, földet, soroljátok el a következményeket! Egészségtelen lesz az ivóvíz, az emberi szervezet legyöngül, beteg lesz, fertőzések lehetnek, tüdőbetegségek, a rák és egyéb betegségek elszaporodnak, a növények, állatok elpusztulnak.

– Tudtok ilyen szennyezésekről, beszéljete rőla! Olajszállító hajó katasztrófája, ...

– Helyes olyan autók használata, amelyek szennyezik a levegőt?

– Mit tehetünk ennek megakadályozására? – Autókra fűstsűrők felszerelése, belvárosból való kitiltásuk, a kipufogó gáz rendszeres vizsgálata műszerekkel, kétütemű motorral felszerelt autók betiltása, ...

– Mit csináljunk a kirándulások alkalmával keletkezett szeméttel? Elásuk vagy dugjuk be az avar alá? – Egyiket sem. Csomagoljuk össze és vigyük el a legközelebbi szeméttárolóhoz a hátizsákunkban.

– Elégethetjük-e az erdőben a szemetet? Csak a kijelölt helyen engedéllyel, különben nem, mert felgyújthatjuk az erdőt. Ha szárazság idején rendelet van rá, hogy tüzet nem szabad gyújtani az erdőben, akkor még a kijelölt helyen sem gyújthatunk tüzet!

– Eldobhatjuk-e a szemetet, ha jól körülnéztünk és meggyőződünk róla, hogy senki sem látja és így nem botránkoztatunk meg vele senkit? – Nem. – Miért nem?

– Ez a szemét se nem műanyag, se nem vaslemez – mondja kirándulótársad – ezért nyugodtan eldobhatod, mert úgylis elrohad. Helyes ez a gondolkodás?

– Az utcán nyugodtan eldobhatod a szemetet, – mondja osztálytársad – mert úgylis jön az utcasöprő, akit azért fizetnek, hogy söprögessen. Helyes ez?

– Nyugodtan kidobhatod az autóból a szemetet – mondja utazótársad – mert úgylis látod többé és a szél majd elfújja. Igaz ez? – Miért nem igaz? – A szemét mindenhol szemét és ha mindenki így gondolkozik, akkor az utak

szélén szeméthegek lesznek. Az utánad jövő autóst vagy motorost megzavarhatja a szabad látásban és balesetet okozhatsz.

– Mi a véleményetek a kártékony állatokról?

– Előfordulhat olyan, hogy ami egyszer kártékony, az a másik alkalommal hasznos lehet?

Olvassuk el a „Csak egy hernyó” történetét (106. old.)

– Mi a véleményetek a természeti katasztrófákról, földrengésekről, viharokról, villámcsapásról? – Az ember legyőzheti a természet erőit ha akarja. Földrengésbiztos házakat épít, . . . Tragédiák azonban mindig előfordulhatnak, és hibánkon kívül is. Az ember rengeteg embernek okozza halálát a közlekedés során, mégsem tiltják be a közlekedési eszközöket.

– Mi a véleményetek a permetezésről?

– Lehet természetes úton védekezni a kártevők ellen? – Katicabogarak szaporításával a levéltetvek ellen, hasznos madarak védeásával, szaporításával, . . .

– Vannak diszállataitok? – Mondjátok el hogyan bántok velük! Próbáljátok megteremteni nekik azokat a feltételeket, amelyek a szabadban vannak, mondjátok el, hogyan?

– Télen hogyan gondoskodtok a madarokról?

– Mit lehet enni adni a madaraknak és mit nem? – Szakkönyvekből, szakembertől tájékozódjunk.

– Milyen betegségeket lehet kapni az állatoktól? – Fertőzéseket, agyhártya- és agyvelőgyulladást, ami bénuláshoz is vezethet, . . .

– Hogyan védekezzünk ezek ellen? – Nem pusztogatjuk az állatokat, nem szorítjuk az arcunkhoz és kezét mosunk, ha velük foglalkoztunk.

– Vannak virágaitok, dísznövényeitek és más növényeitek?

– Hogyan viseled gondjukat?

– Miért jó, ha a szobában is vannak virágok, dísznövények? – Szépérezkünket fejlesztik és a levegőt tisztítják.

– Elhozható az erdőből a védett növény, amikor senki sem látja?

– Mit lehet tenni a sérült állatokkal vagy a fészekből kiesett madarakkal? – Elvisszük megfelelő szakemberhez, állatorvoshoz, vadórhöz.

Olvassuk el a „Bozó az elefánt” történetét (106. old.)

(Olvassuk el: „Az isteni iparművészet” 112. old.)

Olvassátok Fekete István könyveit, amit az állatok világáról írt! Bogáncs, Kele, Hu, Vuk, Csí, Huszonegy nap, Lutra, . . .

Keressetek olyan könyveket, amelyek szintén állatokról, a természetről szólnak! Vegyetek olyan folyóiratokat, amelyek a természetről, állatokról, növényvilágról tájékoztatnak!

A CSERKÉSZ FELJEBBVALÓINAK JÓ LÉLEKKEL ÉS KÉSZSÉGESEN ENGEDELMESKEDIK

Don Bosco János (1815–1888) Olaszországban élt. Összeszedte a szegény és árva gyerekeket, intézetet alapított nekik, taníttatta és nevelte őket. Több ezer gyerek életét mentette meg az elzülléstől és a nyomortól. Az általa alapított „Szalézi Rend”, napjainkban az egyik legjobb ifjúságnevelő szerzetesrend. Hogyan kezdődött munkája, amiért kapta a „Fiúk apostola” megtisztelő címet? Így ír erről:

Körülbelül kilencéves koromban álmot láttam. Úgy éreztem, hogy egy igen tágas udvaron álló ház közelében vagyok, s egy sereg fürge gyerekek nyüzsgő körülöttem. Egyesek nevetgéltek s tréfálkoztak, mások játszottak és olyanok is akadtak köztük, akik káromkodtak. Amint ezeket az istentelenségeket meghallottam, közéjük rohantam, rábeszéléssel és ütlegekkel akartam őket elhallgattatni. Ebben a pillanatban egy férfi jelent meg. Egész alakját fehér palást takarta, arca pedig olyan fényes volt, hogy nem bírtam rátekinteni. Nevemen szólított és megparancsolta: álljak a fiúserég élére. Közben hozzátette: „Nem veréssel, hanem szelidséggel teheted őket barátaiddá! Kezdd el azonnal a munkádat! Tanítsd meg őket a bűn utálatosságára és az erény szépségére!”

Ehhez hasonló álmok segítettek abban, hogy, mint pap a fiatalokkal kezdett foglalkozni. Az első, egy tizenhat éves fiú volt, akit a sekrestyés elzavart. Utána ment és attól kezdve tanította és gondoskodott erről az árva gyerekről.

Különös szeretettel fordult azokhoz a fiúkhoz, akikkel nem törődött senki, akik az utcán csatangoltak és az erkölcsi romlás veszélyébe kerültek. Maga köré gyűjtötte valamennyit, s megalkotta velük a Vidámság Társaságát. Szabályzatuk két pontból állt: „Minden tag kerüli a jó keresztényhez nem illő beszédeket és cselekedeteket.

Vallási és iskolai kötelességeiket hűségesen teljesítik.”

Hetente egyszer zárt összejöveteleket rendeztek. Amikor alkalom kínálkozott rá, kirándulásokat szerveztek. Egészséges természetszeretét kis barátaiba is beleoltotta.

– Mit jelent ez a szó, hogy engedelmesség?

– Nehéz engedelmeskedni? – Miért?

– Ismeritek az Úr Jézus életéből azt a részt, amikor 12 évesen szülei elviszik a jeruzsálemi templomba? Három napig keresik Őt édesanyja és nevelő-

apja, mert ottmaradt a templomban anélkül, hogy észrevették volna. Amikor megtalálták Őt, édesanyja, Szűz Mária, szemére vetette elmaradását. Az Úr Jézus ezt felelte: „De miért kerestetek? Nem tudátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell fáradoznom?” Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat. Velük ment hát, visszatért Názáretbe és engedelmeskedett nekik.” (Lk. 2,41–52)

1855 tavaszán lelkigyakorlatot tartott a torinói Generala nevű börtönben, háromszáz fiatalkorú elítéltnak. Szeretetével annyira megnyerte a legmakacsabb fiúkat is, hogy mindenben engedelmeskedtek neki és bűnbánatot tartottak, meggyóntak. Elhatározta, hogy szerez nekik egy kis örömet és elviszi valamennyit a tíz kilométerre fekvő Stupinigiba, abba a gyönyörű parkba, ahol a királyok vadászkastélya épült. Elment a főváros büntető intézeteinek főigazgatójához, s bátran előadta tervét. A tisztségviselő félt a fiatalok elszökésétől és ezért az igazságügyi miniszterhez küldte.

– Jól van! – mondta Rattazzi Orbán miniszter. – Teljesítem a kérését. A séta erkölcsi és egészségi szempontból valóban jót tesz a fiataloknak. Természetesen polgári ruhába öltözött rendőrök kísérik majd őket, hogy az esetleges kilengéseket és szökéseket megelőzzék.

– Köszönöm jószágát miniszter úr. – Válaszolta Don Bosco –, de csak azzal a feltétellel fogadom el, ha teljesen egyedül mehetek a fiúkkal. Kérem, adja szavát, hogy nem küld karhatalmat a nyomomba. Fellelősséget válllok azért, hogy valamennyit visszahozom. Ha pedig valami rendtelenség adódnék, miniszter úr engem zárasson börtönbe.

Rattazzi elámult.

– Ön, Don Bosco, tízet sem fog visszahozni ezekből a jópipákból. Aztán hozzátette: – De magam is kíváncsi vagyok a kísérlet eredményére. Ha valamelyik jómadár megkísérelné, hogy elrepüljön, a csendőrök pár nap alatt úgy is elcsípi. Az engedélyt megadom.

Don Bosco visszasietett a börtönbe, hogy előkészítse a háromszáz fiút. Maga köré gyűjtötte őket.

– Fiaim – mondta – jó magatartásotok jutalmául a miniszter úr megengedte, hogy holnap kiránduljak veletek Stupinigiba...

Egetverő kiáltás harsant.

Amikor elcsitult a lárma, Don Bosco folytatta:

– Szavamat adtam, hogy jól viselkedtek és nem lesz szükség rendőrré. De azt is megígérttem, hogy holnap estére egytől-egyig visszatértek, nem szökik meg egyikőtök sem.

– Legyen nyugodt Don Bosco! – kiáltozták mindenfelől.

– Ön lesz a vezérünk – harsan egy erős hang – és valamennyi pajtásom nevében biztosítom, hogy soha még tábornoknak sem voltak engedelmesebb és fegyelmezettebb katonái.

Másnap hajnalban vágtak neki az útnak. Ebédjüket egy számár há-
tára tették, az haladt a menet élén. Amikor megérkeztek, Don Bosco
szentmisét mondott a fiúknak, aztán bőségesen megebédeltette, majd
egész nap változatos szórakozásban részesítette őket. A fiúk sápadt arca
a boldogságtól ragyogott. Semmi fegyelmezetlenség nem volt a nap fo-
lyamán.

Estére valamennyien visszatértek a börtönbe.

Rattazzi egész nap türelmetlenül és szorongva várta a séta eredmé-
nyét. De Don Bosco is sietett, hogy jelentést tegyen. Amikor a miniszter
meghallotta a történeteket, szinte magánkívül volt a csodálkozástól, s
fölkiáltott:

– Kimondhatatlanul hálás vagyok önnek! De kérem, mondja meg,
miért nem tud az állam is ilyen hatással lenni a fiúkra.

– Azért miniszter úr, mert az állam nem az erkölcsi erőt használja
fel, hanem parancsol, vagy lesúlyt. Én a fiúk szívéhez szólok, az én sza-
vam az Isten üzenete...

– Kik tanítottak engedelmességre minket? – Szüleink, tanáraink, hitoktató-
ink, ...

– Mit mondtak nekünk az engedelmességgel kapcsolatban?

Bosco szent János nem volt híján a pillanatkinálta humoros helyzetek
kihasználásának. Amikor már sok száz gyereket gyűjtött maga köré, né-
hány paptársa azt hitte, hogy elveszítette józan eszét. Így suttoztak még
a legjobb barátok is.

Egyik napon dr. Ponsati Vince teológiai tanár és dr. Nasi Alajos
felkeresték, udvariassági látogatás ürügyén. Előbb azonban beszéltek az
elmeógyógyintézet igazgatójával és helyet biztosítottak a fiatal pap ré-
szére.

Don Bosco szeretettel fogadta őket. Először csak közömbös dol-
gokról társalogtak, de csakhamar rátértek az intézet jövőjére. Szentünk
olyan magabiztosan vázolta terveit, hogy a két pap sajnálkozva összené-
zett. Végül is meghívták egy kis sétakocsikázásra, de Don Bosco átlátott
a szítán. Tudta, hogy bolondnak tartják és kelepcebé akarják csalni.

– Szívesen, Uraim, – mondta. Önökkel tartok.

Odaérkeztek a hintóhoz. Itt a két pap udvariasan megkérte, hogy
szálljon be.

– Ó, nem leszek olyan udvariatlan! – szabadkozott. – Szálljanak
csak be Önök először!

Azok gyanútlanul helyet foglaltak. Ekkor Don Bosco hirtelen be-
csukta az ajtót, amit csak kívülről lehetett kinyitni, s odakiáltott a ko-
csisnak:

– Hajts on azonnal a bolondok házába! Sürgös!

A lovak gyors vágtaa kezdtek, mialatt a kocsiból kétségbeesett ordítózás és dühöngés hallatszott.

A tébolyda kapuja nyitva állt. A betegápolók már készenlétben várták a kocsit. Kinyitották az ajtót és megragadták a két papot. Azok hiába tiltakoztak, rájuk húzták a kényszerzubbonyt.

A tévedés csak később, az intézet lelkesének megjelenésekor derült ki.

– Mi az emberek véleménye arról, aki engedelmes tud lenni?

– Aki gyermekkorában, fiatalon megtanul engedelmeskedni, az hasznát veszi ennek?

– Miért és hogyan? – Megtanul alkalmazkodni az iskolában, otthon és később könnyebb lesz neki a munkahelyén és majd a saját családjába beilleszkedni.

„Gyermekek engedelmeskedjete szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén.” – tanítja Szent Pál apostol minden idők fiataljainak (Ef. 6,1)

– Mi a véleményetek arról, aki szinte soha nem akar engedelmeskedni, mindig a maga feje után megy? – Önfejű, elveti Isten akarátát, ...

– Vannak esetek, amikor megtagadható az engedelmesség? – Igen. Mondjatok rá példát! – Valaki erkölcstelen dologra akar rávenni és az illető előljárom vagy felnőtt. Lopásra, sikkasztásra, hazugságra, szüleim becsapására vagy félrevezetésére, ...

„Ne uralkodjék tehát halandó testeteken a bűn és ne engedelmeskedjete kívánságainak.” (Róm. 6,12) Minek szolgáltok, a bűnnek, vagy az engedelmességnek? „Vagy a bűnnek, ami a halálba vezet, vagy az engedelmességnek, ami megigazulást eredményez” (Róm. 6,16b)

Válasszátok inkább az engedelmességet, mint az ellenszegülést!

– Milyen következményekkel járhat, ha valaki gyermekkorában nem tanul meg engedelmeskedni szüleinek, előljáróinak? – Senki nem fogja elfogadni, az előljáróknak rossz véleményük lesz róla, összeférhetetlen ember lesz, az előljárók örülni fognak, ha megszabadulnak tőle.

„Ugyanígy, ti fiatalok, engedelmeskedjete az előljáróknak. Egymás iránt pedig mindannyian viselkedjete alázattal, mert Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak azonban kegyelmet ad.” – tanítja Szent Péter apostol. (I Pét. 5,6)

- Hogyan fejezzük ki tiszteletünket előljáróknak, idősebbeknek?
- Miért illeti őket tiszteletadásunk?

Engedelmesnek nem születik az ember, hanem azzá alakíthatja magát. Az Úr Jézus engedelmes volt a mennyei Atyának egészen a haláláig, mégpedig a kereszthaláláig. Példát mutatott az engedelmességre. Vonakodhatott volna a kereszthaláltól, a szenvedésektől, de engedelmességből mindent vállalt. Ez az igazi engedelmesség! Inkább a halált, mint az engedetlenséget!

Akkor könnyű engedelmeskedni, amikor nem jár áldozattal. Próbálj meg engedelmeskedni, amikor nehéz!

– Volt már olyan, hogy nehéz volt engedelmeskedni?

– Mondjon mindenki olyan esetet, amikor nehéz volt engedelmeskednie!

– Gondoltál arra, hogy annál nagyobb az érdem, minél nehezebb engedelmeskedni? – Nem szimpatikus a tanítód, a hetes, vagy más előljáród, de te jó lélekkel és készségesen engedelmeskedsz neki. – Mit jelent az, hogy *készségesen* engedelmeskedni? – Azonnal, nem vonakodva, nem kelletlenül, úgy, hogy elmenjen a további kérésektől az előljáró kedve.

A zsidókhoz írt levélben ez áll: „Engedelmeskedjete előljáróitoknak, kövessétek őket, mert ők vigyáznak rátok, abban a tudatban, hogy számot adnak lelketekről. Bárcsak örömmel tehetnék, nem sóhajtozva, mert hisz az nem válnék javatokra.” (Zsid. 13,17)

Egy üde tavaszi reggelen, távoli templomból igyekezett hazafelé. Elhagyott területen kellett keresztülmennie, amikor négy rossz-szándékú csavargó fiatal lépett elé. Mintha csak rá vártak volna.

Ha előbb észreveszi visszafordul, de már késő. Bátran feléjük tart, mire a csavargók még szorosabban elállják az útját.

– Kedves tisztelendő – mondja kihívóan a bandavezér – döntse el: nekem van-e igazam, vagy a barátomnak?

A csel nagyon is átlátszó. Don Bosco körülnézett, hogy lát-e valakit. Sehol egy lélek. Csak úgy szabadulhatok meg tőlük – gondolja – ha a város felé vezetem őket.

– Döntsön! – sürgeti a vezér.

– Kedves barátaim – feleli szelíden –, hogy jobban megértsem, miről is van szó, ülünk be a Szent Károly téren egy feketére. Ott majd megbeszéljük...

– De ön fizeti!

– Természetesen, hiszen én hívlak meg benneteket. Elindulnak. A négy széltozó ott kullog a fiatal pap mellett, aki úgy beszélget velük, mintha régi jóbarátok lennének.

Amikor a Szent Károly térre érkeznek Don Bosco így szól:

– Látjátok ezt a szép templomot? Nézzük meg belülről is! Egy Üdvözlégym nem árt meg egyikünknek sem.

– Egy Üdvözlégymmel kezd, aztán elmond egy egész rózsafüzért! – mondja az egyik.

– Azt mondtam csak egyet! Aztán megisszuk a kávé.

A négy rongyos fiú kissé vonakodva, de követi a különös papot. Közös elmondják vele a rövid imát, aztán beülnek a kávéházba, szürsölgetik a feketét, s közben megindul a beszélgetés. Don Bosco lassan beelát a szívükbe.

– Még nincs vége – mondja fizetésekor. – Hogy ilyen szépen barátságot kötöttünk, biztosan nem utasítjátok vissza a meghívásomat. Jöjjetek el hozzám! Édesanyám kitűnően főz!

– Elfogadjuk! – mondják nevetve mind a négyen.

Vele mennek. Bűnbánatot tartanak Don Bosco kérésére és attól kezdve állandó tanítványai lesznek.

– Aki kis dolgokban engedelmes, könnyebben fog a nagyobb és nehezebb dolgokban engedelmeskedni. Keressétek minden nap a kis dolgokban való engedelmességet. Ha megkérnek valamire, te ne akarjad csak egy kicsit másképpen, más időben csinálni, mint amiként és amikor kértek. Ne magyarázkodjál, ne mentegetőzzél! Azonnal és feltétel nélkül engedelmeskedj!

Beszélgessetek el arról, hogy ti hogyan viselkedtek akkor, amikor nektek vannak beosztottjaitok. – Nem éltek vissza hatalmatokkal?

– Szeretettel vagytok azokkal, akik rátok lettek bízva?

– Nem vagy részrehajló barátaiddal?

– Nem túrsz meg nagy fegyelmezetlenséget gyengeségből?

– Minden apró részletben követelőző vagy?

Feladat: Gyűjtsetek keresztény emberhez méltó vicceket és humoros történeteket – durvaság, kétértelműség ne legyen benne. Mindig tudjál fejből legalább hármat. Foglalkozások alkalmával a nagytanácson, mondjon egy-két cserkész legalább egy-egy viccet. Menjete végig névsor szerint, hetenként mindig más készüljön a viccmondásra vagy a humoros történetre. Évente két-három hónapig játsszátok!

Jó olvasmányok: Hahota; Nagy Alexandra: Mennyei derű – és ború

A CSERKÉSZ VIDÁM ÉS MEGGONDOLT

– Mi okozhat nekünk vidámságot, soroljátok fel!

Az ember akkor tud vidám lenni és nevetni, ha jó a lelkiismerete. Jó lelkiismeret kell a szívből jövő vidámsághoz és nevetéshez.

„Aki igazán, szívből tud nevetni, annak nem lehet rossz a lelkiismerete. –írja Christian Oester (ejtsd: krisztián öszter) A nevetés kinyilvánítja a test és a lélek egységét. A nevetés rövid pillanatai az örökkévalóságról tanúskodnak. Aki igazán tud nevetni, az már itt a földön megérzi a mennyország előízét.”

– A vidámság, a nevetés, még testi egészségünkhöz is hozzátartozik. Aki tud vidám lenni és nevetni, az jobban ellenáll a bajokkal szemben. Testünk és lelkünk egészségét segíti.

„A nevetés jóval több, mint vidám órák tiszteletreméltó velejárója. A nevetés életszükséglet. Nem is múlhat el napunk nevetés nélkül. Mind a testi, mind pedig a lelki egészség szorosan függ tőle. Kissé túlzásnak hangzik ez a kijelentés, a napi tapasztalat azonban igazolja. A nevetés egészséges: a test számára jótétemény, a lélek számára ünnep. Áttöri a szomorúság páncélfalát és a magunkba zárkózás kapuit.” (Hans Wallhof)

– Miért kell a vidámsággal együtt meggondoltnak lenni? – Nehogy mást megbántsunk, vagy kárt okozzunk másoknak és magunknak.

– Mondjatok olyan eseteket, amikor valaki azt hitte, hogy jó viccet csinál és így mást megsértett vagy anyagi kárt okozott!

– Mi a véleményetek a táncról? Mi az, ami megengedett táncolás közben?

– Megengedhető egy kis ital, hogy vidámabb legyen a hangulat? A vidámsághoz lelkület, jó társaság kell és nem ital!

– Hány éves kortól és mennyit lehet inni? – Csak felnőtteknek, de nekik is csak mértékkel, mert az egészségre ártalmas lehet. A jó közérzet kialakításához a cigaretta sem szükséges. Italtól, cigarettától tarózkodjatok!

– Mi az emberek véleménye arról, aki vidám hangulatot teremt iskolatársai között, otthon, munkahelyén?

„A nevetés felszabadít és kibékít. Kapcsolatot teremt és közösséget kövacsol össze. Lefegyverez és békességet köt.” (Hans Wallhof)

– Kit szeretnek jobban, azt, aki mindig komoly, vagy azt, aki kellő időben vidám tud lenni?

– Hogyan fejezzük ki vidámságunkat? – Nevetéssel, mosolyunkkal, örvendezésünkkel.

Mennyi mindent viselt el Szent Pál apostol az Úr Jézus ügyéért, de mindig vidám tudott maradni. Ezt írja:

„Mindenben úgy viselkedjünk, mint Isten szolgája: Nagy türelmet tanúsítva a megpróbáltatásban, a szükségben, a szorongatásban; ha vernek, fogságba vetnek, fellázadnak, ha elfáradunk, virrasztunk, böjtölünk; tisztességesen, megértőn, békétűrőn és jóságosan . . . akár dicsőség, akár megszégyenülés, akár gyalázat, akár jó hírnév jut osztályrészül . . . mint akiket halálra szántak, mégis élnek, mint megkínzottak, de belé nem haltak; mint szomorúak, mégis mindig vidámak . . .” (2 Kor.6,4–10)

– Mi a véleményetek arról az emberről, aki úgy akar vidám lenni, hogy erkölcstelen mulatozást rendez és kétértelmű viccekkel akar másokat szórakoztatni? Helyes ez? Miért nem helyes?

– Van aki azt mondja, hogy egy kis pikáns vagy kétértelmű vicc, vagy beszéd még elmegy, nem kell azért mindjárt felháborodni! Igaz ez? – Nem. – Miért nem?

A kétértelmű vicc, tréfa, beszéd szintén bűn. Szórakozásban is kerüljük a bűnt. Saját lelkéért és mások lelkéért felelősséggel tartozó vallásos fiatalhoz nem valók.

Szent Ferenc élete tele volt örömmel és vidámsággal.

Ferencet testvérei „a mindig örvendező” jelzővel illették. Jézus szegény életének követése mellett sem volt benne semmiféle komor vonás. Korholta testvéreit, amikor azok szomorúságukat kimutatták. „Az ördög legnagyobb győzelme, amikor Krisztus egyik szolgájának lelki örömét elrabolhatja.” A szomorúságot keresztény emberhez nem méltó magatartásnak ítélte.

Szeméből olyan fény sugárzott, hogy szinte bővölve vonzotta az embereket. Szent Ferencben olyan öröm élt, mint soha senki másban. A testet öltött öröm volt: szeretett nevetni, tréfálkozni, szeretettel énekelte a nép dalait és olyan humora volt, ami az élet minden helyzetében megnyilvánult. A sötétben látás és a reménytelenség számára teljesen idegen volt.

Az öröm, az ujjongó öröm diadalmaskodott benne és ha egy ember ezen a keménykergű földön valaha is megértette igazán a betlehemi mezők fölött éneklő angyalokat: „... nagy örömet adok tudtul nektek és majd az egész népnek”, az a páratlan Szent Ferenc volt. A vidámság átfújta minden sejtjét. Szinte felfoghatatlan, micsoda sugárzó öröm áradt belőle, magával ragadta az embereket, akár akarták, akár nem. „Mi is lehetne más az Isten szolgája, mint az Ő dalnoka, aki az emberek szívét megindítja és a lélek derűjével tölti el őket”, hirdette Szent Ferenc.

Ez a keresztény öröm nem csupán kedélyi beállítottság volt nála, sokkal inkább égi adomány, mivel ő teljesen megnyílt az Evangélium befogadására. Csak az az ember, aki a szegénység útját szívből vállalta, az képes ilyen szárnyaló örömet érezni.

Nem az evangéliumi öröm volna az orvosság örömtelen korunknak is, amikor az emberek szennyes élvezetrongyokat hajhásznak, tiszta örömek helyett?”

– Hogyan lehetünk vidámak, mit tehetünk azért, hogy vidámak legyünk? – Ne legyünk bánattal bélelték, ha megbántanak bocsássunk meg egymásnak szívből és ne nehezteljünk, írjuk le a keresztény emberhez méltó vicceket, olvassunk ízléses humorú könyveket, próbáljunk hétköznapi életünkbe humort belevinni.

Legfőképpen pedig, legyen szívünkben a föltámadt Üdvözítő öröme. Mindent, ami örömet jelentett neki, elmondta nekünk: „... hogy örömöm teljesen az övék legyen.” (Jn. 17,13)

Szent Pál így biztatja a filippii híveket:

„Örüljete az Úrban szüntelenül! Újra csak azt mondom, örüljete. Jóságos emberségeketek ismerje meg mindenki. Az Úr közel van! Ne aggódjatok semmi miatt...” (Fil. 4,4–6)

Kalkuttai Teréz anya írja az örömről:

„Az öröm ima, az öröm erő, az öröm szeretet... A mosoly fejezi ki legjobban Isten és az emberek iránti szeretetünket. A vidám szív – szeretettől égő szív! Semmi nem okozhat olyan szomorúságot, hogy elfeledtesse veled a Feltámadt Krisztus örömét! Mindannyian vágyunk a mennyországba, ahol Isten van! Most ebben a pillanatban is vele lehetünk, azonban a vele való boldogság azt jelenti, hogy szeressünk, ahogy Ő szeret, segítsünk, ahogy Ő segít, adjunk, ahogyan Ő ad, szolgáljunk, ahogy Ő szolgál, Vele legyünk a nap huszonnégy órájában, ...”

- Tudunk együtt örülni másokkal? – Ha mást öröm ér, nem vagyunk irigyek rá?
- Ekkor is oda tudsz menni hozzá és vele együtt örülni, még ellenségeddel is?
Szent Pál apostol ezt írja: „Azokkal, akik örülnek, örüljetek, ...”
(Róm. 12,15)
- Felvidítottatok már szomorkodó embert? Hogyan?
 Sirák fia könyvében a bánatról és az örömről ez a tanítás van:

„Ne add át egészen magadat a gondoknak, töprengéseiddel ne okozd vesztedet. Szívbeli öröm az ember élete és a vidám kedély meghosszabbítja napjaidat. Kerüld gondjaidat, nyugtasd meg szívedet, s minden bosszúságot tarts távol magadtól. Sokat megöl a gond, a hasztalan bánat. Az irigység és a harag rövidíti az életet, a gond időnap előtt megöregít. Ha vidám a szív és jókedvű vagy az étkezésnél, amit megeszel, javadra válik.” (Sir. 30,21–25)

Aranyszájú Szent János: „Az eső mindig jó, de különösen jótékony nagy szárazság idején. Hasonlóképpen a jóbarátok vigasztalása mindig kellemes, de a szomorúság idején különösen jólesik.”

Szent Gergely: „Amint nagy irgalmassági cselekedetet gyakorol aki beteget és bajbajutottat meglátogat, úgy szintén a szeretet szolgálatát gyakorolja az, aki a szomorkodót és a lelki beteget megvigasztalja.”

Az 1847. év igen rossz termést hozott. Még kenyérből is kevés jutott az asztalra. Ekkor történt, hogy két napszámos dolgozott egymás mellett. Az egyik vidám volt és énekelt, a másik szomorú és levertt volt. A jókedvű megkérdezte a másikat, hogy miért szomorkodik. Így válaszolt: „Öt gyermekem van. Közeledik a tél és alig van kenyérre valónk. Alig tudunk megélni és már azt kell gondolnom, hogy nincs Isten az égben.” A vidám napszámos ezt mondta: „Nekem hét gyermekem van és a feleségem. De azért nem csüggedek el, hiszen már 17 éve szegény vagyok és a jó Isten ezután sem fog elhagyni.” A szomorú ember elgondolkozott és egy kis idő múlva felvidulva mondta: „Ha te hét gyermekkel nem csüggedsz el, akkor nekem sem szabad. Valóban, bizzunk a jó Istenben!” – Ti is tegyetek hasonlóképpen!

Solon, athéni bölcsnek egyik barátja vigasztalhatatlan szomorúságba keveredett. Meg akarta vigasztalni barátját és ezért egy kirándulásra hívta. Fölmentek a város melletti hegyre, ahonnan jó rálátás volt a városra. Amint ismét szerencsétlensége miatt kezdett sopánkodni Solon így szólt hozzá: „Belátom barátom, hogy okod van bánkódni, de nem

vagy egyedül, akit ilyen szomorúság ért. Nézz erre a városra! Mennyi nyomor és boldogtalanság lakik a házaikban, melyekkel biztosan nem cserélnél. Vigasztalódjál meg azon, hogy nem vagy egyedül és nem vagy az első, aki szenved.” A bölcs barát vigasztaló szavai enyhítették a bánkódó szomorúságát.

– Beszéljessünk el a történetről.

– Voltatok már hasonló helyzetben? – Beszéljete rőla!

Most pedig nézzük meg egy olyan embernek a véleményét, akit mások felvidítotak.

Egy skót parasztház ősi cserépkályhájának egyik csérepébe ezt a jeles mondást égették bele: „Mindabból a gondból, amit magamnak csináltam, a legtöbb fölösleges volt. De minden egyes nevetés, amivel barátaim ajándékoztak meg, minden alkalommal legalább egy héttel fiatalabbá és egészségesebbé tett.” (Hans Wallhoff)

Gondolom szeretnétek ti is egészségesek és fiatalok maradni. Éljetek szeretetben Istennel és embertársaitokkal. Legyetek vidámak és vidámitsátok meg mások életét is. A lélekben megőrzött hosszú fiatalságnak ez a titka. A cserkész törekszik erre.

A vidám ember így imádkozik:

Isteni Üdvöztő, milyen szép az élet! Kész vagyok mindent magamba fogadni, ami szép: a tündöklő kék eget, a lenyugvó napot, a távoli muzsikaszó hangfoszlányait... (itt tegyük hozzá, amilyen öröm ért bennünket). Boldogan ajánlom fel neked ifjúságomat. Csak érted akarok élni! Csak Vele és Benned ilyen boldogító az élet. Uram, mindezt Te ajándékoztad nekem. Teljes szívemből adok hálát a napnak minden percéért.

Salkaházi Sára megnyilatkozása a vidámságról:

Vidámnak lenni olyankor, amikor boldog vagyok, nem vicc! Vidámnak lenni, mikor fáj a szívem, mikor minden idegemmel szomorodni szeretnék, mikor talán szenvedek, ...ez, ez igen! „Legjobb ember a vidám szenvedő” ...Szeretni, mikor szeretnek, mikot tele van a lelkem érzelemmel – semmi! Szeretni, mikor ez nehéz, mikor talán szívemnek panasza van rá, mikor ellöknek! Ez, ez kell az Úristennek! S ezt meg fogom próbálni, meg akarom kezdeni, még ha százszor is belebicsaklom, mindaddig, míg sikerülni fog!

Nem bicsaklott bele, bár néhányszor közel állt hozzá.

A cipőpaszta ízű forrásvíz

A cserkésztábor zászlólevonáshoz felsorakozott. Már sötét volt. Csillagok hunyorogtak ránk, a hold ezüsthévízű lámpásként függött az égbolton. A gyenge éjszakai fényénél, egyforma sötétségbe burkolóztak a fák, a bokrok és a cserkészek egyaránt. Az egész napos foglalkozástól kimerülve, lágy züm-mögésként, fáradt szárnyakon szállt énekünk, az esti ima és a Himnusz. A háromszínnű nemzeti zászló, egyetlen fekete lepelnek tűnve, lassan leeresz-kedett a rúdon.

Elindultunk szálláshelyeinkre. Botorkálva, botladozva, mint sötét ár-nyak szóródtak szét a cserkészek. Nagy sátrainkban tapogatózva kerestük meg fekvőhelyeinket és bizonytalanul öltöztünk át, fáradtságtól elgyötrőd-ve, félig elaléltan. Amikor takaróinkat magunkra cibáltuk, abban a pillanat-ban elaludtunk.

Reggel a napfény és a madarak harsány éneke ébresztett minket. Egy-szercsak Feri megszólalt.

– De cipőpaszta ízű ez a forrásvíz!

Józsi mellett a földön egy vizesvödör állt, hogy szomjunkat bármikor oltani tudjuk. Hajnalban ivott belőle.

– Cipőpaszta ízű víz?

Nevettünk rajta, de nem értettük, miért pont cipőpaszta ízű.

A trombita szavára öltözködni kezdtünk. Józsi meglepődve vette észre, hogy csak az egyik bakancsa árválkodik magában a ruhái mellett. Azt gon-dolta, hátha valaki eldugta, hogy jó viccet csináljon. Kérdezősködni kezdett, talán megszanja a tréfáskedvű cserkésztársa. Mindenki fogadkozott, hogy ő bizony nem dugta el. Egyszer csak Sanyi felkiáltott.

– Gyerekek, egy bakancs van a vízben!

Mindenki nevetett, mert azt hitték, hogy Józsit akarja ugratni.

Józsi belenézett a vödörbe és megpillantotta a forrásvíz tiszta tükrén át a lábbelijét.

– Ki tette bele? – kérdezte megrökönyödve.

Mindenki széttárt karral, ártatlan szemeket meresztve nézett rá. Lassan megvilágosodott előttünk minden. A sötétség leple alatt, este, véletlenül ő tette bele bakancsát a vízbe. A vödör ugyanis ott állt a fekvőhelyénél és a má-sik bakancs közvetlenül mellette volt.

Ekkor váratlanul és bizonytalanul valaki megszólalt.

– Feri, de cipőpaszta ízű ez a víz!?

Ferivel és Józsival együtt akkorát nevettünk, mint a táborozás ideje alatt addig soha.

A CSERKÉSZ TAKARÉKOS

– Mit jelent az, hogy takarékos? – Nem költi pénzét felesleges dolgokra, meggondolja mit vegyen, ha hasonló dolgot lát, akkor az olcsóbb mellett dönt, amennyiben közel azonosak, . . .

– Mit jelent az, hogy időnkkel takarékoskodunk? – Jól kihasználjuk az időt kötelességünk teljesítésére, értelmes dolgokkal.

– Ki tanított benneteket takarékosagra? – Szüleink, tanáraink, hitoktatóink, a Szentírás.

Római Sz. Franciska környezete nem vette jónéven, hogy jómódú ember lévén a legigénytelenebb ruhákban járt, csak a családjának élt, kerülte a szórakozóhelyeket. Amikor ezt szemére vetették így válaszolt: „Fiatal vagyok, előkelő, de azért keresztény nő is, s kötelességem az Evangélium tanítása szerint élni.”

Akármennyire is családjának élő asszony volt, jutott ideje az ott-hon elhanyagolása nélkül a családon kívüli, áldásos működésre is. Ennek a működésnek legfőbb színtere a szegények és betegek voltak. Vörösmarty költeménye (A szegény asszony könyve) alkalmazható volt az ő házára is: „A szegény, kit Isten küldött, ide gyakran beköszöntött és azon, mit innen elvitt, lelkében nem tört meg a hit: nem hideg pénz, hideg arcok – eleség volt az ajándék.” Az eleséghez pedig mindig lelki táplálék is járult: együttérzés, szerető vigasztalás, testvéri biztatás. Ezekben az irgalmassági cselekedetekben leleményes volt.

– Mit tudunk tenni azokkal a javakkal, amelyekkel rendelkezünk?

– Helyes az olyan spórolás, amikor alapvető dolgokat vonnak meg maguktól az emberek egy autóért, nyaralóért, külföldi utazásért?

– Miért nem helyes? Tönkretesszük vele magunkat és másokat.

– Ha valaki dolgozik, például ruhát szab ki, hogyan lehet takarékos?

A szabásmintákat úgy helyezi el, hogy a lehető legkisebb hulladék adódjon. Aztán a hulladékot is igyekszik felhasználni valamilyen szükséges dologhoz. Úgy igyekszik az anyagokat felhasználni – ruhaanyagot, fonalat –, hogy a gazdaságos anyagfelhasználás érvényesüljön. Ezt a konyhai munkában is érvényesíthetjük. Például ha a tojásnak csak a sárgájára van szükség, akkor a fehérjét nem öntjük ki, hanem kitalálunk valamit, amiben hasznosíthatjuk.

- Mi a véleményük az embereknek arról, aki takarékos?
- Jól használja fel az anyagi javakat, ügyes, nem pazarló, jól osztja be a pénzét, ...
- Mi a véleményük az embereknek arról, aki pazarló? – Elmarasztalják, helytelenítik eljárását.
- Szüleiddel, családtagjaiddal szemben követelőző vagy, ha valamit meg akarsz magadnak szerezni?
- El tudod fogadni, ha azt mondják, hogy ezt most nem vesszük meg, mert nincs rá szükség?
- El tudod fogadni, ha azért nem vesznek meg neked valamit mert nincs rá pénz?
- Mit teszel ilyenkor?

– Tartozunk valakinek számadással anyagi dolgainkról? – A jó Istennek, szüleinknek, akik ránk bízta anyagi javaikat.

– Mit tehetünk fölösleges javainkkal vagy azzal, amit takarékoságunk folytán gyűjtöttünk? – Segíthetünk a rászorulóknak, intézményeknek adhatunk.

Az apostolok cselekedeteiben olvashatjuk, hogy a hívek fölösleges értékeiket eladták és ebből segítették a rászorulókat.

„Nem akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt eladta és az érte kapott pénzt elhozta és az apostolok lába elé tette. Mindenkinnek adtak belőle a szükséghez mérten.” (Apcsel. 4,34–35)

Erről olvashatunk az Apcsel. 2,42–45; 6,1–7; 9,36–43.

– Ha adsz, jó szívvel adjad és ne vond vissza, ne bánjad meg. Ne várjál viszonzást, sem emberektől, sem a jó Istentől, csak önzetlen szeretetből adjál.

Dr. Batthyány-Strattmann László (1870–1934) a szegény emberek orvosaként működött. Magánkórházat rendezett be Köpcsényben, majd Kőrmenden. A szegényeket ingyen gyógyította, ők voltak a kedvencei. Volt egy szekrénye, amelyben mindig voltak készenlétben ajándékok és gyakran öltöztetett fel koldusokat tetőtől talpig. Egy alkalommal, szegény öreg embernek szemcseppeket írt fel, de az szomorúan mondta, hogy nincsen pénze orvosságra. A beteg nem csak orvosságra, de úti-költségre is kapott pénzt.

A „protekció” nála abból állt, hogy minél elhanyagoltabb, nyomorultabb, visszataszítóbb külsejű szegény jelentkezett, annál nagyobb örömmel és szeretettel fogadta. Ilyenkor azt mondta a főnővérnek: „Nővér, jó sokáig tartsuk nálunk, egyszer az életben hadd érezze magát jól!” Az ilyen betegeket az operáció után nem bízta másra, sajátkezüleg ápolta és kötözte.

Máskor egy 10 év óta vak koldus ment el hozzá, akinek községe fil-lérenként adta össze az útiköltséget. Rettentően elhanyagolt állapotban volt. Haja fésületlenül hullott a homlokára. Az orvos megörült neki. Ezt mondta: – Ilyen ember kell nekem! Bárcsak sok ilyen jönne hozzám! Ezzel lehet jót tenni! Akármilyen sok beteg volt, a bácsinak helyet kellett biztosítani. Megmosdatták, megfésülték, tiszta ágyba fektették. Meggyógyult. Kitűnően látott mindkét szemével, mielőtt elhagyta a kór-házat. Ellátásról ezt mondta: – „Úgy érzem magam, mintha király len-nék.” Mielőtt elhagyta a kórházat, kapott egy rend új ruhát. Először örült, majd szomorúan nézegette az elegáns holmikat. Pár perc múlva visszaöltözött a koldusrongyokba. Mindenki megütközéssel nézett rá. Azzal magyarázta cselekedetét, hogy ilyen szép ruhában nem fog tudni koldulni. Erre becsomagolta az új ruhát és így adta oda.

A betegekkel úgy bánt, mint atya vagy testvér. „Szó nem tudja ki-fejezni – mondta róla egy nővér –, hogy milyen volt a betegekkel: maga a jószág, szeretet, gondoskodás, egyszerűség.” Mindenkiről gondosko-dott, magáról teljesen elfeledkezve. Az emberek sírtak, amikor elhagy-ták a kórházat. Karonfogva kísérte ki őket vagy kísértette ki gyermekei-vel. Nemcsak látásukat nyerték vissza, de legtöbbjük lélekben gazda-godva tért haza.

Olvassátok el a II. Korintusi levél 8. és 9. fejezeteit és beszélgetsetek róla.

Szent Péter apostol ezt írja az asszonyoknak: „Ékességüket ne külsőségekben keressék, abban, hogy hullámos a hajuk, arany ékszereket aggatnak magukra vagy drága ruhákat viselnek. Az Isten szemében az ember rejtett énje az értékes, a szív a maga békés szelídségében és zavartalan nyugalmaiban.” (I. Pét. 3,3–4)

– Mi a különbség a takarékoság és a zsugoriság között? – A zsugori meg akar tartani magának mindent és meg akar gazdagodni. Mindent sajnál magától és másoktól is.

– Szoktál adni zsebpénzedből, ha gyűjtenek jótékony célra?

– Mikor, milyen alkalommal?

– Át szoktad adni fölösleges javaidat másoknak, ruhádat, könyveidet, játékaidat?

– Meggondolod-e, hogy vajon szükség van arra, amit megveszel magadnak?

– Minek legyen bőkezű másokkal, hiszen eltékozzák, amit én nagy nehezen összegyűjtöttem és nekik adtam? – kérdezhetjük.

Jó szívvel és bőkezűen adott, nem tudták elviselni jóságát, könnyelműséggel vádolták azért, hogy nem különbözteti meg kinek van jogosan szüksége a segítségre és kinek nincs. Ilyenkor azt szokta válaszolni: „Inkább akarom, hogy az Isten irgalmasságomért könnyőreletesen ítéljen meg, mint hogy keményszívűségem miatt, irgalom nélkül elítéljen.”

Dr. Nagai Takashi sok pénzt kapott világsikert aratott könyveiért. A pénzt jótékony célokra fordította. Nagylelkűen adakozott az atombomba által elpusztított templom újjáépítésére, iskoláknak, kórházaknak, rászorulóknak. Mikor egyesek szemére vetették, miért nem teszi inkább félre a pénzt gyermekei számára, azt felelte: „Nem szabad csak a saját gyermekeinkre gondolni az általános romlás és szegénység közepette. Hiszen annyi a szegénnyé lett szerencsétlen most Nagaszakiban. Elsősorban a város, az ország felépítésén kell dolgoznunk, akkor gyermekeink is boldogok lesznek majd benne.

Ajánlott olvasmányok: Széchenyi Istvánról szóló könyvek, tanulmányok, naplója; Dr. Batthyány Strattmann László élettörténete: Csak eszköz vagyok (Klemm Nándor) Charles Dickens: Karácsonyi ének.

A CSERKÉSZ TESTBEN ÉS LÉLEKBEN TISZTA

Testünk tisztasága

– Mit kell tennünk azért, hogy testben tiszták legyünk? – Fürödni, ruhánkat tisztán tartani...

– Testünk ápolását néha túlzásba vihetjük. Ezt hiúságnak nevezzük. Ne essünk túlzásba szépítő és illatosító szerekkel, mert ez ugyanolyan helytelen, mint az ápolatlan test.

Margitot édesanyja igyekezett minden kísértéstől megóvni. Csak az volt a baj, hogy a természet rendkívüli szépséggel és megtévesztő bájjal ajándékozta meg az élénk szellemű leánykát. Margit hamar észrevette ritka természeti adományait és hiú lett. Ha ünnepi ruhát öltött magára, órákig el tudott gyönyörködni természetének arányosságában, szemeinek tüzes ragyogásában és arcának szépségében. Anyja sokszor mondta neki: „Leányom ne gyönyörködjél tested szépségében, melyet betegség vagy véletlen szerencsétlenség még virágzó fiatalságodban elrúthatsz, hanem arra legyen gondod, hogy szíved és lelked szépségét megóvd a világ csábításaitól és a hiúság bűnétől.” A jó szó egy ideig meg is tette hatását.

– Helyes mértéktelenül sok vizet elpocsékolni fürdőzéssel?

– A testben való tisztasághoz hozzátartozik lakásunk, kertünk utcánk, városunk tisztasága?

– Mit tehetünk ezek tisztaságáért? – Környezetünk tisztaságára nagyon ügyeljünk. Ne legyünk felelőtlenek kis dolgokban sem.

Egyszer egy anyát láttam három év körüli gyermekével autóbuszon utazni. A gyerek csokoládét evett. A papírt oda akarta adni anyukájának. – Dobjuk ki az ablakon! – mondta az anyuka és megfogva gyermeke kezét, közös erővel kidobták a szemetet az utcára.

– Miben hibázott ez az anyuka? – Gyermekeének rossz példát mutatott, szemetelt. A közterületet ugyanúgy kell védeni, mint szűkebb otthonunkat.

– Kik tanítottak benneteket rendre, tisztaságra?

– Mit mondanak az emberek arról, aki rendetlen, koszos, ápolatlan?

– Mi az emberek véleménye és a te véleményed arról, aki mindig jól ápolt, tiszta ruhában jár és környezetét tisztán tartja?

– Mondható általánosságban, hogy aki szereti a tisztaságot, a rendet, az valószínűleg a lelkében is igyekszik a rendre, tisztaságra? – Általában igen, de nem minden esetben.

A tisztaság egészségünk megőrzéséhez nagymértékben hozzájárul.

– Miért kell kezet mosni és mikor? – A fertőzések elkerüléséért, étkezések előtt vagy koszos munka után.

– Milyen érzés, amikor anyukátok tiszta, szépen vasalt ruhát ad nektek?

– Vigyázol ruhád tisztaságára? Hogyan?

– Ruhádat hogyan teszed le esténként?

– Milyen érzés a szép, tiszta, rendezett lakásban, kertben lenni?

– Voltatok már rendetlen lakásban?

– Mit láttatok, mi volt az érzésetek?

– Általában naponta hányszor szükséges fürödni vagy az egész testünket megmosni?

– Sportolás, nehéz-fizikai munka és izzadás után mit ajánlatos tenni?

– Milyen illatosító szereket használhatunk? – Olyant, ami nem túlságosan kihívó.

– Szoktatok segíteni, ha anyukátok takarít?

– Hogyan tartjátok rendben saját szobátokat, szekrényeteket, polcokat?

– Mit tudtok tenni iskolátok tisztaságáért?

– Táborozás alkalmával hogyan tartotok rendet?

– Hogyan lehet rendet tartani a hátizsákban?

– Fejlődő szervezetű fiataloknak mennyi szeszesitalt lehet fogyasztani?

– Milyen káros hatással van a szervezetre a dohányzás, szeszesital, kábítószer?

– Sportolsz-e? Mit? Milyen rendszerességgel? Reggel tornászol?

Lelkünk tisztasága

– Mit jelent az, hogy lélekben tiszta valaki? – Nincs bűne.

– Mit jelent az, hogy állapotbeli tisztaság? – Aki házasságban él, az hűséges házastársához; aki még nem házas, nem él szexuális életet.

– Kik tanítottak a lélek tisztaságára, rendjére?

– Mire tanítottak?

– Mi a véleményetek arról, ha valaki lelkében eltűri a bűnt, a szennyet?

– Miért nem jó ez?

– Mit tehetünk azért, hogy gondolatban tiszták legyünk?

„Nem az szennyezi be az embert, ami a szájába kerül, hanem ami elhagyja a száját, az szennyezi be az embert.” (Mt. 15,11) „...ami elhagyja a száját, a szívből származik, s ez az, ami beszennyezi az embert. A szívből törnek elő a gonosz gondolatok, a gyilkosság, a házasságtörés, a kicsapongás, a lopás, a hamis tanúság, a káromlás. Ezek szennyeznek be az embert.” (Mt. 15,18–20)

– Hogy milyen a szíved, a lelked, csak azon múlik, hogy milyen gondolatokkal barátkozol. Ha tetszenek neked a kétértelmű vagy sokszor nagyon is egyértelmű szavak, viccek, képek, folyóiratok, könyvek, filmek, videokazetták és nem küzdesz ellenük, elveszett ember leszel. Küzdjél ezek ellen, utasítsd vissza és véletlenül se legyenek tetszésedre. Tedd gondolataidat tisztává, ne engedd, hogy a szenny helyet kapjon benned. Nem az a baj, ha egy madár rászáll a fejedre, hanem az a baj, ha hagyod, hogy fészket rakjon a fejedre. Nem az a baj, ha jönnek rossz gondolatok, hanem az, hogy beleegyezésedet adod és elidőzől velük, sőt még keresed is őket.

Vess el gondolatot – és vágyat aratsz.

Vess el vágyat – és cselekedetet aratsz.

Vess el cselekedetet – és szokást fogsz aratni.

Gonzágai Alajost édesapja elvitte egy katonai gyakorlatra. A hét éves gyermek eltanult a katonáktól néhány trágár szót, amelyeket ismételt anélkül, hogy tudta volna jelentésüket. (ezért nem számított bűnéül). Amikor figyelmeztették erre és megtudta, hogy ez bűn, nagyon megbánta. Amikor meg pajtásai zálogosdit játszóttak, s arra akarták rávenni, hogy csókolja meg az egyik lányt, a legnagyobb méltatlankodással utasította ezt vissza. Nem akart játszani sem a maga, sem más szívével.

Ő a lelki tisztaság hőse volt. Tiszta ifjúvá lett mert kemény kézzel biztosította a lélek uralmát a test fölött. Sokszor hangoztatta: „Nem hiszem, hogy az ember vezeklés és lemondás nélkül hosszabb időre úrrá tud lenni a természetén.”

Vigyázzatok lelketek tisztaságára! Jobban mint testetekre mert a test elpusztul, a lélek azonban örökre élni fog. A tiszta lelkek boldogok lesznek odaát, de már itt a földön is megérik a túlvilág boldogságát, azt amiről az Úr Jézus beszél: „Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent.” (Mt. 5,8)

Szent Pál ezt írja: „...testvéreim, arra irányuljanak gondolataitok, ami igaz, tisztességes, igazságos, ami ártatlan, kedves, dicséretre

méltó, amit hallottatok és példámon láttatok, azt váltsátok tettekre, s veletek lesz a béke Isten.” (Fil. 4,8–9) Ha az emberek nagy része csak fele annyi időt foglalkozna lelkével, mint amennyit a testével, sokkal több megelégedett és boldog ember lenne. Biztosan többet érdemelne halhatatlan lelkünk tisztasága, mint testünk, amit oly nagyon kényeztetünk, dédelgetünk.

- Mít tehetünk lelkünk tisztaságának megőrzéséért? – Kerüljük a bűnre vezető alkalmat, rossz társaságot.
- Mondjatok példát a bűnre vezető alkalomról!
 - Küzdesz kisebb-nagyobb bűneid ellen?
 - Hogyan ellenőrzöd küzdelmed sikerességét?
 - Vezeted a lelki naplót vagy a Franklin táblázatot?
 - Mondjátok el a Tízparancsolatot!

Szent Pál apostol így tanítja az efezusi híveket: „Kicsapongásról és egyéb tisztátalanságról vagy kapzsiságról szó se essék köztetek, ahogy szentekhez illik. Ocsmány, léha vagy kétértelmű szót ne ejtsetek ki. Ez nem illik hozzátok, annál inkább a hálaadás. Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle erkölcstelennek, tisztátalannak, kapzsinak, más szóval bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában. Senki ne vezessen félre benneteket üres beszéddel, mert ezek miatt éri Isten haragja a hitelenség fiait. Tehát ne vállaljatok velük közösséget.” (Ef. 5,3–7)

- Hogyan lehetünk tiszták beszédünkben?

KEDVES CSERKÉSZTESTVÉREM! Szeretném megosztani veled gondolataimat, az ifjúkor legnagyobb próbatételéről a nemi érettség gondjairól.

A fajfenntartás ösztöne hozzátartozik emberi természetünkhöz. Isten reánk bízta az élet továbbadását. Férfinak és nőnek teremtette az embert, hogy a szerelemben egymásra találva családot alapítsanak, önmagukat szeretetből egymásnak ajándékozzák és gyermekeknek adjanak életet. Így jönnek létre a legszebb emberi kapcsolatok, a házastársi, az édesanyai – édesapai és gyermeki, a testvéri.

A serdülő korban, – 12–14 év között – jelentkezik a nemi ösztön. Ekkor még képtelen az ember a házasság minden követelményének eleget tenni. Családja fenntartásáról nem tud önállóan gondoskodni, nincsenek megfelelő tapasztalatai az életről. Meggondolatlanság lenne az erőt meghaladó közösség kialakítása. Még tanulnod kell és biztos megélhetési forrás szükséges ahhoz, hogy családotat önállóan eltarthassad.

Testileg azonban már érett vagy, az ösztön követelődzik. Mit tegyél? Erre kívánok választ adni.

Fordítsd energiáidat kötelességed teljesítésére! Javíts a tanulmányi eredményeden vagy foglald el magad nyelvtanulással, zenetanulással, művészetek megismerésével, tanfolyamokkal és az otthoni munkával. Tanuljál és dolgozzál!

Erős akarattal irányítsd vágyaidat! Gondolj az autóversenyzőre, aki minden erejével, ügyességével, tudásával azon van, hogy járművét a pályán tartsa és célba érjen. Egy meggondolatlan mozdulattal súlyos balesetet okozhat. Mennyit tanul, edz, hogy ne történjen baj és megszerezze a győzelmet. A te vágyaid ennél többet érdemelnek. Sajátítsd el a tested feletti uralmat. Ne éged el ifjúságod erőit házasságon kívüli nemi élettel.

Valaki már gondol rád, mint jövődöbeli szerelmesére és hitvestársára. Talán még nem ismer, de testben és lélekben tiszta házastársat remél benned 20–24 éves korodban. Számadással tartozol neki egész életedről. Gyakorold az iránta való hűséget és fegyelmezd vágyaidat, hogy tiszta ajándék lehessél annak, aki neked tartogatja a szívét. A saját boldogságod és a családod boldogsága függ attól, hogyan tudod vágyaidat megőrizni annak, akit majd az megillet.

Ne engedd képzeletedet megfertőzni porno képekkel – még úgynevezett „művészekkel” sem – újságokkal, könyvekkel, posztterekkel, naptárakkal, TV-vel, filmekkel, színházzal. Testünk Isten alkotása, ezért szent. Csak tisztelettel gondolhatunk rá. Amit megbecsülünk és értékesnek tartunk, azt gondosan óvjuk. Az értéktelen holmit a földre teszik és minden arrajárónak kínálják. Az aranyat, a drágakövet, erős üvegszekrényekben tárolják, biztonsági berendezésekkel őrzik. Tartsd távol magadtól a test olcsó lealacsonyítását, a nemiség árucikké történő kisajátítását.

„Felvilágosítást” olyan embertől kérjél, aki beszédében, életfelfogásában, viselkedésével, bölcsességéről tesz tanúságot, szellemi, lelki beállítottságú.

Kétértelmű társalgásban, viccmondásban ne vegyél részt.

Szeszes italtól befolyásolt állapotban az akarat előbb-utóbb meggyöngül, az érzékiség ellenállhatatlan erővel tör rád.

A meleg párnák közt való lustálkodás, sok bűn melegágya.

Másneműek társaságában viselkedjél természetesen. Ne legyen rajtad úrrá a féltékenység, de ne engedd meg a túlzott bizalmaskodást magadnak és másnak sem. Az okos ember erénye a másokból tiszteletet kiváltó tartózkodás. Sajátítsd el!

Vigyázz, nehogy vágyakat ébressz másokban, kihívó ruházattal, érintéssel, ámitással. Felelős vagy azért, ha embertársad súlyos érzelmi válságba kerül.

Lakásban, nyaralóhelyen, vikkendezések alkalmával csak szülők és test-

vérek jelenlétében legyetek együtt. A legtöbb baj forrása a meggondolatlanul kettesben töltött idő. Sokan mondták már, – „Tudok magamra vigyázni!” Mennyi szomorúsággal és bánattal gondolnak arra a pár órára, amit lopva vagy nyíltan kettesben töltöttek és testükben, lelkükben hordozzák súlyos következményeit. Lehet, hogy az egyik személy nagyon jól tudta mit akar és nem törődött a másikkal tett kárral, különösen lányoknál.

– Légy résen! Ne hagyd érzelmeidtől vezetni magad. Okosan tervezd meg jövődet.

– Lelked tisztaságát leginkább úgy őrizheted meg, ha gyakorlod az erényeket. Aki mindig a jóra és az értékesre törekszik, annak nem lesz a lelkében „hely” ahová a bűn beférközne. Tűzd ki magadnak célul egy-egy erény gyakorlását és meg fogod őrizni lelked tisztaságát, sőt ezáltal nagy kincsekkel gyarapodsz lélekben.

Isteni erények: hit, remény, szeretet.

Négy sarkalatos erény: okosság, mértékletesség, igazságosság, erősség.

Más erények: nagylelkűség, egyszerűség, együttérzés, bőjtölés, fegyelem, adakozás. Evangéliumi tanácsok: szegénység, tisztaság, engedelmesség. Ide vesszük a nyolc boldogságot: Mt. 5,3–13 és Szent Pál apostol szeretethimnuszát: I. Kor. 13,1–13. Olvassátok el és beszéljétek meg, hogyan tudjátok megvalósítani szóról szóra.

Más könyvek és a cserkészújság törvénytárgyát is olvassuk el és beszéljük meg!

Ajánlott olvasmányok: Biblia; Bölcsesség könyve; Jézus Sirák fiának könyve; Gyökössy Endre: Magunkról magunknak; Michel Quist: Így élni jó

Ősz hajszálak, barázdált arc jelezték Erzsi néni idős korát. De mintha az utóbbi időben megfiatalodott volna. Üdőbb és szebb lett. Egy alkalommal feltárta lelkét. Akkor értettem meg titkát.

– Sok jót lehet tenni embertársainknak kis figyelmességekkel.

Mindig van nálam egy-két reklámszatyor, mert számítok arra, hogy hirtelenében szükség lehet rá nekem vagy másnak. Egy alkalommal az autóbuszra várakozók közül valakinek elszakadt a táskája és tartalma a járdán szétgurult. Odaadtam a nejlonzsatyromat és segítettem az összeszedésben. Ez az ember a pillanatnyi kétségbeesés után megkönnyebbült.

– Amikor átadom ülőhelyemet a közlekedési eszközökön, örömmel teszem. Ezt megérik az emberek és jobb lesz a hangulatuk a hétköznapi gondok között.

Amikor beszélt ránéztem. Akkor vettem észre, hogy arca kisimult, háján az ősz hajszálak ezüstösen csillogtak, szeméből melegség áradt. Új élet kezdődött benne.

MELLÉKLET

ESTERHÁZY PÁL NÁDOR IMÁJA

Emlékezzél meg, Istennek dicsőséges Anyja, magyarok Nagyasszonya, szentséges Szűz Mária, emlékezzél meg örökségedről, amelyet hű szolgád, első királyunk és apostolunk, Szent István, neked följánlott és végrendeletében rád hagyott. Tekints kegyes arccal országodra, és dicső érdemeiddel légy szószólónk és közbenjárónk szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak őseink és minden ínségükből kiszabadultak, mert éber szemed folyton-folyvást vigyázott örökségedre, mindörökké áldott Nagyasszonyunk! Ezt mi biztosra vettük, ezért gyakran folyamodtunk hozzád, és tapasztalatból tudjuk és mondhatjuk, hogy éretted áldott meg minket az Úr. Ez a remény éltet most is, ez a bizalom lelkesít, hogy oltalmadban keressünk menedéket mi, a te néped, örökséged és nyájad, akiket szentséges Fiadról keresztényeknek neveznek, különös pártfogásodért pedig hazánkat Mária országának hívjuk és valljuk.

Azért emeljük föl tehát hozzád szívünket és kulcsoljuk imára kezünket, hogy alázattal eléd tárjuk könyörgésünket.

Oltalmazd és védjed hatalmas pártfogásoddal minden testi-lelki bajtól édes hazánkat, hogy Isten dicsőségére és néped vigasztalására mindenkor virágozzék. Eszközöld ki könyörgéseddel, hogy az Anyaszentegyházat, vagyis a katolikus hitet idehaza és mindenütt a világon fölmagasztalás érje: hazánk főpásztorainak és egész papságának nyerj isteni segítő kegyelmet, nekünk, híveidnek pedig tanulékony, engedelmes és az élő hit cselekedeteiben s gyümölcseiben bővelkedő szívet, hogy szent Fiad meg ne nehezteljen ránk és országát tőlünk joggal el ne vegye. Gyullaszd föl bennünk őseink buzgóságát és vezérelj a hitetlenkedőket az igazak okosságára, hogy mindannyian egy szájjal, egy szívvel-lélekkel, egy hittel szolgáljunk Fiadnak, a mi Urunknak, téged pedig tiszteljünk és valljunk Nagyasszonyunknak, pártfogónknak, amiként valósággal tiszteltek is dicső őseink.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk, magyar hazánk vezetőiért, hogy a Szentlélek ajándékai által fölvilágosítva megismerjék az igazságot, megbüntessék a gonoszt és megvédelmezzék az igazat, hogy a közjó előmozdításán őszinte igyekezettel fáradozzanak, az árváknak, özvegyeknek és ártatlanoknak igaz lelkiismerettel szolgáltassanak igazságot.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk, egész nemzetünkért. Légy hozzánk irgalmas; örökséged polgárait, akiket védelmed alá vettél, őrizzed meg minden bűntől; kormányozd és vezesd kegyességeddel, tartsd meg Isten szeretetében és félelmében. Esedezésed által nyerj a bűnbánóknak bocsánatot, az igazak-

nak állhatatosságot, a szűzeknek tisztaságot, a házastársaknak hűséget, az utasoknak szerencsés megérkezést, az özvegyeknek és árváknak gyámolítást, a szegényeknek pártfogást, a szomorúaknak vigasztalást, a megholt híveknek pedig örök nyugalmat.

Ne vesd meg esdeklő gyermekeidet és a bűnök bocsánatáért könyörgőket mindenkor tapasztalt irgalmaddal oltalmazd; mert bár mi megfogyatkozunk a gyermeki kegyeletben, te megmaradtál édesanyánknak és nagyasszonyunknak.

Légy minden bajos ügyünkben szószólónk szent Fiadnál, hogy az ő akaratára szerint rendezzük életünket és téged Nagyasszonyunknak, különös pártfogónknak valljunk és tiszteljünk életünknek minden napján.

Jó Anyánk! Te uralkodjál felettünk és szent Fiad, Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk. Fogadd kegyesen hódoló szívünk esdeklését, amelyet színed elé terjesztettünk, hogy közbenjárásoddal megsegítve, a jelen élet viszontagságai után, a síron túl, az örökkévaló boldogságra juthassunk.

Ti is, édes magyar hazánk védőszentjei: Adalbert (Béla) püspök, István király, Imre herceg, Mór és Gellért püspökök, László király, Erzsébet asszony, Szent Margit, Boldog Kinga és Jolán, (IV. Béla király leányai) Boldog Márk, István és Menyhért kassai vértanúk, Isten minden megdicsőült szentjével együtt esedeztetek érettünk, a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Amen.

II. RÁKÓCZI FERENC IMÁJA MAGYAR NÉPÜNKÉRT, MEGPRÓBÁLTATÁS IDEJÉN

Úristen! Igazság kútfeje, kegyelem kimeríthetetlen forrása, ki parancsolataidról megfélemedezett népedet némelykor a szolgaság jármával sújtod, hogy megtörjed gőgjét, s amint a büntetésben igazságot adtál, a megbocsátásban újból kegyelmet nyújts neki: bevalljuk Uram, őseink nyughatatlanságát, beismerjük mindennapi vétkeinket, amelyekkel ellened támadván, valóban megérdemeljük ostorodat. Rászolgálunk Uram, hogy nemzetünk dicsősége elenyésszék, s gyermekeink elfeledjenek magyarul imádkozni. Méltók vagyunk, hogy magvunk szakadván, eredetünk emlékezete és nemzetünk neve feledésbe merüljön, mivel elhajoltunk tőled, Istenünktől és Urunktól!

Mindazonáltal, ó Uram, tekintsd a nyomorúság ez örvényébe hullott népednek sóhaját, hallgasd meg a szegények, az özvegyek és árvák hozzád felsíró jajkiáltását! Tekintsd a bűnhődésre kész ártatlanoknak kiontott vérért, s ne feledkezzél meg irgalmasságod cselekedeteiről, melyekkel hajdan oly kegyesen elárasztottad szolgaságban sínylő választott népedet!...

Add végül, Urunk, legkegyelmesebb Atyánk, hogy felvétetvén népedbe, rendelésed útjáról le ne térjünk, hanem igazságtételeid öreivé válva útunk nyugalomban és békességben vezessen hozzád, ki végtelen kegyelmednél fogva azt akartad, hogy kiszabaduljunk a bűn szolgaságából és megváltassunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus által, ki a Szentháromságban veled él és uralkodik, mindörökkön örökké. Amen.

A JUTALOMRA LEGMÉLTÓBB TETT

Volt egy apának három fia. Gondolt egyet az apa és vándorútra küldte fiait azzal az ígérettel, hogy igen gazdagon megjutalmazza azt, aki a legnemesebb tettet viszi véghez. A fiúk egy szép napon elindultak és mindegyik iparkodott valami nagy dolgot cselekedni. Bizonyos idő múlva hazatértek.

A legidősebb fiú apja elé állt és így szólt: – „Hallja Édesapám fiad nemes tettét! Vándorlásomban a sors egy-nyomorult parasztviskóba vezetett. Az apa és anya ragályos betegségben feküdt, szegényes szalmaágyon. Három félmeztelen, éhségtől kiaszott gyermek ült mellettük, hol kenyérért kiáltottak, majd a hideg miatt panaszkodtak. Megesett rajtuk a szívem és odaadtam a szegényeknek mindenemet, amim csak volt. Ápoltam a beteg szülőket és nem távoztam el, amíg föl nem gyógyultak.” Az apa örömében megölelte fiát. „Nemesen cselekedtél – mondta neki – az élet könyvébe föl van jegyezve. Isten dúsan megfizet érte. De hadd mondják el tetteiket testvéreid is.

– „Kedves apám! – szólt a második – vándorlásom során egy égő épülethez érkeztem. Vadul ropogott a tűz, az egész ház lángba borult. Mellette egy anya állt jajveszékelve, és kezeit tördelve kiáltózott – Jaj gyermekem, egyetlen gyermekem! – Egy nemes úr pénzzel telt erszényt mutatott föl, hogy annak adja, aki a gyermeket megmenti. Én rögtön az égő házba futottam és szerencsésen kimentettem a gyermeket s átadtam anyjának. Amikor a gróf a pénzt át akarta nekem adni, én észrevétlenül elmentem onnan.” A bámuló apa alig talált szavakat, az önzetlen nemes tett dicséretére.

Előállt a harmadik fiú és így szólt: „Apám, kevés alkalmat találtam, hogy jutalomra méltó legyek. Az előbbiekhöz mérve, csekélység, amit én tettem. Midőn egyszer gondolataimba merülve a folyó partján sétáltam nem messze a vízeséstől egy fiatalembert láttam csónakjában a folyópartnál aludni. A csónak kötele lassan szétbomlott és a csónak elindult. Elhatároztam magamban, hogy a veszélybe került embert megmentem. Még néhány perc és a mélységbe sodorta volna az ár. De amikor közelebből megláttam, felismertem, hogy ő az, aki nekem sok rosszat tett. – Ellenségemet mentsem-e meg? Hadd vesszen! – gondoltam első pillanatban. De a lelkiismeretem megszólalt: „Éppen azért, mert ellenséged mentsd meg, mert azzal, aki veled

rosszat tett, keresztény kötelességed jót tenni!” Beugrottam a vízbe és a csónakot a parthoz húztam.” Ezt hallván az apa így szólt: „Te vitted végbe a legnemesebb tettet, mert aki ellenségével jót tesz, annak előbb le kell győznie saját magát, ellenszenvét, ami mindennél nehezebb.

ISTEN NYOMAI

Francia tudós utazott a sivatagban. Néhány arab bennszülött kísérte és vezette az ismeretlen utakon. Ezek az arabok vallásos mohamedánok voltak. Különösen az egyik tűnt ki vallásosságával. Minden este, amikor lenyugodott a nap, elővette szőnyegét, letérdelt és elvégezte imádságát. Mikor ezt a tudós látta, gúnyosan megjegyezte:

- Mit csinálsz?
- Imádkozom, válaszolta a bennszülött.
- De hát kihez imádkozol?
- Allahhoz, az én istenemhez.

A tudós mosolygott és tovább érdeklődött.

- Láttad te már valaha az Istent?
- Nem!
- Megfogtad már valaha kezedd az Istent?
- Nem!

– Akkor te bolond vagy mert olyan valakit tisztelsz, akit sohasem láttál és érintettél.

Az arab nem vitatkozott. Lefeküdtek. Reggel a tudós ébredt elsőnek és kilépett a sátorból. Körüljárta a sátrat és így szólt az ébredező arabhoz:

- Az éjjel tevék jártak sátrunk körül.

Ekkor felcsillant az arab szeme és ezt kérdezte a tudóstól:

- Láta ön a tevéket?

– Nem!

- Megfogta, megtapogatta kezével a tevéket?

– Nem!

– Hát akkor igazán érdekes tudós ön, aki olyan tevékről beszél, amelyeket se nem látott, se meg nem érintett.

– Ohó, ellenkezett a tudós, de itt a homokban te is megláthatod a tevék nyomát.

Ebben a pillanatban megjelent az ég alján a felkelő nap, ragyogó színekben tündökölve. Az arab feléje mutatott kezével és csak ennyit mondott:

– Nézze és lássa ott az Isten nyomát és ebből megtudhatja, hogy valóban létezik...

TERMÉSZETTUDÓSOK ISTENRŐL

Kepler, a híres csillagász, *Mysterium Cosmographicum* (ejtsd: misztérium kozmografikum) című munkájában a zsoltáros szavait idézi: „Az eget Isten dicsőségét hirdetik.” Amikor harmadik törvényét fölfedezte, a csillagvilág csodás harmóniájától elbűvölve így zengi az isteni igazság dicséretét:

– Nagy a mi Istenünk, nagy az Ő hatalma, végtelen az Ő bölcsessége. Dicsérjétek Őt eget és földek, nap és csillagok a ti sajátos nyelveteken... Őt akarom én is magasztalni. Őt, az én Uramat és Teremtőmet, ameddig csak élek. Őt illeti a dicséret és tisztelet mindörökkön örökké ámen...

Egy másik helyen így fejezi ki csodálatát és Isten iránti hódolatát:

– Mielőtt fölkelek az asztaltól, amelyen kutatómunkám végzem, nem tehetek mást, mint kezemet és szememet az égre emelem és alázatos imádságot küldök a Teremtő felé...

A Világ harmóniája című könyvét ezzel az imádsággal fejezi be:

– Uram és Teremtőm! Megköszönöm Neked, hogy teremtésedben ilyen nagy örömmel ajándékoztad meg kereső, kutató szellememet! Műveid nagyságát hirdetem az emberek között, amennyire azt korlátolt értelmemmel megragadhattam és megérthettem. Ha valami olyasmit mondtam volna, amely kisebbitené fölségedet és méltatlan lenne Hozzád, most bocsánatodat kérem érte...

Newton, a másik világhírű csillagász, mindig megemelte kalapját, valahányszor Isten nevét kiejtette. Egyik könyvében többek között ezeket írja:

– A naprendszer csodálatos világa, a bolygók, üstökösök és csillagok csakis egy mindentudó és bölcs Lény tervei szerint jöhetnek létre. És ha minden állócsillag egy miénkhez hasonló naprendszer középpontja, az még inkább azt bizonyítja, hogy egy Mester és egy Úr hozta létre mindezeket. Eből következik, hogy az Isten valóban élő, bölcs, és mindenható Isten, aki végtelenül tökéletes és magasan fölötte áll az általa teremtett világmindenségnek... Nem tudom, mit gondol rólam a világ, de én egy olyan kisfiúhoz hasonlítom magam, aki a tengerparton játszadozik. Elgyönyörködik a hullámok játékában, de az igazság hatalmas óceánja rejtve marad előtte. Amit tudunk, az csak egy csepp a tengerből. Amit nem tudunk, az maga az óceán...

És mert ily alázatosan vélekedett roppant tudásáról, méltán díszíti sírját a következő felirat: Itt nyugszik Newton Izsák, a természet, a történelem és a Szentírás buzgó kutatója. Nagy bölcsességgel mutatott rá az Isten nagyságára és életével hirdette az Evangélium egyszerűségét és igazságát.

ÁLLATOKAT MEGVÉD ÜLDÖZŐIKTŐL

Godorik remete az évek múlásával annyira eggyé lett az erdő életével, hogy még a vadak is mint bizalmas barátjukra és védőjükre kezdtek feltekinteni rá. Egyszer Rajnulf püspök rokonai egy hatalmas szarvast vettek üzőbe. Az üldözött vad egyenesen Godorik kunyhója felé futott, s mikor odaért, fájdalmas bőgéssel bebocsátásért könyörgött. A szentnek megesett rajta a szíve s tévovázás nélkül bebocsátotta a minden ízében remegő állatot. Kevéssel utóbb odaértek az üldöző ebek és nyomukban a vadászok. Godorik a nagy lárma hallatára kiment kunyhója elé, de a vadászok kérdésére, „nem látta-e a szarvast”, lakonikusan csak ennyit felelt: „Isten tudja, hol van.” A vadászok nem vették észre a válasz kétértelműségét, sőt még bocsánatot kértek a szent remetétől, amiért magányának áhítatos csendjét megháborították. És ez az eset korántsem áll magában. Nyulak, őzek, szarvasok számtalanszor menekedtek Godorik kunyhójába üldözőik elől. És ő mindannyiszor szívesen fogadta őket és csak akkor adott engedélyt a távozásra, mikor már túl voltak minden veszedelmen. De az is megtörtént, hogy a tél dermesztő hidegében didergő madarak repültek rá és így melengették elgémberedett tagjaikat.

A VERÉB

(A szeretet ösztöne)

Vadászatról tértem meg és a kerti úton mentem hazafelé. A kutyám előttem futott. Hirtelen megállt, aztán lassabban kezdett előrelopózni, mintha vadat szimatolna. Végignéztam az úton és egy fiatal verebet pillantottam meg. A csőre még sárga volt és a feje pihés. Leesett a fészekből, mert a szél lerázta a nyírfáról. Most a porban vergődött és kiterjesztette szárnyait. Kutyám lassan közeledett feléje, ekkor a közeli fáról egy veréb szállt le. Mint a lezuhanó kő csapott le a kutya előtt és kétségbeesett csipogással esett neki a kutya tárt szájának. Saját testével védelmezte fiókáját, közben teste remegett a félelemtől. Óriási szörnynek tűnt előtte a kutya, mégsem tudott nyugton maradni. Az akaratánál erősebb hatalom hajította le a kutya elé. A kutya megállt és hátrálni kezdett. Benne is tiszteletet ébresztett a magasabb hatalom. Gyorsan magamhoz szólítottam a kutyát és a veréb iránti tisztelettel mentem tovább. Tiszteletet keltett bennem a madár szeretetének megnyilatkozása.

A szeretet – gondoltam magamban – erősebb, mint a halál és a halálfélelem. Csak a szeretet segítségével áll fenn a világ és mozog az élet.

(Turgenyej)

GERÁZIMUS REMETE ÉS AZ OROSLÁN

Gerázimus hitvalló életéből a következő megkapó történet maradt fenn. Gerázimus a Jordán partján elmélkedett, amikor egyszer csak egy oroszlán került elébe. A puszták rettegett királyának hangja most fájdalmas panaszkodás volt. Megdagadt lábát reménykedve nyújtogatta a remete felé. A szenvedő állat közeledése fölbátorította Gerázimust: megnézte lábát, s ott csakhamar meglátott egy jókora tövist. Megkönyörült a szegény párán, kihúzta a hatalmas tövist, kinyomta a felgyülemlett gennyet, megtisztította s bekötözte sebet. A hálás oroszlán ettől az időtől kezdve csodálatos módon nem tágított jótévedője mellől, hanem hűséges kutya módjára követte őt mindenfelé. A jámbor aggastyán gondoskodott, hogy kísérője táplálékban ne szenvedjen hiányt. Azonban az Úr magához szólította a remetét s az oroszlán magára maradt. A többi remete nem engedte az állatot a temetésre, de viszont továbbra is gondoskodni akartak róla. Amikor legközelebb az oroszlán szokott táplálékát nem a régi gazdájától kapta, hangjával jelezte, hogy régi urát keresi. Az ételhez nem nyúlt hozzá; tekintetén és hangján észre lehetett venni, hogy szenved. Nem lehetett megnyugtatni. Végre is a remetefőnök kivizsgálta Gerázimus sírjához, ahol ő maga térdreborulva sírni és imádkozni kezdett s az oroszlán megérthette, miről van szó. A hálás állat földre vetette magát, a göröngyökhöz verte fejét s nem távozott jótévedője sírhantjáról, míg csak ki nem múlt.

Ez az oroszlán egy ember iránt való hálából lemondott mindarról, ami neki mint oroszlánnak kedves volt. Otthagyta a pusztát, a szabadságot, a vadságot, a rablást s hű maradt jótévedőjéhez. Ez az állat leckét adott az embernek, hogy az Úristentől vett sok-sok jóért valósítsuk meg a Jelenések könyve írójának buzdítását: „Légy hű mindhalálig, s neked adom az élet koronáját.” (Jel. 20, 10.)

AZ ÁLLATVILÁG ÖKÖLVÍVÓJA

Valahányszor ellátogatok az állatkertbe, mindig hosszasan elidőzöm az ausztráliai óriáskenguru udvara előtt. Érdekes állat ez a kenguru! Milyen nagyságú? Állva körülbelül két méter magas. Rendszerint azonban ülni szokott, erős combjára és farkára támaszkodva. Így is mintegy másfél méter magas. Ha a kenguru ugrálni kezd udvarában, ezt olyan esetlenül teszi, hogy az embernek nevetnie kell. Pedig nem is olyan ügyetlen állat, mint első látásra gondolnánk. Odakint a vadonban minden üldözője elől el tud menekülni. Hatalmas hátsó lábaival háromméteresekeket ugrik és egy üldözője sem képes utolérni. Egyébként nagyon szelíd állat. Ezt észreveheted jószágos tekintetén.

A menekülésben van az ereje. Nagy veszély esetén képes kilenc métert is ug-rani. Óránként nyolcvan kilométert is megtesz, és ezt a tempót akár reggeltől estig bírja. Ha kutyák veszik üldözőbe, rendszerint a vízbe menekül. Persze a vérszomjas ebek ide is követik. Mikor azonban már a mély vízbe jutnak, a kenguru a víz alá nyomja a kutyák fejét, amíg csak meg nem fulladnak. Ha nincs más hátra, akkor a szárazföldön is fölveszi üldözőivel a harcot. Ha mé-teres farkával rávág a kutyára, annak azonnal vége. Ennek és csodás ugró-művészetének köszönheti, hogy nem sikerült ellenségeinek kiirtani fajtáját.

A legérdekesebb azonban az a szőrrel bélelt táska, ami a kenguru hasa alatt helyezkedik el. Ebből nézegetnek kifelé a kíváncsi kis kenguruk. Mint-egy két és fél centiméter nagyságú a kenguru, amikor a világra jön. Egy do-log már akkor is ki van fejlődve rajtuk és ez a kezük. Csaknem olyan, mint az ember keze. Ennek segítségével bújnak anyjuk meleg erszényébe, ebbe a meleg pólyába, ahol anyjuk mellén a táplálékot is megtalálják.

Ha egy kenguruanyát üldözőbe vesznek és elfognak, sohasem találják meg erszényében csecsemőit. Menekülés közben ugyanis elrejtí őket egy-egy bokorban. Csak akkor megy vissza értük, amikor elmúlt a veszély.

Még egy érdekes tulajdonsága van a kengurunak. Igen szeret bokszolni. Ezért is szokták az ökölvívó egyesületek címükre festeni a kengurukat.

A kenguruk csordában élnek és egy csapatba mintegy 20–25 kenguru tartozik. Kora reggel és alkonyatkor ropogtatni kezdik a fűvet és a leveleket. Délben azonban pihennek és játszanak. Legkedvesebb játékuk, legkedve-sebb sportjuk az ökölvívás. Kezüik igen hasonlít az emberi kézhez. Két ken-guru bokszolóállásba helyezkedik. Kezüket védőn mellük elé tartják és erős farkukra támaszkodnak. Ebből az állásból indulnak támadásra. Az első kör után szünet következik, azután tovább folyik a küzdelem. Persze nem azért játszanak, hogy a másikat legyőzzék. Magában a játékban és nem a győze-lemben lelik örömuiket.

Ha a bokszoló kengurucsaládot látjuk, mosolyra fakadunk. Ám ebbe a mosolyba belevegyül a csodálkozás érzése is. Igen, a csodálkozás és a tisztelet a Teremtő iránt, aki úgy alkotta meg a kengurukat, hogy ma is, mint ausztráliai őserdők királya élhesse különös életét.

A VAK KUTYA

Sajnos igen sok gyerek hajlamos arra, hogy kínozza az állatokat. Igaz, hogy az állatnak nincsen lelke, de azért ő is érez, érzi a fájdalmat. Ezért bűn az állatkinzás. Néha olyan sok jót tesznek velünk, hogy még egy embernek is becsületére válna. Erről szól a következő történet is.

John Thomas angol fiatalember már gyermekkorra óta vak. Most 26 éves. Londonban él rokonainál és a telefonközpontban dolgozik. Itt csak a hallásra van szüksége és ezért példásan ellátja munkáját. Ezenkívül igen kifinomultak a tapintószervei és ujjai is nagyban segítik munkájában. Sohasem téved, amikor egy megszakadt vonalat helyre kell állítani. Szelíd és türelmes ember, aki hősieen viseli a vakság keresztjét.

Csak egy nagy nehézsége van életében: az út otthonától munkahelyére. Számos útkereszteződésen kell átkelnie és különböző autóbuszra átszállnia. Szerencsére a fiatalember nincsen egyedül, hűséges kutyája vezetgeti. A kutyát a vakok egyesületétől kapta és erre a célra lett kiképezve. Így aztán könnyebben ment a közlekedés.

Egy idő óta John észrevette, hogy kutyája különösen viselkedik. Amikor hazaérkeztek, elbújt a sarokba és nem hízelgett gazdájának, mint azelőtt tette. Végül John elhatározta, hogy elviszi kutyáját az állatorvoshoz. Itt megállapították: a kutya megvakult. Thomas könnyekre fakadt e bejelentés hallatára. De nemcsak ő sajnálkozott emiatt. Szinte egész Londonban részvétet keltett a dolog. Most derült ki, hogy a kutya már két éve vak volt, de mivel jól ismerte az utat, hűségesen teljesíteni tudta vak gazdája vezetését. Szerencsére egy komoly operációval sikerült az egyik szemét meggyógyítani és most már ismét kísérheti gazdáját munkahelyére.

ASSISI SZENT FERENC BESZÉLGET A MADARAKKAL

Kedves testvérekém, édes madarak! Olyan kiváltságos ajándékot adott nektek a jó Isten, amelyet az embertől megtagadott: repültök, mint az angyalok. Szabadon szálldogáltok a természet birodalmában, tisztán a föld porától. Szeretetet oltott szívetekbe, meleg fészkekben boldogan nevelitek kedves fiókáitokat. Nektek adta a fákat és bokrokat lakóhelyül, ahol biztonságban elrejtőzhettek, hideg és meleg ellen védelmet letek, táplálékot találtak. Nektek adta a rovarokat, férgeket, hogy pusztításukkal használjatok az embernek és jótevő növényeiteknek. Nektek adta a patakokat, hegyeket, völgyeket. Nem szántotok, vettek, de azért arattok; nem fontok, szőtök, de azért különféle díszes, puha, tiszta ruhátok van, más télen és más nyáron. Ezt a sok jót háláljátok meg a Teremtőnek legbájosabb adományokkal, ékesszóló énekléseetekkel. Zengjétek háladalt a jó Istennek és zengjétek együtt az angyalokkal: „Dicsőség a magasságban Istennek és békesség földön a jóindulátú embereknek!”

CSAK EGY HERNYÓ

(Rend a természetben)

A természet háztartásában minden dolognak megvan a maga jelentősége. Semmi sem céltalan benne. Még a hernyónak is megvan a maga haszna. Mi sokszor haragszunk rá, mivel lerágja kertünk virágait és a fák leveleit. Ausztráliában azonban a hernyók mentették meg egy legyőzhetetlennek látszó vészedelemtől az életet.

Ezt a veszélyt a fügekaktusz jelentette, amely csaknem sivataggá változtatta a termőföldeket. Először nem bántották az emberek, mert gyümölcséből finom lekvárt készíthettek. Hamarosan azonban kiderült, hogy milyen nagy ellensége az embernek. Egyre inkább elszaporodott és megkezdte vándorlását a földeken. Hamarosan sok ezer hold termőföldet foglalt le magának. Két év alatt egész sereg virágzó települést pusztított el és a földművesek szinte tehetetlenek voltak vele szemben. Irtották tűzzel, vízzel, de minden hiába. Sem a hegyek, sem a folyók nem tudták útját állni. Az ember szinte kiszámíthatta azt az időt, amire a fügekaktuszok egész Ausztráliát meghódítják. Természetesen az állam vezetői mindent elkövettek, hogy ennek a vészelynek útját állják. A harc 1924-ben kezdődött meg ellenük. Nyolcezer ember indult támadásra a törpekaktuszok ellen. Különféle méreggel öntözték és így próbálták megakadályozni térhódítását. Mindhiába! Ha sikerült is egy-egy területről kiszorítani, máshol kétszer annyit hódított el. A bajt csak tetézte a tény, hogy a mérgek kiirtották az állatokat is. Így aztán a törpekaktusz elleni küzdelem egészen kilátástalannak látszott. Végül mikor már mindenki elvesztette a reményt, az ausztrál földművelésügyi minisztérium fölhívta a figyelmet egy érdekes hernyófajtára, amelynek latin neve: *Caetoblastis cactorum*. (ejtsd: cetoblasztisz kaktorum) Hamarosan behoztak néhány ilyen hernyót a távoli országokból. És íme, mi történt? A hernyó néhány nap alatt végzett a kaktusszal és mohón újabb zsákmányt keresett. Íme, megtalálták az orvoslást. A hernyókat három hajó szállította Ausztráliába, és ezek hamarosan végeztek a fügekaktuszokkal. Isten semmit sem teremtett hiába és tudta, miért van szükség a sokszor oly sok kárt tevő hernyókra is...
4—5 file kimaradt

BOZÓ AZ ELEFÁNT

(A jóság hatalma)

Azt tartja egy bölcs mondás: megérteni annyi, mint megbocsátani. Ezt igazolta a cirkuszi elefánt, Bozó esete is. Mindig nagy tetszést aratott és különösen a gyerekek szerették. A hatalmas sátor porondján vígan járta a valcert,

majd egy ormányába fogott zászlóval vezényelte a zenekart. Egyszer azonban hirtelen megváltozott. Egy héten belül háromszor is megtámadta és csaknem halálra taposta idomítóit. Dühösen trombitált és mindenkit elzavart közeléből. Még a gyerekeket is, akik mogyoróval akartak kedveskedni. Sehogy sem tudott megnyugodni. A cirkusz vezetősége tehetetlenül állt vele szemben. Végül elhatározták: nincs más hátra, mivel veszélyezteti az emberek életét, meg kell ölni. Amikor az Állatvédő Egyesületben ezt megtudták, küldöttséget menesztettek a cirkusz igazgatójához és igyekeztek eltéríteni tervétől. Minden hiába! Az igazgató, hogy felkeltse az érdeklődést, nyilvánosan akarta kivégeztetni az elefántot. Meg is telt vasárnap a nézőtér. A dühöngő elefántot elővezették és az emberek készenlétben álltak fegyvereikkel. Bozó nyugtalanul járt körbe-körbe. Fel-felemelte ormányát és trombitált, mintha csak sejtené, hogy mi vár reá. Hatalmas ketrec mellett állt az idomító-mester, frakkban és cilinderben. Az igazgató intésére várt, hogy végezzen az elefánttal. Egyszer csak eléje lép egy tömzsi ember és így szól hozzá:

- Ne bántsák az elefántot, hagyják életben!
- Nem lehet mert veszélyezteti az emberek életét!
- Engedjenek be hozzá a ketrecbe és én két perc alatt megszeliđitem!

Az igazgató ránézett az idegenre és azt mondta:

- Két perc alatt széttapossa magát.
- Gondoltam, hogy ezt válaszolja, mosolygott a tömzsi emberke. Ezért elkészítettem egy írást, amely szerint vállalom a felelősséget. Az igazgató elolvasta az ügyvéd által kiállított írást.

– Minden rendben! Bemehet a ketrecbe! Ekkor az ismeretlen ember levetette a kalapját és a kabátját.

– Most pedig – mondotta – kinyithatják az ajtót. Bozó vérben forgó szemmel nézett a ketrecajtóra és izgatottan várta, hogy mi történik. Az ember belépett minden fegyver nélkül és maga mögött becsukta az ajtót. Bozó figyelmeztetően felordított. A betolakodó azonban halkan beszélni kezdett. Amikor az elefánt az első szavakat meghallotta, hirtelen elcsendesedett. A közönség egyetlen szót sem értett, de úgy látszik, hogy Bozó megértette. Hatalmas teste nem reszketett többé, sőt egészen megszeliđülve boldogan forgatta hatalmas fejét. Mintha a különös idegen szavai megsimogatnák. A szeliđítő pedig egyre közelebb lépett hozzá. Megsimogatta és sétáltatni kezdte a ketrecben. A közönség dörgő tapssal jutalmazta a bátor állatbarátot. Ő pedig kilépett a ketrecből és magyarázatul ezeket mondta:

– Bozó nem rossz és nem veszélyes állat. Csak honvágya van. Én hindu nyelven beszéltem vele és erre megszeliđült. Hiszen ő is Indiából származik és ezt a nyelvet hallotta a legtöbbet. Nyugodtan szabadon engedhetitek, jó ideig semmi baj sem lesz vele. Ezeket mondotta az ismeretlen ember és eltávozott.

Az igazgató pedig megnézte a nyilatkozatot és rajta az aláírást. Egyszerre mindent megértett. A különös szeliđítő Kipling volt, a híres angol író, aki Indiában született. Állattörténeteit az egész világon olvassák és ismerik.

DR. SZENT-GYÖRGYI ALBERT NOBEL-DÍJAS TUDÓS IMÁJA

† 1986. okt. 22.

„Uram! Ne hagyj, hogy leromboljam az élet templomát. Engedd, hogy hasznomra váljak a tudás, hogy hasznossá lehessen általa. Adj méltóságot rövid napjaimnak.” (élt 93 évet)

SZENT FERENC MEGSZELÍDÍTI A GERLÉKET

Történt, hogy egy legényke egy csomó gerlét fogott és éppen eladni vitte őket, amikor Szent Ferencel összetalálkozott. A Szent mindig nagy gyöngédséget tanúsított a szelíd állatok iránt, ezért szánakozva nézett a gerlékre és azt mondta a legénykének: – Ó, kedves fiacskám, kérlek, add nekem ezeket a gerléket, akikhez a tiszta, alázatos és hű lelkeket hasonlítja a Szentírás, nehogy ezek a jámbor és ártatlan madarak kegyetlen emberek gyilkos kezeibe kerüljenek.

A legényke Isten indítására habozás nélkül odaadta valamennyit. Szent Ferenc pedig ölébe telepítette őket és kedvesen így kezdett beszélni hozzájuk: – Ó, húgaim, egyszerű, ártatlan és tiszta gerlicék! Miért engedtétek magatokat megfogni? Most hogy sikerült megmentenem a haláltól benneteket, fészket készítek számotokra, hogy a Teremtő parancsa szerint szaporodjatok és sokasodjatok.

Valóban fészket készített számukra, ők pedig elhelyezkedvén tojásokat tojtak benne s a barátok szeme láttára költötték ki fiókáikat. Szelíden elégelek Szent Ferenc és testvérei társaságában, mintha ott, a baromfiudvarban fölnevelt csirkék lettek volna. Soha szét nem repültek addig, amíg Szent Ferenc áldásával el nem bocsátotta őket.

A legénykének pedig, akitől a gerléket kapta, azt mondta Szent Ferenc: – Fiacskám, te még egyszer tagja leszel ennek a rendnek és dicséretesen fogod szolgálni Jézus Krisztust. – Így is történt, mert a legénykéből barát lett és nagy jámborságban élt a szerzetben.

Krisztus dicséretére. Ámen.

KORMOS (Állatkínzás)

Kormosnak hívták a rongykereskedő kutyáját. Miközben a kereskedő bement a házakba, hogy összeszedje a rongyokat, a hűséges kutya őrizte az ócska kordét, amelyen a rongyot szállította. Az is megtörtént elég gyak-

ran, hogy gazdája bement a kocsmába és ilyenkor Kormosnak sokat kellett várakoznia. Emellett nem volt valami jó élete a rongykereskedő mellett. Gyakrabban kapott verést, mint ennivalót. Nem egyszer az utcagyerekek is megdobálták. Ennek ellenére Kormos hűségesen kitartott gazdája mellett. Úgy őrizte az ócska kordét, mintha drágakövek lennének rajta.

Csak egy jó barátja volt Kormosnak a kis Tibi személyében. A rongykereskedő melletti házban laktak. A kisfiú nagyon sajnálta az agyonkínzott állatot és csaknem mindennap vitt neki egy-egy darab kenyeret, csontot. Valahányszor Tibi megjelent a rongykereskedő udvarában, Kormos boldogan és farkcsóválva üdvözölte. Ha ilyenkor meglátta őket a kereskedő, mindig dühös lett. Ráütött a kutyára és így kiáltott a kis Tibire: ugye azért jössz ide, hogy rongyot lopj. Ezért akarod a kutyát is megszeliidíteni.

– Ugyan mit kezdjek én a maga rongyaival bácsi? – felelte Tibi.

– No, ne nézz engem olyan butának! Nem te vagy az első, aki ilyesmivel próbálkozik. Tűnj el gyorsan a szemem elől!

Szomorúan nézett Kormos kis barátjára, aki lassan kiment az udvorból. Sajnos gazdája ellen nem tudta Tibi sem megvédeni a kutyát, de ha a gyerekek bántották, mindig védelmére kelt.

Az egyik nap néhány csavargó egy bádogdobozt kötött a kutya farkához, mely benzinnel volt megtöltve. Ezt meg is gyújtották és a szegény állat megrémülve szaladgált a rongyokkal megrakott kocsi körül. Mikor ezt Tibi meglátta, a kutya segítségére sietett. A rongykereskedő azonban azt hitte, hogy Tibi kötötte Kormoshoz a benzinesdobozt. Ezért dühösen nekitámadt a kisfiúnak.

– Nem én kötöttem a kutya farkára az égő dobozt, mondotta Tibi. Ha nem veszem le kutyájáról a dobozt, az összes rongya elégett volna.

– Hazudsz! – kiáltotta a kereskedő és öklével a kisfiúra támadt. Mikor ezt Kormos meglátta, nekiugrott gazdájának és beleharapott a kezébe.

– Te ördögfajzat – kiáltotta – majd megtanítlak én, hogyan kell tisztelni a gazdádat! Ezzel verni kezdte a kutyát és Tibi attól félt, hogy a csontjait is összetöri. Odalépett tehát hozzá, hogy megfogja a kezét. Erre a rongykereskedő még dühösebb lett és úgy fejbevágtá Tibit, hogy az eszméletlenül esett össze. Az emberek fölfigyeltek a verekedésre és ők vitték haza a kis Tibit. Az orvos megvizsgálta és agyrázkódást állapított meg. Hosszú ideig élet-halál között lebegett. Közben lefotgák a rongykereskedőt és börtönbe zárták. Mikor Tibi magához tért, az volt az első kérdése: – Mi van Kormossal? Szülei azonban nem tudtak erre válaszolni mert senki sem törődött a kutyával. Közben kiderítették, hogy gazdátlanul kóborol és a szemétdombról éldegél.

– Édesanyám – kérte a kis Tibi – vegyük magunkhoz a Kormost és ha meggyógyulok, gondozni fogom! Szülei az orvos tanácsára teljesítették kérését. Ettől kezdve Kormosnak is jobbra fordult a sorsa és mindig együtt lehetett hű barátjával.

DOX A MESTERDETEKTÍV

(Állatszeretet)

– Maimone hadnagy?

– Igen, én vagyok.

– Nagyon kérem, azonnal jöjjön a Dox kutyával! Betörték egy ékszerész üzletébe, szemben a színházzal.

Néhány perc múlva már be is lépett a hadnagy a pompás rendőr-kutyával az ékszerüzletbe.

Dox megszagolgatta az éjjeliőr ruháját, aki rövid ideig ugyan, de birokra kelt a betörővel. Azután elindultak. Fél óra múlva megállt Dox egy pincelakás ajtajában. Dühösen támadt az előjövő férfire. Ez persze tagadta a betörést. A rendőr magával vitte és megmutatta az éjjeliőrnek. Ő is azt mondta, hogy nem ez volt a betörő.

Maimone hadnagy Doxra nézett és ezt mondta:

– No, most félrevezettél minket! Legközelebb jobban figyelj!

Úgy látszik azonban, hogy Dox nem értett egyet gazdájával. Ugatni kezdett és ismét bement az ékszerüzletbe. Fölvett a földről egy gombot és gazdájához vitte. Ezután visszavezette a hadnagyot a pincelakáshoz. Itt egyenesen a ruhásszekrényhez sietett. Kinyitották. Ő pedig előrángatott egy kabátot. Egy gomb hiányzott róla. Az a gomb, amelyet Dox az ékszerboltban megtalált. Most már nem volt nehéz vallomásra bírni a tolvajt.

Dox, ez az olasz rendőr-kutya 1946-ban született. Mintapéldánya a német juhászkutyáknak, versenyzett már a világ leghíresebb kutyáival. A francia Xorróval, az angol Rexszel, de ő lett a győztes. Négy arany és 28 ezüst-érem birtokosa. Maimone hadnagy negyvennapos korában kapta meg a kutyát. Azóta elválaszthatatlan jó barátok. Egy szobában laknak és ketten együtt már számos bűnügyre derítettek világosságot. Dox kiváló szaglóérzékkel rendelkezik. Egyszer az országúton 19 kilométeren át követte egy ember nyomát. Egyébként igen izmos és ügyes állat. Ő az egyetlen kutya a világon, amely ki tudja venni a töltényt a pisztolyból anélkül, hogy elsütné. Egy megkötözött embert kiszabadítani, ez gyerekjáték számára. Egyszer például egy kislányt mentett meg az utolsó pillanatban az autó elől. Többször megmentette már gazdája életét, 1950-ben, amikor Dox négyéves volt, Maimone hadnagy Salvatore Giuliano bandájával került szembe. A banditák egy barlangba csalták és ott súlyosan megsebesítve magára hagyták. Dox azonnal segítségért sietett és így még idejében közbeléphettek az orvosok. Kilenc évvel később két betörőt nyomoztak. Az egyik házban Dox megállt a divány előtt és ugatni kezdett. Alatta rejtőzött az egyik betörő. A másik, aki a szekrényben rejtőzött, törrel támadt a hadnagyra. A kutya azonban ráugrott és átharapta a kezét. 1960-ban Maimone hadnagy meg akarta jutalmazni hűséges kutyáját.

Elvitte tehát egy vendéglőbe. Itt azonban Dox nem sokat törődött az ételekkel. Ehelyett morogva megállt az egyik vendég előtt. Kiderült, hogy az illető nem volt más, mint egy gonosztevő, akit már öt éve keresett a rendőrség.

Természetesen a betörők is félnek az okos kutyától. Egyszer 12 betörőre vigyázott, amíg gazdája telefonált a rendőrségre. Egy sem mert megmozdulni. 200 alkalommal volt alkalma részt venni a gonosztevők üldözésében. Hét esetben súlyosan meg is sebesült. Természetesen bőven van csodálója ennek a nagyszerű kutyának. Gyakran küldenek ajándékot számára és finom falatokban válogathat.

ASSISI SZENT FERENC NAPHIMNUSZ

Mindenható, fölséges és jóságos Úr,
Tied a dicséret, dicsőség és imádás
És minden áldás,
Minden egyedül Téged illet, Fölség,
És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.

Áldott légy, Uram s minden alkotásod,
Legfőképpen urunk-bátyánk, a nap,
Aki a nappalt adja és aki ránk deríti a Te világosságod
És szép ő és sugárzó, nagy ragyogással ékes:
A Te képed, Fölséges.

Áldjon Uram, Téged hold nénénk és minden csillaga
az égnek!
Őket az égen alkotta kezed, fényesnek, drága szépnek!
Áldjon, Uram, Tégedet szél öcsénk,
Levegő, felhő, jó és rút idő,
Kik által élteted minden Te alkotásod.

Áldjon, Urunk, Tégedet víz hűgünk,
Olyan nagyon hasznos ő,
Oly drága, tiszta és alázatos!
Áldjon, Uram, tűz bátyánk;
Vele gyújtasz világot éjszakán.
És szép ő és erős, hatalmas és vidám.

Áldjon, Uram, Téged földanya nénénk,
Ki minket hord és enni ad,
És mindennemű gyümölcsöt terem, füveket és színes
virágokat.

Áldjon, Uram, Tégedet minden ember, ki szerelmedért
másnak megbocsát,
És aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
Boldogok, akik tűrnek békességgel,
Mert Tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.

Áldjon, Uram, testvérünk, a testi halál,
Akitől élő ember el nem futhat.
A kik halálos bűnben hálnak meg, jaj azoknak,
És boldogok, kik magukat megadták Te szent akaratomnak,
A második halál nem fog fájni azoknak.

Dicsérjétek az Urat és áldjátok,
És mondjátok hálát Neki,
És nagy alázatosan szolgáljátok.

ÁZ-ISTENI IPARMŰVÉS ZET

A rovarvilág kutatóinak még bőven akad munkájuk. Pillanatnyilag mintegy 750 000 rovarfajról van tudomásunk. Sok ezer rovarfajta még ismeretlen. Különböző szokásaik és tulajdonságaik megannyi alkalmat adnak a kutatásra.

Nekünk embereknek szilárd vázat biztosítanak a csontjaink. Csontvázunk egész testünket összetartja. A bogarak nem rendelkeznek ilyen csontrendszerrel. Az ő csonthoz hasonló vázuk kívülről mint páncél takarja és védi testünket. Lábunk apró csőhöz hasonlít, amely azonban erősebb, mint gondolnánk. Milyen törékenynek látszanak a bogarak! Védőpáncéljuk azonban csodálatos ellenállóerővel rendelkezik. A bogáncspillangó például a legnagyobb orkánban is képes elrepülni Afrikából Izland partjaira.

A bogarak teste is apró sejtekből áll, amelyet a vér táplál. Persze a rovaroknak nincs érrendszerük és nem ismerik a vérkeringést. Egyetlen ütőér látja el vérrrel a rovartesteket, amelyet néha apró szivattyúállomások helyettesítenek. És hogyan lélegeznek a rovarok? Nincs tüdejük és ezért különül el a lélegzés a szájtól és az orrtól. A rovarok oldalán apró kis nyílások vannak. Minden nyílás egy lélegzőlyuk. Ezek a lyukak apró csövecskékkel vannak összekötve és átjárják az egész testet. Mint az orgonista, aki megnyitja vagy elzárja a változatokat, úgy szabályozza a rovar a nyílások elzárásával vagy megnyitásával a testet éltető légáramot. Repülés közben több levegőre van szüksége és ötvenszer több oxigént fogyaszt, mint nyugalmi állapotban. A szárnyizmok fokozottabb igénybevételével széjjelebb nyílnak a légzőlyukak és így biztosítják a szükséges oxigéntöbbletet.

Minden rovar hall, de nem úgy, mint mi. A hangok felfogására finom szőrökkel és dobhártyaszerű lemezkével rendelkezik. Ez a test különböző részén helyezkedik el. A tücsök hallószerve például a térden, a kabócáé a hátán, a csikbogaré a mellén helyezkedik el. Igen sok bogár hallása felülmúlja az ember hallását.

Vajon látnak-e a bogarak? Igen, mégpedig háromféleképpen. Először is apró pontszemükkel, amely a homlokukon található, azután a nagy arcszemükkel. Hasonlít ez egy mozaikhoz, mely sok apró kődarabból van összeillesztve. Ezért a rovar a tárgyakat részekben látja. Ezenkívül igen sok szerve van még, amely érzékeny a fény iránt.

A rovaroknak ízlelőszervük is van. Nemcsak a szájával, de egyéb szerveivel is megérzi az ízeket. A lepkék és a méhek szájukkal és térdükkel érzékelik a különféle ízeket. Azt is megérzik, amire az ember már képtelen. Az ember például csak akkor érzi meg az édességet, ha egy rész édességre 200 más rész esik. A rovarok azonban akkor is megérzik az édességet, ha egy rész cukor 300 000 rész vízzel van fölhígítva.

És vajon milyen a rovarok szaglószerve? Mi szemünkkel látunk legtöbbet a világból. A rovarok szagolják a világot. Az éjjeli lepkék 14 méterről is megérzik egymás szagát. Ezzel azonban még nem mondtunk el mindent a rovarokról. Sok olyan képességgel rendelkeznek, amiről még nincs tudomásunk. Valóságos csodavilág a rovarok világa. A kutató ámulva nézi titkait és fejet hajt a nagy Művész előtt, aki ezeket a parányi élőlényeket ilyen csodálatosan megalkotta.

TESTÜNK CSODÁI

Talán legfontosabb része testünknek a szívünk. Ez a csodálatos kis motor, mely ökölnyi nagyságú, szünet nélkül dolgozik. Ha egy pillanatra is megállna, vége lenne életünknek. Percenként átlagosan hetvenet ver. Óránként 4200-at, naponta kereken 100 000-et. Harmincéves korunkig egymilliárd 95 milliót. Szívünk napi munkateljesítménye egyenértékű egy emelővel, mely 1628 kg-ot, tehát több mint másfél tonnát 10 méter magasra emel fel. Hasonló egy olyan motorhoz is, mely három személyt 100 méter magasságba emel fel. Mint valami csodálatos pumpa 10 520 liter vért mozgat meg vérkeringésünkben. Egy hetvenéves ember szíve annyi vért pumpál az erekbe, amelynek elszállítására egy 12 720 tartálykocsiból álló vonatra lenne szükségünk.

A testünkben lévő idegszálak hosszúsága mintegy 480 000 kilométer. Ez nagyobb távolság, mint a Föld és a Hold közötti út. 370 000 a Föld-Hold távolsága. Egy négyzetcentiméternyi bőrünkön 100 izzadságmirigy található. Egész testünkön több mint kétmillió. Tüdőnk felülete 150 négyzetméter, tehát 75-szöröse testünk felületének. Az ember tüdejéből egy olyan szőnyeget

lehetne készíteni, amely betakarna egy 15 méter hosszú és 10 méter széles termet. Vérünk sejtjei, amit vértestecskének nevezünk, másfélezred milliméter vastagságúak csupán. Ha egymásra helyeznénk őket, egy 35 000 kilométer magasságú toronnyá nőnének. Ha pedig láncszerűen kötnénk össze, körülérnék a földet. Két vesénken naponta több mint 500 liter vér 200 millió parányi vezetéken, „kanálison” folyik keresztül. Mindegyik 5 centiméter hosszú és az összes vezeték hosszúsága 100 kilométer.

IMÁK

Foglalkozás előtti ima

Mindenható Istenünk. Alázatos lélekkel kérem segítségedet, hogy jellemes és értékes ember lehessen Egyházam, hazám és embertársaim javára. (Magán jellegű ima)

Foglalkozás utáni ima

Köszönöm Istenem, hogy ismeretekben és lélekben újból gyarapodhattam. Bocsásd meg figyelmetlenségemet, komolytalanságomat, szeretetlenségemet és segíts, hogy erős akaráttal irányítsam életemet a jóra, az értékesre. (Magán jellegű ima)

Étkezés előtti ima

Mennyei Atyánk, kérünk áldd meg ételünket és italunkat, áldd meg mindazokat, akik érettünk fáradoztak. Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Étkezés utáni ima

Hálát adunk neked mennyei Atyánk minden jótéteményedért, melyeket most magunkhoz vettünk. Áldd meg mindazokat, akik érettünk fáradoztak. Krisztus a mi Urunk által. Amen.

Reggeli himnusz

Már kél a fénynek csillaga:
Esengve kérjük az Urat,
Járjon ma mindenütt velünk,
Ne rontsa ártás életünk.

Lakjék szívünkben tisztaság
Távozzék minden dőreség.
A testnek dölyfét törje meg
Étel, s italban hősi fék.

Nyelvünket fogja fékre ma:
Ne szóljon rút perek szava.
Szemünket védőn óvja meg:
A hívságot ne lássa meg.

Hogy majd a nap ha távozott,
S az óra újra éjt hozott,
Lemondásunk szent éneke
Legyen az Úr dicséret.

Dicsérjük az örök Atyát,
Dicsérjük egyszülött Fiát
S a Lelket, a Vigasztalót,
Most és örök időkön át. Amen.

Esti himnusz

Immár a nap leáldozott,
Teremtőnk kérünk Tégedet,
Légy kedves és maradj velünk,
Őrizzed, óvjad népedet.

Adj nekünk üdvös életet,
Szítsd fel a szív fáradt tüzét,
A ránk törő rút éjhomályt
Világosságod rontsa szét!

Álmodjék rólad a szívünk,
Álmunkban is Te légy velünk,
Téged dicsérjen énekünk,
Midőn új napra ébredünk!

Kérünk mindenható Atyánk,
Úr Jézus Krisztus érdemén,
Ki Szentlélekkel és Veled,
Uralkodik, s örökre él. Amen.

Assisi szent Ferenc imája

Uram, tégy engem békéd eszközévé, hadd vigyem a szeretetet oda, ahol a gyűlölet uralkodik, a megbocsátást oda, ahol a véték él, hogy egységre hozzam azokat, akik széthúzásban élnek, s az igazságot vigyem oda, ahol a tévely az úr. Hadd vigyem a hitet, hogy szétoszlassam a sötétséget, s az örömet vigyem oda, ahol szenvedés az élet...

MI ÍGY KEZDTÜK A CSERKÉSZFOGLALKOZÁSOKAT

ÁLTALÁNOS ISMERETEK A CSERKÉSZFOGLALKOZÁS ELKEZDÉSÉHEZ

Olvassuk el közösen ezt a fejezetet és beszéljük meg, ha nincs képzett tiszt vagy őrvezető, de vannak rátermett fiatalok, akik szeretnének cserkészetet. Aki a legjobb előadó vagy a legbátrabb vagy akit a vállalkozók közül kisorsoltak, az a következő alkalomra készüljön fel a „Bevezető foglalkozás” című fejezetből. Ha van cserkészttiszt vagy szakképzett őrvezető, esetleg a könyvből már jól felkészült ember, akkor az első találkozás alkalmával a toborzott cserkészjelöltekkel, a „Bevezető foglalkozás” résszel kezdjen. Ne félj! Biztosan menni fog, csak legyen akarat és kitartás!

Sorakozó

Köszönés

Ima

Cserkészbuzdítás vagy cserkész-öntudat ébresztés (1 perc)

Jelentések

Névsorolvasás

Ismétlés 5–10 perc

Törvények magyarázása és más elméleti anyag (kb. 20–30 perc)

Ének (kb. 5 perc) a foglalkozás elején és a végén.

Munka (kb. 30 perc)

Játék (kb. 30 perc)

Nagytanács (kb. 5–10 perc)

Buzdítás (kb. 1 perc)

Köszönés. Távozás azonnal.

Időben ez körülbelül két óra. Ennél hosszabb véletlenül sem lehet és másfél óránál se legyen rövidebb. Ha jól vezetjük a foglalkozást, akkor a két óra még rövidnek is tűnik. Ez a kívánatos és így lehet lemérni munkánk eredményességét. A kislány cserkészeknek egy-másfél óra elegendő.

A cserkészfoglalkozásokon semmiféle idegen tevékenység nem jöhet szóba. Az őrsi foglalkozásokon ne végezzenek más irányú munkát. A foglalkozások napján ne legyen társadalmi munka. Éppen elég lesz a cserkésznek az otthoni és az iskolai kötelesség teljesítése. A cserkészeket a foglalkozási időn kívül, aznap ne terheljük le, nehogy a tanulás rovására menjen vagy a szülők elveszítsék türelmüket egy hosszabb távollét után. A cserkésznek az összes többi napon késznek kell lenni a társadalmi munkára. Ők a legszorgalmasabb munkásai az egyháznak, a templomnak: a rendezvényeken, házi munkában, takarításban, karbantartásban, szeretetszolgálatban... A fenntartó testület ne térjen el ettől. Ez szükséges a cserkészmunka folytonosságához, a visszaélések elkerülése érdekében

A felnőtt cserkészek a 30–40 perces őrsi munka keretén belül végezzenek társadalmi munkát. Lehetőleg változatos legyen. Például Karitászi tevékenység, raktár rendbehozása, istentiszteleti és miseruhák javítása, himzése...

Az ismertetett foglalkozás felépítésétől csak kis mértékben lehet eltérni. Például, ha főzni tanultok, akkor az elméletet és a játékot tanácsos kissé rövidíteni. Meg kell kérdezni a szakácsot, hogy mennyi időt vesz igénybe a recept leírása és az étel megfőzése. Ehhez igazítsuk a többi időcsökkentést. Hat-hét óránként meg lehet tenni, hogy a munka, vagy a játék hosszabb legyen, esetleg az egyik elmaradhat a másik kedvéért. Amennyiben ez a fegyelem rovására megy, akkor ne alkalmazzuk, maradjunk a szigorú felépítésnél.

Vezető bármilyen iskolát végző, vagy már dolgozó is lehet. Általában jó, ha három-négy évvel idősebb, mint az őrsi átlagéletkora. Legyen határozott és indulatoktól mentes, egyéni életében példamutató. Szeresse a fiatalokat és legyen benne bölcsesség. Legyen fegyelmezett és csak azt akarja, amit a cserkészpedagógia és a cserkészszellem megkövetel. Saját elképzelései nem ütközhetnek ezekkel. Az előírásokat mindig pontosan tartsa be és tartassa be. A vezető legyen határozott a csoporttal szemben, de az egyénekkal mindig kedves és szeretetteljes. Ne zsarnokoskodjon, jól gondolja meg mit mond és attól ne térjen el. Természetesen figyelembe kell venni az egyének és a közösség kéréseit, ha ez a foglalkozás menetét segíti. Néha igazodjunk a kérésekhez, ha ezzel az előírt menetrend nem változik jelentősen. Ha nem tudunk dönteni, mondhatjuk, hogy a következő foglalkozásra átgondoljuk a javaslatot. Egy hét elegendő, hogy mások tanácsát kikérve tisztázódjék minden és helyesen tudjunk dönteni. A fegyelem megkövetelésében nem lehetünk elnézőek. A parancsolgatás azonban nem vezet jóra. Okosak, megfontoltak, határozottak, szeretetteljesek legyünk.

RÉSZLETES ISMERETEK A FOGLALKOZÁS LEVEZETÉSÉHEZ

(Tiszt vagy őrsvezető rövidítése: T.v.ő.)

A foglalkozás az előre kitűzött időpontnak megfelelően percnyi pontossággal kezdődjön. Senkire ne várjunk, – hogy „már láttam az úton, vagy itt van a cserkészotthon előtt”. A pontos kezdést mindenki szokja meg. Aki indokolatlanul késik, annak adjuk ki feladatul, hogy negyedórával a foglalkozás előtt jelenjen meg és végezzen valamilyen munkát, mint takarítás, szellőztetés, begyűjtás...

T.v.ő: – Sorakozó! Őrs sorba! (Nagyság szerinti sorakozó egymás mellett.)

T.v.ő: A „– Jó munkát”! köszönésre válasz:

„– Légy résen!” (Kezek tisztelgésre felemelve)

T.v.ő: – **Imádkozunk!** Miatyánk elimádkozása, vagy a cserkészima a mellékletből. Az óra elején és a végén is van ima. Lehet alkalmasszerűen választott, például a második törvényben a hazáról tárgyalva, a hazáért mondott ima Eszterházy Pál nádortól, Rákóczi Ferentől vagy betegség esetén, betegért mondott ima... Jó, ha a Miatyánkot minden órán imádkozuk, az óra elején vagy a végén.

Cserkészbuzdítás vagy más néven cserkészöntudat ébresztés: Általános szempont legyen, hogy az elhangzott törvényhez, történethez, alkalomadta eseményhez, őrsi foglalkozáson, valamint a környezetünkben történetekhez, vagy egyéni, őrsi, iskolai, társadalmi és más problémáinkhoz kapcsolódjon. A „foglalkozásoknál” van általános érvényű cserkészbuzdítás.

Őrsvezető vagy a helyettes jelentést tesz: – (Tisztelettel jelentem, a – Szent Hedvig – Cserkészcsapat tisztjének, a – Rózsa őr – foglalkozásra megjelent. A létszám 12, jelen van 10 cserkész.) Többiekhez fordulva: – Lépjenek elő akik az előző foglalkozásról hiányoztak és tegyenek jelentést távolmaradásuk okáról.

Jelentést tesznek.

(Cserkész helyett „fő”-t mondunk, ha csak cserkészjelöltek vannak jelen. A jelentés lehet más, ha a hivatalossal megegyezik.)

Amennyiben őrsvezetőnek teszünk jelentést, így kezdjük: – (Őrsvezetőm tisztelettel jelentem, a Rózsa őr foglalkozásra megjelent. A létszám – innen már úgy, mint előbb.)

T.v.ő: – Üljetek le! Névsorolvasás a naplóból. A jelenlévők 2 pontot kapnak.

Névsorolvasás

Az előző foglalkozás anyagának **ismétlése** következik. Kérdezzük ki a törvényt szó szerint és egy kis magyarázatot is adjanak hozzá az utóbbi órán tanultakhoz vagy a könyvből tanulnak szerint. Más anyag kikerdezése és ismétlése. (kb. 5–10 perc)

Törvények magyarázata és más elméleti anyagok tárgyalása.

Minden foglalkozáson legyen a cserkész-törvényekről olvasás és beszélgetés. A cserkészkönyvek és a cserkészűjság hoznak törvényt magyarázatokat. Beszélgetünk róluk. A beszélgetést már 12–14 év körüli fiatalok is nagyszerűen vezethetik. Ennek megfelelően íratott meg ebben az összeállításban a tíz törvény magyarázata. Ha nincs még vizsgázott tiszt vagy őrsvezető, akkor minden hétre jelöljenek ki más személyt az őrsből, aki felolvassa a kérdéseket – szemben ülve az őr tagjaival. A történet után tegyék fel a kérdést: „mi a tanulság a történetből?”

Ezek után pedig tegyék fel azt a kérdést is, hogy a tárgyaló törvény szerint mire tanít benneteket a történet, hogyan segít közelebb a törvény megvalósításához. „A cserkész törvények részletes kifejtése” címszó alatt megtalálhatjátok az anyagot.

A törvénytárgyalás után más elméleti és gyakorlati részekkel foglalkozzatok. Például: sípjelek, vezényszavak, alakzatok, **Himnusz, Szózat**, köszöntés, jelszó, régi hun-magyar mondák stb. Beszélgetsetek el egy-egy cserkész törvényről. Hívjatok valakit, aki a Himnuszról, a Szózatról vagy hazánk történelmi nevezetességeiről, történelmükről, 10–20 perces előadást tart.

Végül feladjuk a következő hétre a megtanulandó anyagot, s az ajánlott olvasmányt.

Füzetet mindenki hozzon és jegyzeteljen az elméleti anyag közben, de közvetlenül utána is adhatunk erre 4–5 percet. Emlékeztetőül írják le, amit fontosnak tartottak.

Ének: Népdalok és egyházi énekek minden foglalkozáson legyenek. Eleinte olyan népdalok, amelyeket az iskolában tanultak és mindannyiok előtt ismertek. Ha van valaki, aki ismeri a cserkészindulókat és dalokat, akkor azokat is énekeljük és taníttassuk be kotta szerint. Rögön az első foglalkozás alkalmával a legjobban és a leghatározottabban éneklő fiatal jelöljük ki nótafának. Az ő feladata lesz, hogy otthon begyakorolja az énekeket és az éneklésre óráról órára felkészüljön. Tanítson új énekeket is, különösen cserkészdalokat.

Jó az első foglalkozáson tisztázni, hogy a nótafának, a játékmesternek, a munkavezetőnek és bárkinek, aki valamilyen feladattal van megbízva, mindannyian feltétlen engedelmeséggel tartoznak. Tehát nincs vita, hogy ne ezt énekeljük vagy ne azt játszuk vagy ne ezt csináljuk. Amit a nótafa, a játékező vagy a munkavezető, az őrvezető dönt azt tegyük. Amennyiben teljesen lehetetlen a dolog keresztülvitele, ezt közöljük. Vita ne legyen!

Népdalt az iskolában használt népdal könyvből énekeljünk vagy szerezzük be „A mi dalaink” című könyvet. A foglalkozásra vigyünk magunkkal egyházi és népdalkönyvet, amíg nincs az őrnek szekrénye és saját énekkönyv készlete. Ha van cserkész énekeskönyv, abból énekeljünk. Legyen ének a foglalkozás elején és a vége felé. Például a névsorolvasás és a nagytanács után. Öt népdal és öt egyházi, régi népének megtanulása szükséges az első próbához.

Rend és fegyelmező gyakorlatok.

A rendgyakorlat abból áll, hogy rendet teszünk a cserkészotthonban vagy a használt helyiségben. Portörlet, söprögetés stb. (5 perc lehet). Általában a munka után legyen.

Fegyelmező gyakorlaton azt értjük, ami a fegyelmezett magatartás kialakításához segíthet. Ennek érdekében az első órákon vegyük át és tanuljuk meg a sípjeleket, az alakzatokat, a vezényszavakat. Először csak a legszükségesebbeket, mint a vigyázz, ide hozzám, gyülekező. Ezek ismeretében már megtehetjük, hogy rendetlenség esetén síppal vigyázt vezényelünk, majd ide hozzámot vagy gyülekezőt. Fegyelmező gyakorlat lehet munka vagy játék közben is. A legnagyobb fegyelmeztetlenség esetén se legyen kettőnél, háromnál több fegyelmező gyakorlat, mert ennek eltűlése rossz lenne és nem volna semmi foganatja, vagyis komolytalanná válna. Ha szükséges, legyen fegyelmező gyakorlat a rendgyakorlat közben. A foglalkozást első sorban a vidámság és a fegyelem uralja. A munka, vagy a játék közben 5–10 perc csendet rendeljünk el minden foglalkozáson.

Munka: A foglalkozásokon – kevés kivétellel – legyen valamilyen munka. Lehet papírmunka, filc, kézimunka, szabás-varrás, főzés... Igyekezzünk az első hónapokban olyan munkát csinálni, amit egyetlen foglalkozás alkalmával a megadott idő alatt be tudunk fejezni. A munkadarabot vigyük haza, hogy otthon láthassák vagy használhassák szüleink, testvéreink. Azon legyünk, hogy anyák napjára, karácsonyra, Mikulásra próbáljunk közös erővel tervezni valamit, ezzel örömet szerezni családtagjainknak, cserkésztestvéreinknek. Törekedjünk olcsóbb anyagokat használni. Ez mindig legyen szempont. Nem az anyag értékét nézi a meg-

ajándékozott, hanem hogy ki és milyen lélekkel adta. A nagytanács alkalmával vagy a munka végén beszéljük meg, hogy mit hozunk a következő foglalkozásra: anyagokat, szerszámokat, könyvet, mintadarabokat. Sokan, nyilván tapasztalat nélkül vannak, –mit is lehetne csinálni? Könyvtárból, könyvesboltból, ismerősöktől beszerezhetek olyan könyveket, amelyek segítséget, útmutatást nyújtanak.

(„Ügyes kezek” I. kötet, írta Borbélyné Werstroc Ilona, beszerezhető Budapest V. kerület, Október 6. utca 9. Állami Könyvtarjesztő Vállalat Tankönyv Centrum Könyvesboltja. T.: 132-5595 „Muki és társai”, „Papírájátékok” – Kékes Tóbiás, írta Herczeg Beáta, beszerezhető antikváriumban, könyvesboltban. Sok más könyv van még, ami jól felhasználható.)

Nincs olyan közösség, ahol ne lenne olyan, aki jól tud kézimunkázni, varrónő, vagy szakácsnő, asztalos, könyvkötő. Érdeklődni kell osztálytársak, ismerősök között. Ezután meghívjuk valamelyiküket, hogy tudását adja át a cserkészeknek. Heti egy alkalommal, egy-két hónapig mindenki szívesen vállalkozik erre. Az első találkozás után megmondja, milyen szerszámokat és anyagokat kell hozni a következő alkalomra. A főzés kivételével ne tartson a munka tovább, mint a megengedett, körülbelül 30 perc. Ha sok időt vesz igénybe: mint a horgolás, kötés, hímzés, varrás, fűrés-faragás, akkor az elkezdett munkát hazavihetik és otthon fejezzék be. A vezető döntse el, hogy milyen munkát tanuljanak. Nem lehet elhagyni a főzést, hímzést és mást sem, ha már ketten-hárman tudják. Kölcsönös megbeszélés kívánatos, de követelődzés és sértődés nélkül. Ez próbája lehet a közösségi szellem kialakulásának. A fiúknak egy kis barkácsoló műhely kialakítása kívánatos lenne.

Az anyagok és a szerszámok megőrzésére állítsuk be a cserkészszobába egy polcozott, zárható szekrényt.

Játék: Ügyességi, szellemi játékokról sok könyv jelent meg. Könyvtárakban, antikváriumokban lehet érdeklődni, de házi könyvtárakban is megtalálhatók. Néhányat felsorolok: Csukás István: Az én játékoskönyvem, Lukácsy András: Játssz újra (A világ 100 alapjátéka) Kiss Jenőné: De jó játék ez, gyerekek! Grätzer József: Sicc, Tankönyvkiadó: Dialektikai játékok... Lehetőleg a szabadban játszunk, hacsak nincs rossz idő. Olyan játékokat játszunk, amelyek ügyességünket és erőnlétünket fejlesztik. Labdát és egyéb eszközöket vigyünk magunkkal, amíg nincs az órsnek saját felszerelése. A második vagy harmadik foglalkozáson jelöljük ki az erre a feladatra legalalmasabb gyereket játékmesternek. Kéthetenként újabb és újabb játékot tanuljon s a többieknek bemutatva játékvezetőként segítsen! Kívánatos, hogy jól ismerje a sípjeleket. Rendetlenség, fegyelmezetlenség esetén használja sípját. Természetesen mindig úgy készüljön, hogy rossz időben teremben tudjon játékot bemutatni és vezetni. A játékok sora legyen változatos. Régi és új felváltva kövessék egymást.

Nagytanács: Megbeszéljük az elmúlt hét legfontosabb eseményeit: film, színdarab, sportesemény, rendezvények, tv-műsor, egyházi események... Megkérdezzük, tud-e valaki olyan közérdekű dologról, ami mindannyiunkat érdekelhet. Például kiállítás, iskolai vagy egyéb rendezvény, film, kirándulás, egyházi esemény... Megbeszéljük a cserkészeten történt hazai és külföldi eseményeket, az olvasott könyvek, folyóiratok érdekesebb részeit.

Fő szabályok: Ne vágjunk egymás szavába! Egyszerre csak egy beszéljen! Ne alakuljon ki két-három beszélgetőcsoport! Komoly dolgokat ne akarjunk komolytalansággal elütni!

Ének: A már ismertetett módon.

Buzdítás: Mint fentebb.

Köszönés: „– Jó munkát!”
„– Légy résen!”

Távozás: Azonnal. Mindenki a legrövidebb úton és időben hazamegy. Senki sem járathatja le a cserkészetet azzal, hogy foglalkozás után elbeszélget és későn tér haza. Mindig ugyanabban az időpontban induljunk el otthonról és ugyanabban az időpontban érkezünk haza. Ezt szigorúan tartjuk be. A cserkészmunka jó híréhez ez is szükséges.

BEVEZETŐ FOGLALKOZÁS

A cserkészvezetőn pontosan megjelenik a teremben, ahol már vidám, de a várakozás feszültségét is magukban hordozó fiatalokat talál. Lélektanilag nagyon fontos ez a pillanat. A leendő vezető most lép először cserkészösszejövetel keretében cserkészjelöltjei elé. Az első benyomás rendkívül fontos és maradandó lesz. A vezetőnek már most ízelítőt kell adnia a cserkészszellemből, hogy a fegyelem a jókedv, a vélemények szabad kicserélése és a szigorú rend összeférnek, ha mindegyiket a maga idejében tesszük. A jelölteknek már ekkor meg kell érezniük, hogy ha cserkészekké akarnak válni, akkor első dolguk engedelmeskedni, erőteljes harcot vívni rosszabbik énjük vagy sokszor megnyilvánuló gyengeségükkel szemben és mindazokat a szép tulajdonságokat, amelyek lehetőségként megvannak bennük, kemény munkával, önműveléssel erősítsék. Fellépése komoly és határozott legyen a csoporttal, nyájas és megnyerő az egyénnel. Ezek szellemében így kezdjük: A vezető feláll a csoport előtt, felszólítja őket, hogy álljanak fel. Jól szembenézve velük, végighordozza tekintetét rajtuk. Néhány mondatban kifejti, hogy a cserkész ruhája mindig tiszta, szépen rendezett, de nem kihívó és feltétlenül egyszerű. Majd ezt mondja: Imádság után mindenki állva marad.

Imádkozzunk!

– Most pedig egy perces néma vigyázzállással tisztelgünk minden cserkésznek, akik már elköltöztek ebből a világból, de életük végéig hűségesek maradtak a cserkészszelleméhez és azokért, akik szeretnének cserkészek lenni, de nem tehetik mert nincs engedélyezve országukban a cserkészetet.

A foglalkozásokon a komoly és a derűs hangulatot keltő események váltogassák egymást. A derűs hangulatot elérhetjük vidám népdallal, cserkészénekekkel és a cserkészek életéből vett történetekkel, különösen a táborozási emlékek felidézésével. De bármilyen humoros történet és vicc jó, ami a fiatalokkal kapcsolatos.

Az óra elején kifejti a vezető, hogy a cserkész az őrsi órán a mellette ülővel nem beszél, nem néz rá, tekintetét mindig a vezetőn tartja. Beszélgetés majd a játéknál és a nagytanács alkalmával lesz. A cserkész fegyelmezett, mert „önmagával szemben szigorú” – az ötödik cserkésztvény szerint.

– Most hallgassuk meg egymás fontosabb adatait.

Következik a nevek felírása, születési dátum, lakhely, iskola és osztály megjelölése, a legutóbbi bizonyítvány átlagosztályzata. Magartartásuk és szorgalmuk érdemjegyeinek hagyunk rubrikát a naplóban és csak másfél, két hónap elteltével írjuk be, miután megszerették a cserkészteket és remény van rá, hogy a gyengébbek igyekezni fognak a tanulásban.

Ismertetjük a cserkészek statisztikáját.

A világ 120 országában 16 millió cserkész és 10 millió lánycserkész van. Bármerre mentek a világban, szinte minden országban találkoztok a cserkészteket törvényei szerint élő fiatalokkal. Legyetek büszkék és vigyázzatok, hogy soha szégyent ne hozzatok a cserkészetre. Legyetek követői annak a hőselkű embernek, akinek nevét csapatotok felvette.

Most pedig felolvasom nektek a törvényeket. Az elsőt kívülről tanuljátok meg a következő foglalkozásra.

Törvények felolvasása a könyv elejéről.

Játék: kb. 30 perc, amiben a vezető is tevékenyen részt vesz. A hangulat legyen vidám, barátságos és fegyelmezett. Ha nincs gyakorlott tisztségi vagy őrsvezető, akkor most a játék elhagyható a „nagytanács” miatt.

A játék után ismertetjük a cserkészek köszönését: „Jó munkát!” felelet rá: „Légy résen!” ami a jelszavunk is egyben. Közben jobb kezünk három középső ujját egyenesen tartva vállmagasságba emeljük, mintha esküre tartanánk fel. A hüvelyk és a kisujjat pedig egymással összeérintjük, úgy, hogy a hüvelykujj kissé takarja a kicsit. A cserkész a jelölt idő alatt csak a cserkészotthonban köszönhet cserkészmódra.

Éneklés következik.

Nagytanács: Képzett vezető hiányában beszéljük meg, hogyan tovább. Ha kezdő csapatról van szó, akkor ebből a könyvből olvassuk fel az előző két fejezetet. A következő foglalkozásra is hagyhatunk belőle.

Ezután beszéljük meg, hogy ki vállalja a következő foglalkozás vezetését és ki a törvény kifejtését, felolvassa, kérdés-felelet formájában. Az ezt követő héten másik két cserkész következik. Önkéntes jelentkezőket választunk a felolvasott tisztségekre. Kettőn kapjanak egy tisztséget ideiglenesen a következő tisztség kiosztásig. Feladatul adjuk, hogy hozzanak magukkal a jövő órára egy normál méretű vastag vonalas füzetet, ami a lelkinaplójuk lesz és egy nagy alakú vonalas, vagy franciakockás füzetet, amely az eseménynapló lesz. Ismertetjük a következő óra időpontját és az őrökbe való besorolást. Kérjük, hogy a megbeszélte munkához szerszámot és anyagot mindenki hozzon magával.

Sorakozás.

Ima.

Buzdítás, és figyelmeztetés, hogy a cserkész azonnal induljon haza és kötelességét otthon teljesítse.

– Jó munkát! – Légy résen!

ELSŐ FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, énekeskönyvek, játékönyv, első törvény, kézimunkához papír, filc vagy egyéb a munkának megfelelően.

Külön hangsúlyozzuk a gondos előkészületet mert amint igaz, hogy az első benyomás marandó emléket hagy a cserkészjelöltekben, úgy döntő fontosságú, hogy a vezetőről jó vélemény alakuljon ki.

Ez már igazi „őrsi összejövetel”, melyen a jelöltkiképzés kezdetét veszi és eredményt is el kell érni. Cél: a viselkedés és a miheztartás szabályainak ismeretetése és az első cserkészotthonról beszélgetés.

Módszer tekintetében eljárásunk a következő: előre megállapítjuk az összejövetel általános menetét, tartalmát és az egészet a magunk személye körül központosítjuk. A vezető egyénisége szerint és a foglalkozás hangulatától függően meg lehet ragadni az alkalmat egy-egy tréfára, éneklésre, komolyabb beszélgetésre. A rugalmasság a foglalkozás vezetésénél fontos szempont, a nevelési célok elérése érdekében.

T.v.ő: – Sorakozó! Őrs sorba! (egyvonalba, egymás mellett, nagyság szerint. Ha nincs vizsgázott őrsvezető, kijelöljük az ideiglenes jelentéstevőt.)

– Jó munkát! – Légy résen! (Köszöntés és együttes cserkészisztelgés.)

– Imádkozzunk!

– Vigyázz!

A következő szerint rövid **BUZDÍTÁST** mondunk:

– Nagy öröm, hogy szemetekben lelketek tisztaságát látom. Egyikőtök életében sem volt még semmilyen visszavonhatatlan bűn. Büszke vagyok rátok, hogy lelketek szépségét és tisztaságát megőrizték. A tizedik törvény szerint a cserkész lélekben tiszta. Igyekeztek ezt megtartani. Ha bűnt követek el, bánjátok meg szívből. Így soha nem fogjátok elveszíteni lelketek és a szemetek tisztaságát, ami egy cserkész igazi sajátossága.

– Üljetek le!

– **NÉVSOROLVASÁS.**

ISMÉTLÉS: az előző összejevetel rövid áttekintése.

Elmagyarázzuk a lelkinapló vezetésének módját: – Minden este legyen lelkiismeret-vizsgálat. Hetente egyszer – pénteken – legyen szigorú és akkor írd le hibáidat. – Vannak hibáid? Írd le, hogyan képzeled hibáid kijavítását. Azt is írd le, hogy milyen eredményeket és jó tulajdonságokat szeretnél elsajátítani. Milyen a jó Istennel és az embertársaidal való viszonyod?

Következik az első **CSERKÉSZTÖRVÉNY** kifejtése a törvényekről szóló fejezet szerint.

Megbeszéljük az őrs, illetve lányoknál a család nevét. A lányok virágnevet vegyenek fel, a fiúk madár vagy állatnevet választanak. (rózsa, lilium; párdur, sólyom...)

ÉNEK: egyházi és magyar népdalok. A próbákon követelmény öt egyházi és öt régi magyar népdal éneklése. A foglalkozás elején is énekelhetünk, a többség által ismert éneket. Az egyházi és a magyar népdal ne egymásután következzenek. Egyik foglalkozás elején, a másik a végén legyen. Egy erőteljes és jóhangú ifjút kinevezünk nótafának és átadjuk neki az énekeskönyveket. A következő foglalkozásra megtanul egy éneket és a többiekkel betanítja.

MUNKA következik. A munkához vigyünk be színes papírt és filcet vagy bármi mást. Igyekezünk ezt félig kész állapotba hozni a foglalkozásra, hogy be tudják fejezni a foglalkozáson és hazavihessék ajándékba szüleiknek. Az előkészítésben segíthetnek a már működő őrsök vagy néhány felnőtt. A munka végén rendcsinálás teljes csendben. Ezzel elkerülhetjük a sértő megjegyzéseket és megtanulhatják szótlanul elviselni, ha a másik nem úgy cselekszik, ahogyan szeretnék. Néhány perces csendes munka, az önfegyelmezés egyik egyszerű eszköze.

Megbeszéljük, hogy a következő foglalkozásra milyen anyagokat és szerszámokat hozzanak.

JÁTÉK. Játékmestert választunk és átadjuk a játékról szóló könyvet, hogy a következő héten ebből készülve vezesse a játékot. Figyelmeztessük a jelölteket, hogy durva vagy ingerült megjegyzés esetén kérjenek bocsánatot a másiktól.

– A játékban mutakozzon meg, hogy szeretettel és türelemmel vagytok egymás iránt. A bocsánatkérés kézfogással is történhet, de szívből kell jönnie.

A játék végén elmondjuk, hogy közös munkánk alapja a vezetőnek való engedelmség. A cserkészotthonban, a kirándulások és a táborozások alkalmával együtt fogunk élni, szervezett cserkészotthonban. Ezért, ha igazi jó közösséget akartok, tanuljátok meg jól, hogy mindent a parancsom szerint tegyetek. Akinek valamilyen tisztsége van, mint például őrsvezető, játékmester, nótafa és egyéb, annak úgy engedelmeskedjete, amikor megbízatásukat végzik, mint nekem. Az egymásnak való engedelmség az egyik cserkészterény. Szent Péter apostol hasonlóképpen inti a fiatalokat: „... fiatalok, engedelmeskedjete az előjáróknak. Egy más iránt pedig viseltessete alázattal mert az Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosaknak azonban kegyelmet ad.” (I. Pét. 5,5)

NAGYTANÁCS. Megbeszéljük az elmúlt hét fontosabb történéseit és az elkövetkező hét várható eseményeit. Mindenki elmondhatja észrevételeit, javaslatait. Lehet kezdeményezni ki-rándulást, mozi és múzeumlátogatást, szeretetszolgálatot stb.

ÉNEKLÉS.

– Sorakozó! Őrs sorba!

– Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS a további miheztartásra:

– Már az egész környéken elterjedt, hogy ti cserkészek szeretnétek lenni. Most mindenkinek rajtatok van a szeme. Vigyázzatok hogyan viselkedtek az utcán, az iskolában és otthon. So-kan vannak, akik drukkolnak nektek, hogy megálljátok a próbát. Ne szomorítsátok meg őket cserkészhez nem illő viselkedéssel. Legyetek örömeire Istennek és embertársaitoknak!

– Jó munkát! – Légy résen!

MÁSODIK FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, síp-
jelek, énekeskönyv, máso-
dik törvény: hűség és köte-
lesség, munkához anyag és
szerszámok, alakiságok,
vezényszavak.

T.v.ő.: – Sorakozó! – Őrs sorba!

– Jó munkát! – Légy résen! (Együttés tisztelgés.)

– Imádkozzunk!

– Vigyázz!

BUZDÍTÁS: (Mostmár az elmúlt hét anyagához kapcsolva.) – Kedves jelöltek! (vagy cserkészek) Mindannyian szeretnétek egyeneslelkű, igaz emberekké válni. Az előző foglalko-záson erről volt szó és már gyakoroltátok magatokat ebben. Minden nap kerüljetek közelebb az igaz ember megvalósításához. Nagy dicséret lesz, ha azt mondják rólatok, hogy igaz embe-rek vagytok. Igaz emberek voltak Szent József, Szűz Mária, Natanael, de mindenekelőtt az Úr Jézus, az Isten Fia. Igaz ember lelkét és életét látni gyönyörűség itt a földön. A túlvilágon örök boldogságban lesz része. Legyetek igaz emberekké!

JELENTÉSTÉTEL. A „Részletes ismeretek a foglalkozás levezetéséhez” fejezet szerint. (117. old.)

– Üljetek le!

NÉVSOROLVASÁS.

ÉNEKLÉS. Elsősorban a cserkészindulókat tanítsuk.

ISMÉTLÉS. Kikérdezzük a már tanultak lényegét. A füzeteket ellenőrizzük, amit min-den foglalkozáson jó megtenni. . . Aki hiányzott, azzal külön is foglalkozzunk, a tanultat-
póltassuk.

A fontosabb vezényszavakat és sípjeleket ismertetjük és rövid próbát teszünk. (A követ-kező fejezet szerint vagy cserkészkönyvből; Sípjelek, Alakiságok-Vezényszavak címszó alatt.)

Az oktatás veleje a második CSERKÉSZTÖRVÉNY. „A cserkészítőtörvények részletes ki-fejtése” fejezetből, a „Hűségről” és a „Kötelességről” szóló részt vesszük.

MUNKA következik. Lehetőleg a már elkezdett munkakörben maradjunk – például filc, vagy papírmunka –, hogy alaposan elsajátíthassák egy tárgykörben az ismerteket. Lehet hívni szakképzett embert, aki bemutatja a különböző fogásokat.

A munka befejeztével takarítás és egyben rendgyakorlat. Közljük a fiatalokkal, hogy aki megjegyzést tesz a társára, az menjen oda hozzá és bocsánatkérése jeléül nyújtson kezét. Megjegyzéseinkkel sok keserűséget okozhatunk embertársainknak. Hallgatásunkkal megőriz-hetjük a békét és az örömet. Ne tegyünk megjegyzést, ha valaki nem hozza a lapátot vagy nem úgy tartja ahogyan kellene vagy valaki lazsál. Legyetek szeretettel és türelemmel egymás iránt.

JÁTÉK következik, a játékmester irányítása szerint. Jó időben lehetőleg a szabadban, rossz időben a cserkészotthonban.

A játék végén sípoljuk a vigyázz vagy az ide hozzám vagy a gyülekező sípjelet. A következő tanítást mondjuk:

– Nagyon fontos, hogy a sípolásra vagy a vezényszóra készségesen engedelmeskedjeteK. Sok fiatal, amikor kedves elfoglaltságát gyakorolja – mint például tévét néz, olvas, beszélget – és valaki váratlanul megzavarja, ingerültté válik. Nem tudja elviselni, hogy amivel foglalkozott, azt ott kell hagynia és másnak kell segítségére sietnie. Keserű képet vág, dühös lesz és rosszállóan fogadja megzavarását.

Igazi cserkészt nem hoz zarvarba, ha édesanyja váratlanul megkéri őt, hogy gyorsan hozzon a körzértből egy-két dolgot, amire hirtelenében szüksége lett. Ez csak egy példa a sok közül, amikor változó körülmények között is rugalmasak tudtok maradni, embertársaitok javára.

NAGYTANÁCS. Megbeszéljük a következő hét fontosabb eseményeit és az elmúlt hét említésre méltó történeteit.

ÉNEKLÉS. Ha csak egy-két énekes könyv van, akkor a nótafa a foglalkozás előtt írja fel az énekszöveget nagyobb kartonlapra vagy a táblára.

– Sorakozó! – Őrs sorba!

– Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS: – Elindultok egy szép és a lelketek üdvössége szempontjából hasznos úton. Jó tulajdonságokat akartok kifejleszteni magatokban és szeretnétek legyőzni a bennetek lakozó rosszat. Ez a munka, sok erőfeszítéssel jár. Mindehhez még hozzájárul a közös munkában, játékban és az együttlében való szeretetteljes viselkedés elsajátítása.

Ezekben a hetekben kemény küzdelmet fogtok folytatni lelketekben. Akikben meg lesz az akarat és a kitartás, azok nagyon sokat változtathatnak a jellemükön. Vállaljátok ezt a küzdelmet mert megéri!

Kövessétek a csapat nevét adó hős példáját, hogy ti is hősei lehessetek az Egyháznak, a hazának, az embertársi szeretetnek, családoknak.

Szeretnék valamit a lelketekre kötni. A foglalkozás után, mindenki igyekezzen mielőbb hazatérni, hogy kötelességét otthon teljesítse. A pontosságra szükség van a cserkészotthonban és otthon is.

– Jó munkát! – Légy résen!

Sípjelek

A sípjelekkel könnyen tudunk fegyelmezni és nagy távolságokra – 300–400 méter – rövid üzenetet adni.

– Vigyázz!

.. – Állj!

– – . Gyülekező!

... Gyorsan!

– – – Lassan!

.. Hozzám! Szólhat egy cserkésznek is.

... – Vezetők hozzám!

– – Megértettem.

Örösként lehetnek különböző hangú sípok és saját sípjelek is.

Alakíságok – vezényszavak

Az alakíságok gyakorlását azért csináljuk, hogy a fegyelmet és az egységet biztosíthassuk. A végrehajtásukhoz vezényszavakat adunk:

Vigyázz!

Tisztelegj!

Imádkozzunk!

Pihenj!

Ülj le!

Őrs sorba! Nagyság szerint egymás mellé állunk. Elöl a nagyobbak. Jelentéstételnél, szemlénél.

Őrs őrse! Nagyság szerint egymás mögé állunk. Elöl a nagyobbak. Induláshoz így sorakozunk.

Indulj! Bal lábbal lépünk ki.

Állj! Még egyet lépünk bal lábbal és a jobb lábat zárjuk mellé.

Jelentkezés csak szolgálatban a következő módon: – Parancsnokom (segédtiszem, őr-vezetőm) tisztelettel jelentem, hogy...

Bemutatkozás, ha olyannal találkozunk, akit még nem ismerünk a tisztek és előljárók közül: – Parancsnokom/őrvezetőm.../Kovács Mária a 79-es csapat cserkésze bemutatkozom.

HARMADIK FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, sípjelek, vezényszavak, alakíságok, énekeskönyv, játékkönyv, második törvény: Isten iránti kötelesség, munkához anyagok és szerzőszámok.

– Sorakozó! – Őrs sorba!

– Jó munkát! – Légy résen! (tisztelgés)

– Imádkozzunk!

– Vigyázz! **BUZDÍTÁS:** (cserkészöntudatra hangolás)

– Öröm tölt el, ha arra gondolok, hogy ti vállaltátok a hűséget Isten, a haza és az embertársak iránt. Ti hűségesek akartok lenni családotokhoz, munkátokhoz, tisztségetekhez és kötelességetekhez. Kutatjátok, hogy különböző helyzetekben és alkalmakként mi a feladatotok. Megtanuljuk kötelességünket önként és szeretetből tenni Isten, a haza és embertársaink iránt. A legkisebb kötelességteljesítéssel is, ha jó szívvél végezzük, nagy szolgálatot tehetünk.

JELENTÉSTÉTEL létszámról, majd – Lépjenek elő, akik az első foglalkozásról hiányoztak és tegyenek jelentést távolmaradásuk okáról.

– Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ISMÉTLÉS. Az első három törvény felmondása olyan módon, hogy mondjuk a törvény számát, rámutatunk valakire, mire ő elmondja a törvény szó szerinti szövegét.

Ezek után következik az előző foglalkozás anyagának a megbeszélése.

ÉNEKLÉS. Egy régi ismétlése és egy új tanulása.

A második **CSERKÉSZTÖRVÉNY** további magyarázata – Isten iránti kötelesség – a kérdezve kifejtés módszerével.

Elmagyarázzuk a lelkinapló vezetését.

Az összes sípjel ismertetése, leírásuk, gyakorlásuk.

RENDGYAKORLAT. Figyelmeztessünk mindenkit, hogyha a foglalkozás közben valakire egy kicsit indulatosan vagy követelőzve, kioktatva szoltunk rá, kézfogással kérjünk tőle bocsánatot. A takarításhoz készítsünk elő portörölő rongyot, lapátot, partvist. Takarítás kb. 5 perc.

MUNKA. Továbbra is tartsuk fontos szempontnak, hogy olyan munkát végezzünk, amit 20–30 perc alatt be lehet fejezni. Olyan dolgokat csináljunk, ami a családban közhasználatú tárgy lehet és így öröm éri a készítőjét és a szülőket egyaránt. Az anyagot lehetőleg a vezető szereze be. Otthon használatos szerszámokat mindenki hozzon magával a foglalkozásra.

A munka befejeztével takarítás, pár percig szó nélkül csendben. Ha bármikor is lárna lenne, vigyázzálláshoz sípolunk és csendes foglalkozás elrendelése szükséges.

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS. További tisztsegek kiosztása. Az őrsvető, a nótafa és a játékmester már megvannak. Ezekon kívül kiosztható tisztsegek: pénztáros, szertárfelelős, elsősegélynyújtó, ünneprendező, rendfelelős, őrsvető-helyettes, őrsi napló vezetője, csapatnapló-krónika vezetője, tisztseglelelős, könyvtáros. . .

Mindenkinek legyen valamilyen tisztsege mert erre büszke mindenki és kitüntetésnek veszi a megbízatást. A közösség fontos tagjának fogja érezni magát. Kedvük szerint válasszanak a tisztsegek közül. Ez is önkéntes alapon történjen. Legyen ellenőrzés a tisztsegek hiánytalan ellátásáról. Minden tisztsegleviselő tartozik azzal, hogy rendszeres időközönként beszámoljon munkájáról. A tisztsegleget gyakorlónak mindenki engedelmességlel tartozik, úgy mint a parancsnokának. Senki ne éljen vissza hatalmával és ne legyen öntelt, gögös, de legyen határozott és tisztseleltudó mindenkivel.

A tisztsegeket csak egy évre lehet adni. Egy év elteltével újat kell választani. Akivel a közösség elégedett volt és ő is szerette csinálni a rábízott feladatot, abban szakértelmet és lelkesedést mutatott, újra lehet választani.

Az elmúlt hét fontosabb eseményeinek és a következő hét programjának a megbeszélése.

ÉNEKLÉS.

– Sorakozó! – Őrs sorba!

– Imádkozzunk!

BUZDÍTÓ beszéd. (Ne szerepeljen az órán előfordult fegyelmezetlenség. Mindig pozitív beállítottságú legyen. Lehetőleg az elhangzott törvénytárgyarázathoz szolgáljon buzdítás-ként. Így megadhatjuk a következő órákban vagy napokban a fiatalok viselkedésének alaphangját.)

– Tekintsétek úgy a hitet, mint életetek legnagyobb és legszebb ajándékát. Töltsön el benneteket a hála, hogy a jó Isten, a szüleitek és nevelőitek hitre vezettek benneteket. Legyetek hűséges követői az Isten Fiának, az Úr Jézusnak Tegyetek tanúságot hitetektől a világnak és arról, hogy a hit boldoggá és széppé teszi lelketeket.

– Jó munkát! – Légy résen!

NEGYEDIK FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, második törvényből a haza iránti köteleesség, sípjelek, alakiságok, vezényszavak, munkához szerszámok és anyagok, szakkönyv.

– Sorakozó! – Őrs sorba!

– Jó munkát! – Légy résen!

– Imádkozzunk!

– Vigyázz! **CSEKÉSZBUZDÍTÁS:**

– Amit eddig köteleességleltetésből tettetek, mint a templomba és a hittanra járás vagy az esti és a reggeli ima, azt egyre inkább Isten iránti szeretetből tegyetek meg. Legyetek tudatában annak, hogy mennyi értéket kaptatok a hit által. Ez töltsön el hálával a lelketeket. Hitünk által sok szép értékkel gazdagíthatjuk családunk és embertársaink életét. Hitünket úgy őrizzük, mint életünk legnagyobb és legtörekényebb kincsét. Jelszavunk erre is figyelmeztet. „Légy résen! – hited megtartásában és megőrzésében.

JELENTÉSTÉTEL.

– Üljetek le! *NÉVSOROLVASÁS.*

ISMÉTLÉS. Az előző foglalkozáson átvett anyag kikérdezése.

A második *CSERKÉSZTÖRVÉNY*-ből, a haza iránti kötelességről beszélgetés. Sípjelek, Alakiságok – Vezényszavak átvétele.

Feladat: A Himnusz négy versszakának a megtanulása a jövő hétre.

Cserkészavatás

ÉNEKLÉS.

MUNKA. Utána rendgyakorlat.

JÁTÉK. Fegyelmező gyakorlat lehet játék közben, ha túl hangosak vagy eldurvult a játék.

NAGYTANÁCS. Amennyiben még nincs őrsvezető vagy tisz, két személyt kiválasztunk a következő foglalkozás levezetésére. Egyikük a foglalkozást vezeti, a másik a törvényt magyarázatot és az elméleti anyagot tanítja. A következő héten fordítva csinálják. Két hét múlva, újabb személyek kapják ugyanezeket a feladatokat. A 11–14 évesek, különösen a lányok, már alkalmasak erre a feladatra. Kezdő csapatnál az egész őröt végigszerepeltetjük és lassan beletörnek az őrsvetetői gyakorlatba. Néhány hónap múlva őrsvetetők lehetnek és nagyobb toborzást tarthatunk. A foglalkozások levezetésének vállalásánál az önkéntesség fontos szempont. Enyhe biztatással lehet serkenteni a szerepléstől visszahúzódotkat.

ÉNEKLÉS.

– Imádkozzunk! – Sorakozó! – Őrs sorba!

– Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS:

– Igyekezzünk azon lenni, hogy hazánkat jobban megismerjük és ezáltal jobban megszeressük. Büszkéek vagyunk hazánk hőseire, kiváló embereire. Mi is gazdagítani akarjuk hazánkat munkánkkal, becsületes életünkkel. Szülőföldem tudósaira, hőseire, művészeire, szentjeire, kiváló sportolókra tisztelettel gondolok és követni szeretném áldozatos életüket. Az élet apró kis dolgaiban hazámat szolgálom. Imádkozom fennmaradásáért és szép keresztény jövőjéért. Imádkozom a más népek közé elszakított magyarokért. Szent Istvánnal felajánlom hazámat és minden magyart az Istentszülő anya oltalmába. Isten óvja hazánkat!

– Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, második törvényből: az embertársak iránti kötelesség, Himnusz, rangjelzések, munkához szerszámok és anyagok, szakkönyv.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! *CSERKÉSZÖNTUDAT* ébresztés:
- Sok magyar vállalt áldozatot hazájáért. A magyar nemzet ezért maradhatott fenn a történelmi viszontagságok között. Jóhírünket ismerik szerte a világon. Ezt akarjuk gyarapítani szorgalmas munkánkkal. Hazánk sorsát, jelenét és jövőjét imáinkba foglaljuk. Szent Istvánnal együtt a Magyarok Nagyasszonyának oltalmát kérjük minden magyarra és hazánkban élő emberre.

JELENTÉSEK.

- Üljetek le! *NÉVSOROLVASÁS.*

ÉNEKLÉS.

ISMÉTLÉS. Alakzatok-vezényszavak, sípjelek, törvények kívülről és kifejtésük. Himnusz elszavalása – további versszakok kívülről való megtanulását feladni.

A második *CSERKÉSZTÖRVÉNY*-ből az embertársak iránti kötelesség megbeszélése.

A rangjelzések ismertetése és leírása, rajzolása, valamelyik cserkészkönyv szerint.

JÁTÉK. A játék néha a foglalkozás végéig eltarthat. Ha nagyon szeretnék valamilyen munkájukat befejezni, akkor a játék helyett lehet munka. Törekedjünk arra, hogy a játék ne maradjon el mert nagy nevelő erő van benne és vonzóvá teszi a foglalkozást. A játék személyiségformáló és közösségalkító tevékenység, ügyes nevelők jelenlétében. A fegyelem érdekében ajánlatos alkalmakként öt perc teljes csendben folytatott játék elrendelése.

NAGYTANÁCS.

ÉNEKLÉS.

- Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS: – Tanulásomat, munkámat, cserkészhez megfelelően, hűségesen és áldozatosan végzem. Szorgalmas tanulással, házimunkám végzésével, szakmám elsajátításával, embertársaimért dolgozom. Legyen bármi, amit jól és szépen végzek, embertársaim iránti kötelességemnek teszek eleget.

- Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, harmadik törvény, köszönés és jelszó ismertetése, cserkészjelvény, munkához szakkönyv, számszámok és anyagok, Himnusz, játék.

– Sorakozó! – Őrs sorba!
 – Jó munkát! – Légy résen!
 – Imádkozzunk! *CSERKÉSZÖNTUDAT ÉBRESZTÉSE* saját gondolatokkal vagy a következők felolvasása:

– A cserkészt arról ismerik meg az emberek, hogy kötelességeit, melyekkel embertársainak tartozik, még áldozatok árán is teljesíti. Nem a maga kényelmét nézi, hanem azt keresi, hogyan szolgálhat másoknak. Azonnal és gyorsan cselekszik, ahol szükség van a segítségre. Mindent amit tesz, Isten és embertársai iránti szeretetből teszi. Cserkész csak az lehet, aki családjá és embertársai javára mindenre kész. Az ilyen ifjú a cserkészlet jóhírért terjeszti. Elismerést, szeretetet érdemel ki.

JELENTÉSTÉTEL.

– Üljetek le! *NÉVSOROLVASÁS.*

ÉNEKLÉS. Régi ismétlése és új tanulása.

ISMÉTLÉS. Az előző foglalkozáson vett anyag kikérdezése, a törvények felmondása kívülről és értelemszerű kifejtése, Himnusz elszavalása, rangjelzésekről beszélni.

A harmadik *CSERKÉSZTÖRVÉNY* megbeszélése, párbeszéd formájában.

Ismertetjük a cserkészjelvényt. (11. old.)

A jelvényt a kalapon vagy a sapkán elől középre tűzzük. Polgári ruhánkon a kabát, illetve a felsőruha kihajtókájára kerül. A cserkészjelvényt csak a cserkészavatástól, az ünnepélyes fogadalomtételtől lehet hordani. Ekkor idősebb cserkészek tűzik ki a liliumot és adják fel a nyakkendőt.

A lilium magyarországi történetét csak a nagyobbaknak kell tudni, mint magyar vonatkozású történetet.

MUNKA.

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS.

ÉNEKLÉS.

– Őrs sorba!

– Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS: A harmadik törvény szerint a cserkész ahol tud, segít. Ezután nem múlhat el egyetlen nap sem, hogy ne tennék valami jót. A cserkész minden napját beragyogja egy-egy jócselekedete. Lassan mindenki megérzi, hogy szeretet van a szívében.

– Jó munkát!

– Légy résen!

Előkészíteni: névsor, negyedik törvény, köszönés és jelszó ismertetése, munkához anyagok, szerszámok, szakkönyv, játék, ének.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! *BUZDÍTÁS*: (lehet alkalmi eseményhez, történethez is kapcsolni.)
- A cserkész minden lehetőséget megragad, hogy segítsen szüleinek, testvéreinek, osztálytársainak, időseknek, betegeknek, szomszédainak. Még ellenségétől sem tagadja meg a segítséget. Soha semmi, még bírálat sem tántoríthatja el a jócselekedettől. Tudatosan keres naponta legalább egy jócselekedetet. A jó Isten kedvéért teszi és nem vár az emberektől elismerést, jutalmat. Az Úr Jézust követi, aki ahol megjelent, mindenütt jót tett. Szent Pál apostol ezt írja a tesszalóniki hívekhez: „Ti pedig testvérek ne unjatok bele a jótettekbe.” (2 Tessz. 3,13)

JELENTÉSEK.

- Üljetek le! *NÉVSOROLVASÁS.*

ÉNEK.

ISMÉTLÉS. Utána a negyedik törvény megbeszélése.

Ismertetjük a cserkészköszönést (9. old.) és a cserkészek jelszavát. (8. old.)

MUNKA. (Rend és fegyelmező gyakorlat alkalom szerint.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS.

ÉNEK.

- Sorakozó! Őrs sorba!

- Imádkozzunk!

CSERKÉSZÖNTUDAT ÉBRESZTÉS: – Minden rosszat megbocsátunk egymásnak. Igyekezzünk a lehető leggyorsabban jót tenni azzal, aki megsértett. Cserkésztestvéreimmel úgy bánok, mint édestestvéremmel. Olyan szeretettel vagyunk egymás iránt, hogy az példa legyen minden embernek.

- Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, ötödik törvény, a Himnusz magyarázata általános vagy középiskolás könyv és bármely cserkészkönyv szerint, Kölcsey Ferenc és Erkel Ferenc életrajza.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!

- Vigyázz! **BUZDÍTÁS** saját szavaival vagy a következő felolvasása:

- A cserkész úgy tekint cserkész társára, mint a legjobban szeretett testvérére. Ha véletlenül megbántják egymást, azonnal bocsánatot kérnek. Mindkettő kezdeményezze a békülést, ne várjanak arra, hogy a másik jöjjön békülési szándékával. A cserkész keresi az alkalmat, hogy szeretetével cserkésztestvéreinek örömet szerezzen. Minden összejövületen igyekszik valamelyik társának jót tenni, ha másként nem, legalább jó szóval. Elsősorban ne a cserkészruháról ismerjenek meg benneteket az emberek, hanem arról, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.

JELENTÉSEK. Ne felejtsétek meg a hiányzások okát számon kérni, vagyis: – Lépjenek elő, akik az előző foglalkozásról hiányoztak és tegyenek jelentést távolmaradásuk okáról.

- Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ÉNEK. A nótafa irányításával.

ISMÉTLÉS. A legutóbbi anyag átvétele.

A soronkövetkező **CSERKÉSZTÖRVÉNY** magyarázata. A törvények szó szerinti felmondása, a Himnusz elszavaltatása és az általános- vagy a középiskolai tankönyv alapján történő ismertetése. Bármelyik cserkészkönyv megfelel, ha van benne rövid ismertetés a Himnuszról, de vegyük hozzá az iskolai tankönyv magyarázatát is. Kölcsey Ferenc és Erkel Ferenc életének rövid ismertetése.

MUNKA. (Rendgyakorlat és fegyelmező gyakorlat tetszés szerint.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS. Az elmúlt hét fontosabb eseményeinek a megbeszélése és a következő hét várhatóan érdekesebb cselekményeinek ismertetése.

ÉNEK.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

CSERKÉSZBUZDÍTÁS: – A cserkész önmagát legyőzve érheti el a legnagyobb sikert. Napirendünk meghatározásában, kötelességünk teljesítésében, az előljárók iránti engedelmességben nem ismerünk lustaságot. Magunkkal szigorúak, másokkal gyöngédek akarunk lenni. Ez méltó a cserkésznévhez.

- Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, hatodik törvény, Himnusz, Kirándulás című fejezet valamely cserkészkönyvből, sípjelek, alakzatok-vezényszavak.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!

CSERKÉSZBUZDÍTÁS saját szavainkkal vagy a következőképpen:

– A cserkész szigorú önmagával szemben. Szigorú napirendet készít és azt be is tartja. Kötelességeit Istennel, hazájával, embertársaival szemben, áldozatok árán is teljesíti. Lelkinaplóját hűségesen vezeti. Akit sorsolással kapott, azért imádkozik minden nap, mint hűséges őrangyala. A cserkész szülei, testvérei, osztálytársaival és cserkésztestvéreivel mindig udvarias és figyelmes.

JELENTÉSEK.

- Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ÉNEK.

ISMÉTLÉS. A legutóbb vett törvényről beszéljenek néhányan, mit jegyeztek meg és mit mond nekik a törvény. Beszélgetés a Himuszról, Kölcsey és Erkel Ferenc életéről, sípjelek, alakzatok – vezényszavak ismételése.

A hatodik **CSERKÉSZTÖRVÉNY** megbeszélése.

Cserkészkönyvből felolvasni a kirándulásról szóló részt és megbeszélése.

MUNKA. (Rend és fegyelmező gyakorlatok.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS. Legyen jókedv, vidámság, humor, de nem lehet komolytalanság. „A cserkész vidám, de meggondolt.”

ÉNEK.

- Sorakozó! Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS: – Cserkész nagy szeretettel van a természet iránt, mert benne Isten alkotását látja. Vigyáz a természet rendjére és azt soha nem akarja kénye-kedve szerint, felelőtlenül megváltoztatni. Jó az állatokhoz, mivel azok az ember segítőitársai. A cserkész kíméli a növényeket és gondozza őket. A jó Isten általuk juttat táplálékhoz, ruhához, gyógyszerekhez, szép élményekhez. Isten végtelen szeretete mutatkozik meg teremtményeiben és a természetben.

- Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, hetedik törvény, Szózat, cserkészjelvények, kirándulások.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! *CSERKÉSZBUZDÍTÁS:*

– A természet szeretete jólelkűségre mutat. A természet életünk alapja és az ember segítőtársa. Ha világunk egészséges, akkor az ember is egészséges életet tud élni. Ezért vigyázzunk a természetre! Sok szép élményt tartogat nekünk. Számtalan felfedeznivalóval tudósokat foglalkoztat. Célszerűségével és szépségével elvezeti az embert alkotójához, az Istenhez. Isten templomát látjuk benne és Isten szeretetének a megnyilvánulását. A természet szeretete közelebb visz bennünket alkotójához, az Istenhez.

JELENTÉSTÉTEL.

- Üljetek le! *NÉVSOROLVASÁS.*

ÉNEK.

ISMÉTLÉS.

A hetedik *CSERKÉSZTÖRVÉNY* kifejtése párbeszédese formában. Tegyük fel a kérdést:

- Mit kíván tőlünk ez a törvény az életben való alkalmazásnál?

A Szózat elolvasása és ismertetése a cserkészkönyv és a tankönyv szerint. A cserkészjelvények tanulmányozása. Feladat a következő hétre: a Szózat fele kívülről, a jelvények felismerése és beszélni róluk.

MUNKA. (Rend és fegyelmező gyakorlatok.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS. Javaslatok, érdekességek, viccek...

ÉNEK.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Imádkozzunk! *CSERKÉSZBUZDÍTÁS:*

– Az engedelmesség a cserkészek erénye. Ebben a világban sokan már gyermek vagy ifjúkorban, sem a jó Istennek, sem az embereknek nem akarnak engedelmeskedni. A közösségi élet alapja, hogy engedelmeskedjünk azoknak, akiket a jó Isten megbízott a mi vezetésünkkel. Ebben nem ismerhetünk megalkuvást. Vegyetek példát az Úr Jézusról, aki engedelmes volt a mennyei Atyának, egészen a halálig, mégpedig a kereszthalálig. Inkább a halál, mint az engedetlenség mert az engedetlenség vezetett az angyalok bukásához. Belőlük lett a sátán, a gonosz lélek. Aki megtanul engedelmeskedni, majd annak is engedelmeskedni fognak, amikor ő lesz az előljáró, munkahelyén, családjában és a cserkészeknél.

- Jó munkát! – Légy résen!

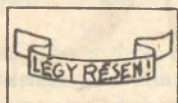
A cserkészek jelvényei

1. CSERKÉSZJELVÉNY: Stilizált liliom, közepén a koronával. Mérete: 26 mm magas és 22 mm széles.

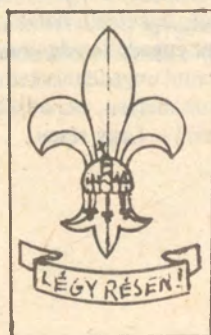
2. Hovatartozási jelvények: a Hungária jelvény a nemzeti hovatartozást jelzi. Háromszög alakú. Középen a koronás címer, amit két angyal tart. Alul Hungária felirattal. A jobb ingzseb hajtókája felett viseljük.

Csapatszám: 3 cm átmérőjű, fehér szegéllyel hímézve. A számok magassága 25 mm fehér hímzés. Alapszín az ing színe. A jobb ingujj varrása alatt van 3-4 ujjnyira.

3. Képesítési jelvények: Próbajelvények.
Kincskereső leánycserkész jelvénye
Fiúknál: Táborverő próba jelvénye

Nagylánycserkész próbajelvénye
Fiúknál: Honfoglaló próba jelvénye

Lányoknál: Cserkésztestvér próbajelvénye
Fiúknál: Honkereső próba jelvénye

Csak a próbák által kiérdemelt és a legmagasabb fokú jelvényt lehet hordani. A bal kar ingujjára varrjuk a könyök fölé körülbelül 10 centire. A cserkésztestek próba és különpróba jelvényeket nem viselnek.

Vannak még nyelvismereti, vezetői és képesítési jelvények.

Különpróba jelvények: 3 cm átmérőjű kör. Szélén sötétbarna hímzéssel keret készíthető. Vörösbarna fonallal behímézve a próba tárgya. Alapszín az ing színe. A cserkészing jobb ujján a vállvarrás alatt 10 centiméterre legyen felvarrva. Lehet egymás mellett három jelvény is.

TIZENEGYEDIK FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, nyolcadik törvény, jelvények, Szózat, nemzeti zászlónk és a koronázási tárgyak.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! **CSEKÉSZBUZDÍTÁS:**

– A cserkész életében az engedelmesség fontos ügy. Inkább meghalni, mint engedetlenségben élni Istennel, szüleinkkel, feljebbvalóinkkal.

Ahol én leszek az előljáró, ott szeretettel és bölcsességgel akarom intézni a rámbízottak sorsát. Nem parancsolgatni akarok, hanem megnyerni az emberek szívét.

JELENTÉSEK.

– Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ÉNEK. Régi ismétlése és új tanulása.

ISMÉTLÉS. A Szózat, a hetedik törvény és cserkészjelvények kikérdezése.

A nyolcadik **CSEKÉSZTÖRVÉNY** megbeszélése.

A nemzeti zászló és a koronázási jelvények ismertetése cserkészkönyvből.

MUNKA. (Rend és fegyelmező gyakorlat szükség szerint.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS. A múlt hét és a következő hét fontosabb eseményeinek a megbeszélése.

ÉNEK.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

CSEKÉSZBUZDÍTÁS: – Legyünk mindig vidámak. Ez nagyon fontos. A tisztalelkű ifjú tele van örömmel, békével és vidámsággal. Jó a vidám cserkész társaságában lenni. Vigyázzunk rá, hogy senkit ne gúnyoljunk ki és ne tegyünk nevetségessé. Nem okozhatunk erkölcsi és anyagi kárt senkinek sem, „vidámság” címen. Legyél vidám, de megfontolt és megnyerheted az emberek szívét.

- Jó munkát! – Légy résen!

TIZENKETTEDIK FOGLALKOZÁS

Előkészíteni: névsor, kilencedik törvény, a cserkészet rövid története 1912-ig.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! **CSERKÉSZBUZDÍTÁS:**

– Nem cserkész az, aki nem tud vidám lenni. Legyen mindig béke és öröm a lelketekben mert ez az alapja az igazi vidámságnak. Ha valami bánt, azt ne mutasd ki, ne büntess vele senkit sem. Ha másokat szomorkodni látsz, igyekezz a lehetőségekhez képest megvigasztalni vagy felvidítani. A vidám ember Isten ajándéka embertársainak. Törekedjete a szép tiszta örömökre és a vidámságra.

JELENTÉSTÉTEL.

– Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ÉNEK.

ISMÉTLÉS. Az utóbbi foglalkozás anyagának a megbeszélése.

A kilencedik **CSERKÉSZTÖRVÉNY** párbeszédes kifejtése.

A cserkészet rövid története 1912-ig, valamelyik cserkészkönyv szerint.

MUNKA. (Fegyelmező és rendgyakorlat.)

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS.

ÉNEK.

- Sorakozó! Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

BUZDÍTÁS: – Ne pazaroljunk és ne költsünk magunkra többet, mint amire feltétlenül szükségünk van. Az anyagi javak felhasználásáról számot fogunk adni a jó Istennek. A fölöslegesen kidobott pénzből, értékekből, sok rászoruló embert lehetne segíteni és másoknak örömet szerezni. Minden csekélységet megköszönünk a jó Istennek és hálát adunk érte.

- Jó munkát! – Légy résen!

Előkészíteni: névsor, tizedik törvény, fogadalomtétel.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Jó munkát! – Légy résen!
- Imádkozzunk!
- Vigyázz! **CSEKÉSZBUZDÍTÁS:**

- A cserkész a rábízott anyagi javakkal okosan gazdálkodik. Nem a saját vágyai szerint, hanem szükségleteinek megfelelően vásárol. A fölösleges kiadásokat kerüli, szüleivel nem követelődő, ha valamit meg akar venni. Anyagi javaiból igyekszik másoknak adni. Segíti a rászorulókat és az olyan intézményeket, amelyek az adakozó emberek jószívűségére építenek, a közösség javára. Mindent Isten és embertársai iránti szeretetből ad.

JELENTÉS.

- Üljetek le! **NÉVSOROLVASÁS.**

ÉNEK.

ISMÉTLÉS. Az előző foglalkozás anyagát átvenni.

A tizedik **CSEKÉSZTÖRVÉNY** párbeszédes kifejtése.

A fogadalomtétel megbeszélése. (Ha van cserkészkönyvünk, akkor felolvassuk az ide vonatkozó részt.) Ismertetjük a fogadalomtétel szövegét, amit mindenki leír és kívülről megtanul. A fogadalomtétel szövegét el kell tudni magyarázni. A köszönetnél feltartott három ujj, a fogadalomtétel három fontos szempontjára emlékeztet. Vagyis: kötelességemet teljesítem, embertársaimnak segítek, a törvényeket ismerem és betartom. Röviden: kötelességteljesítés, segítőkészség és törvénytartás a lényege.

A FOGADALOM SZÖVEGE:

„Én fogadom, hogy híven teljesítem kötelességeimet, melyekkel Istennek, hazámnak és embertársaimnak tartozom. Minden lehetőt megteszek, hogy embertársaimon segítsék. Ismerem a cserkésztörvényt és azt mindenkor megtartom.”

MUNKA.

JÁTÉK.

NAGYTANÁCS.

ÉNEK.

- Sorakozó! – Őrs sorba!
- Imádkozzunk!

CSEKÉSZBUZDÍTÁS: – A cserkész ügyel arra, hogy testileg és környezetében tiszta és rendezett legyen. Méginkább vigyáz arra, hogy lelkében tiszta legyen, vagyis ne terheljék bűnök. Tiszta lelke a legszebb ékessége és féltve őrzött kincse. Törekszik az erények megismerésére, a lelkiekben gazdag élet kialakítására Isten, haza és az embertársak javára.

- Jó munkát! – Légy résen!

THEORY OF THE EARTH

1. The Earth is a sphere.

2. The Earth is composed of various layers.

3. The layers of the Earth are the crust, the mantle, and the core.

4. The crust is the outermost layer of the Earth.

5. The mantle is the layer below the crust.

6. The core is the innermost layer of the Earth.

7. The crust is composed of various rocks.

8. The mantle is composed of various rocks.

9. The core is composed of various rocks.

10. The Earth is a dynamic system.

11. The Earth is a complex system.

12. The Earth is a system of systems.

13. The Earth is a system of systems.

14. The Earth is a system of systems.

15. The Earth is a system of systems.

16. The Earth is a system of systems.

17. The Earth is a system of systems.

18. The Earth is a system of systems.

19. The Earth is a system of systems.

20. The Earth is a system of systems.

21. The Earth is a system of systems.

22. The Earth is a system of systems.

23. The Earth is a system of systems.

24. The Earth is a system of systems.

25. The Earth is a system of systems.

26. The Earth is a system of systems.

27. The Earth is a system of systems.

28. The Earth is a system of systems.

29. The Earth is a system of systems.

30. The Earth is a system of systems.

31. The Earth is a system of systems.

32. The Earth is a system of systems.

33. The Earth is a system of systems.

34. The Earth is a system of systems.

35. The Earth is a system of systems.

36. The Earth is a system of systems.

37. The Earth is a system of systems.

38. The Earth is a system of systems.

39. The Earth is a system of systems.

40. The Earth is a system of systems.

Felhasznált irodalom

Révai Nagy Lexikon 12. kötet

A magyar címer története. 1989. Laszlovszky József Fizikai szemle 1989/3. (folyóirat) A magyar Nobel-díjasok. Palló Gábor

A kettős végtelen II. k. 1969. Sik Sándor

A magyar cserkészvezetők könyve I. k. (A cserkészet pedagógiája. Sik Sándor, 1934.

A sugárzó emberek: Anna Dengel. Puskely Mária

Köztünk éltek. Sánta Máté: Jakob Künzler

Assisi Szent Ferenc és világa. 1982. Walter Nigg

Fioretti: Assisi Szent Ferenc virágoskertje

Jézus asztalánál. György Attila

Akiket üldöztek az igazságért. Hetényi Varga Károly

Új magyar lexikon

A fiúk apostola Dr. Lukács István

Csak eszköz vagyok... Klemm Nándor

Minden jog fenntartva, beleértve a bárminemű másolás jogát is.

A könyv kipróbált módszereimet tartalmazza, a teljesség igénye nélkül.

Csekeszboltok:

Budapest XIII. Rajk L. 22. T: 1-115-460

Eger Lenin tér 4. T: 36-14-185

Keszthely Szabadság út 5. T: 11-373

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

100-100000-100000

TARTALOMJEGYZÉK

Gyémántka	6
„– Légy résen!”	8
„– Jó munkát!”	9
A cserkészjelvény	11
Vallásos indítékok a törvények kifejtéséhez	12
Bevezető a cserkésztörvények kifejtéséhez Sík Sándor útmutatása alapján	13
A cserkésztörvények részletes kifejtése	
Első törvény	17
Második törvény	28
Hűség	28
Kötelesség	29
Isten	30
Haza	38
Embertárs	44
Harmadik törvény	50
Negyedik törvény	55
Ötödik törvény	63
Hatodik törvény	70
Hetedik törvény	75
Nyolcadik törvény	81
Kilencedik törvény	87
Tizedik törvény	91

MELLÉKLET

Eszterházy Pál nádor imája	97
II. Rákóczi Ferenc imája magyar népünkért megpróbáltatás idején	98
A jutalomra legméltóbb tett	99
Isten nyomai	100
Természettudósok Istenről	101
Állatokat megvéd üldözőiktől	102
A veréb	102
Gerázimus remete és az oroszlán	103
Az állatvilág ökolívója	103
A vak kutya	104
Assisi Szent Ferenc beszélget a madarakkal	105
Csak egy hernyó (rend a természetben)	106
Bozó az elefánt (a jószág hatalma)	106
Dr. Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudós imája	108
Szent Ferenc megszeli a gerléket	108
Kormos (állatkínzás)	108
Dox a mesterdetektív (állatszeretet)	110
Assisi Szent Ferenc: Naphimnusz	111
Az isteni iparművészet	112
Testünk csodái	113
Imák a foglalkozáshoz és étkezéshez	114

MI ÍGY KEZDTÜK A CSERKÉSZFOGLALKOZÁSOKAT

Általános ismeretek a cserkészfoglalkozás elkezdéséhez	115
Részletes ismeretek a cserkészfoglalkozás levezetéséhez	117
Bevezető foglalkozás	120
Első foglalkozás	121
Második foglalkozás	123
Sípjelek, Alakiságok-vezényszavak	124
Harmadik foglalkozás	125
Negyedik foglalkozás	126
Ötödik foglalkozás	128
Hatodik foglalkozás	129
Hetedik foglalkozás	130
Nyolcadik foglalkozás	131
Kilencedik foglalkozás	132
Tizedik foglalkozás	133
A cserkészek jelvényei	134
Tizenegyedik foglalkozás	135
Tizenkettedik foglalkozás	136
Tizenharmadik foglalkozás	137
A fogadalom szövege	137

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Ára: 130,- Ft

Aki tud kérdezni, annak felkeltette érdeklődését a kérdés mögött meghúzódó válasz.

Ez a könyv kérdéseket tesz fel fiataloknak, szülőknek és nevelőknek. Egyrészt a hétköznapi élet formális dolgairól, másrészt életünk magasabb értékrendjéről.

Érdekes és színes történetek teszik gazdaggá új ismereteinket. Nagai Takhasi japán orvos és író, az atombomba egyik „túlélő” áldozata, Alexis Carrel Nobel-díjas tudós és még sok más híres ember életénél ráeszmélhetünk az emberben, a mindannyiunkban lehetőségként adott értékekre.

Mindezt a cserkészek tíz törvényébe szöve, mint ezüst brokátba aranyszálak.

Országos Széchényi Könyvtár